GATEWAY TO KNOWLEDGE

VOL II

JAMGÖN MIPHAM RINPOCHE

US $18

The *Gateway to Knowledge* is a condensation of the Tripitaka and its accompanying commentaries. Consolidating the intent of Buddha Shakyamuni's teachings into a unified body of text books, it is the philosophical backbone of the living tradition of Tibetan Buddhism. *Volume II* of this rich source book elucidates the Four Noble Truths. Every volume in this series includes the Tibetan text and the English translation on facing pages.

The Tibetan master, Jamgön Mipham Rinpoche (1846-1912) is an exceptional treasure of wisdom, compassion and scholarship. His accomplishments in practice, learning, composition and teaching are immense.

The student of the *Gateway to Knowledge* can begin to comprehend the meaning of the major works on Buddhist philosophy and of the traditional sciences. When you want to extract their meaning you need an "expert system," a key. The *Gateway to Knowledge* is like that key, a magical key — it opens up the treasury of precious gemstones in the expansive collection of Buddhist scriptures.

—*Chökyi Nyima Rinpoche*

RANGJUNG YESHE PUBLICATIONS
Hong Kong, Boudhanath & Esby
WWW.RANGJUNG.COM
EASTERN PHILOSOPHY / VAJRAYANA

51800
9 789627 341420

ISBN 962-7341-42-8 (PBK.)

༄༅། མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ།།

mkhas pa'i tshul la 'jug pa'i sgo zhes bya ba'i bstan bcos bzhugs so.

Gateway to Knowledge

Vol. II

RANGJUNG YESHE BOOKS

Padmasambhava
Advice from the Lotus-Born
Dakini Teachings

Padmasambhava and Jamgön Kongtrül
Light of Wisdom, Vol I ✦ *Light of Wisdom, Vol II*

Yeshe Tsogyal
The Lotus-Born (Shambhala Publ.)

Gampopa
The Precious Garland of the Sublime Path

Tsele Natsok Rangdröl
The Heart of the Matter ✦ *Mirror of Mindfulness*
Empowerment ✦ *Lamp of Mahamudra*

Chokgyur Lingpa
Ocean of Amrita, Ngakso Drubchen

Mipham Rinpoche
Gateway to Knowledge, Vol I ✦ *Vol II*

Tulku Urgyen Rinpoche
As It Is, Vol I ✦ *Vol II*
Rainbow Painting
Repeating the Words of the Buddha

Ten Lamas
In Memory of Kyabje Tulku Urgyen Rinpoche

Khenchen Thrangu Rinpoche
Songs of Naropa ✦ *King of Samadhi*
Buddha Nature

Chökyi Nyima Rinpoche
Indisputable Truth
The Union of Mahamudra & Dzogchen
Bardo Guidebook ✦ *Song of Karmapa*

Tulku Thondup
Enlightened Living

Orgyen Tobgyal Rinpoche
Life & Teachings of Chokgyur Lingpa

Tsoknyi Rinpoche
Carefree Dignity

Gateway to Knowledge

The treatise entitled The Gate for Entering the Way of a Pandita

by

Jamgön Mipham Rinpoche

Vol. II

Under the Direction of
Chökyi Nyima Rinpoche
Translated from the Tibetan by
Erik Pema Kunsang

Rangjung Yeshe Publications
Hong Kong, Boudhanath & Esby
2000

RANGJUNG YESHE PUBLICATIONS
BELMONT COURT 6A, 10 KOTEWALL
HONG KONG

WWW.RANGJUNG.COM
RANGJUNG@EARTHLINK.NET

ADDRESS LETTERS TO:
RANGJUNG YESHE PUBLICATIONS
P.O. BOX 1200,
KATHMANDU, NEPAL

COPYRIGHT © 2000 ERIK HEIN SCHMIDT

1 3 5 7 9 8 6 4 2

FIRST EDITION 1984
FIRST PUBLISHED EDITION 2000

ALL RIGHTS RESERVED. NO PART OF THIS BOOK MAY BE REPRODUCED
WITHOUT WRITTEN PERMISSION FROM THE PUBLISHER
SPECIAL DISCOUNT IS GIVEN FOR CLASSROOM USE.
WRITE TO THE ABOVE ADDRESS.

PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA
ON RECYCLED ACID-FREE PAPER

PUBLICATION DATA:

JAMGÖN MIPHAM RINPOCHE (MI PHAM 'JAM DBYANGS RNAM RGYAL
RGYA MTSHO 1846-1912). TRANSLATED FROM THE TIBETAN BY ERIK PEMA
KUNSANG (ERIK HEIN SCHMIDT). EDITED BY SHENPEN LHAMO.
1ST EDITION.
TITLE: GATEWAY TO KNOWLEDGE, THE TREATISE ENTITLED THE GATE
FOR ENTERING THE WAY OF A PANDITA.
TIBETAN TITLE: MKHAS PA'I TSHUL LA 'JUG PA'I SGO ZHES BYA BA'I BSTAN
BCOS BZHUGS SO.
ISBN 962-7341-42-8 (PBK.)
1. GATEWAY TO KNOWLEDGE; VOL. II. 2. EASTERN PHILOSOPHY —
BUDDHISM. 3. ABHIDHARMA — TIBET. I. TITLE.

THE TIBETAN IS TYPESET IN SAMBHOTA FONT
CREATED BY UGYEN SHENPEN AND GERRY WIENER.

Table of Contents

Acknowledgments
vii

8. The Truth of Suffering
91

9. The Truth of Origin — Karma
103

10. The Truth of Origin — Disturbing Emotions
121

11. The Truth of Cessation
140

12. The Truth of Path — The Five Paths
143

13. The Truth of Path — Additional Points
159

14. The Two Truths
174

Notes
176

Contents of the former and following volumes:

Vol. I

Prologue.
1. The Aggregates.
2. The Elements.
3. The Sense-sources.
4. Interdependence.
5. The Correct and the Incorrect.
6. The Faculties.
7. Time.

Vol. II

8. The Truth of Suffering
9. The Truth of Origin — Karma
10. The Truth of Origin — Disturbing Emotions
11. The Truth of Cessation
12. The Truth of Path — The Five Paths
13. The Truth of Path — Additional Points
14. The Two Truths

Vol. III

15. The Mundane Vehicles.
16. Hinayana.
17. The Superiority of Mahayana.
18. The Mahayana Path.
19. Buddha-nature.
20. The Journey of Mahayana.
21. Buddhahood.
22. The Conditioned and the Unconditioned.

Vol. IV

The Four Seals of the Dharma:
23. All Conditioned Things are Impermanent.
24. Everything Defiling is Suffering.
25. Nirvana is Peace.
26. All Phenomena are Empty and Devoid of Self-entity.

The Four Right Discriminations:
27. Right Discrimination of Meaning and Dharma.
28. Right Discrimination of Definitive words.

Right Discrimination of Ready Speech:
29. The Four Reasonings.
30. The Four Reliances.

Epilogue

Index of subjects, English-Tibetan Glossary, Tibetan-English

Acknowledgments

Teachers consulted for transmission and clarifications:

Khenchen Thrangu Rinpoche
Chökyi Nyima Rinpoche
Khenpo Tsültrim Gyatso Rinpoche
Dzogchen Ponlop Rinpoche
Khenpo Ngedön
Khenpo Chökyi Gocha
Khenpo Könchok Mönlam
Khenpo Chödrak Tenpel
Khenpo Pema Gyaltsen
Acharya Yeshe Trinley

Assistant translators: S. Lhamo, Thomas Doctor, and Adam Pearcey. Secondary translators and editors: Ian Saude, Kerry Moran, Christian Bryat, Judith Amtzis, Mikaela Haas, Joanne Larson and Barbara Hirsch. Special thanks to Khenpo Tsewang and Konchog Norbu for additional corrections.

The present translation is due to Chökyi Nyima Rinpoche's constant guidance, encouragement and prodding; to the compassion and wisdom of the teachers mentioned above; to the generous sponsorship of George MacDonald; and to the kindness of all my Dharma friends who helped at various stages of this project. Special thanks to Phinjo Sherpa for typing the Tibetan text and to Khenpo Pema Gyaltsen for proof-reading it.

Since this edition is meant for classroom use, the original Tibetan text is included. The words within square brackets are primarily from *Lekshey Nangwey Özer*, the *chendrel* (filling-in) commentary written down by Mipham Rinpoche's student, Khenpo Nüden. The numbering of 'chapter-and-verse' and pages are a continuation of *Volume I.*

Lastly, we would like to express our gratitude to Kyabje Dilgo Khyentse Rinpoche who, in the early days after leaving Tibet, personally sponsored the woodblocks that were the source of our Tibetan manuscript.

༄༅། མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ།།

mkhas pa'i tshul la 'jug pa'i sgo zhes bya ba'i bstan bcos bzhugs so.

Gateway to Knowledge

Vol. II

།བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ལ། གླང་དོར་དུ་བྱ་བའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའོ།

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་གཞི་ནི་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཟག་བཅས་འབྲས་སྒྱུར་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོ།

དེ་ལ་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་ནི་འོག་གཞི་རླུང་དང་ཆུ་དང་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད། ལྕགས་རི་མུ་ཁྱུད། ལན་ཚྭའི་རྒྱ་མཚོར་བཅས་པ་དང་། རི་རབ་དང་། རི་བདུན། མཚོ་བདུན་དང་། འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་གནས་རིས་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་ཆགས་པའི་བར་གྱི་འོག་གཞི་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་གནས་པའི་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ཡི་དྭགས་དང་དམྱལ་བ་པ་ནི་ས་འོག་ས་དཀྱིལ་གྱི་གནས་སུ་ཆགས། དུད་འགྲོ་ཕྱིང་ན་གནས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་གནས། ཁ་འཐོར་གྱི་དུད་འགྲོ་ཕལ་ཆེར་ས་ཆུ་ཤིང་སོགས་དང་ལྷ་མི་ཀླུ་ཡི་གནས་སོགས་ན་གནས།

8
The Truth of Suffering

[8,1] In order to become learned in what is true, four truths are taught in terms of what is to be adopted and what is to be abandoned: the truth of suffering, the truth of origin, the truth of cessation, and the truth of path.

[8,2] The basis for the 'truth of suffering' is everything that is a product of defiling states: the impure world and its inhabitants that are produced by the power of karmic actions and disturbing emotions.

[8,3] First, regarding the 'vessel', the places where beings take rebirth:

[8,4] The universal base, the mandalas of wind, water and earth; the four continents and the eight subcontinents, the ring of iron mountains along with the salty ocean; Mount Sumeru, the seven mountains and the seven lakes; the abodes of the six kinds of desire gods and those of the four dhyanas that are formed within space — all of this, including the universal base, the dwelling places and so forth, is called the 'vessel-like world' because it is the container within which sentient beings live.

[8,5] Furthermore, the abodes of hungry ghosts and hell beings are formed in the center of the earth, below the ground.

[8,6] 'Animals living in the depths' inhabit the great oceans, while 'scattered animals' live mostly on the earth, in water, in trees, and in the realms of the gods, humans and nagas [respectively].

ཉི་ཚེའི་དམྱལ་བ་དང་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱང་ས་འོག་དང་མི་ཡི་གནས་
སོགས་མ་ངེས་པ་ན་ཡོད།

ལྷ་མིན་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཁོང་གསེང་དང་གསེར་གྱི་ས་གཞིར་ཐུག་གི་བར་དུ་གནས། ཀླུ་
ཕལ་ཆེར་རོལ་མཚོ་སོགས་རྒྱ་མཚོར་གནས་སོ།

སའི་འོག་ན་གནས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ས་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ།

མི་རྣམས་ནི་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ལ་གནས།

འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་ན་གནས། རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཞི་དང་། རི་བདུན་གྱི་ཁ་ཁྱེར་དང་། གོ་
ལའི་རླུང་གི་གཞི་སོགས་ལ་གནས་ཏེ།

འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ས་སྟེང་ན་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ།

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་འཐབ་བྲལ་སོགས་བཞི་
དང་། དེ་དག་གི་སྟེང་ན་གྲྭེན་དུ་བརྩེགས་ཏེ་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་དུ་
གཟུགས་ཁམས་བཅུ་བདུན་གནས་སོ། གཟུགས་མེད་ལ་གནས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་།
འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ས་བླའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱའོ།

གང་སྐྱེ་བ་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་སྟེ།

འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མནར་མེད་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་ཏེ། འདོད་ལྷ་
དྲུག་མི་བཅུ་གཉིས། དམྱལ་བ་བཅུ་དྲུག །དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་བཅས་གནས་
རིས་སོ་དྲུག་གམ། ལྷ་མིན་ཡོགས་སུ་ཕྱེ་ན་སོ་བདུན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ།

ཀླུ་རྣམས་ལས་དབང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལྷ་ལའང་གཏོགས་ལ། ཕལ་ཆེར་དུད་འགྲོར་
གཏོགས་པའོ།

[8,7] Beings in the Temporary Hells and 'hungry ghosts living in the air' do not inhabit fixed abodes, but live either below the earth, in the human realm, or elsewhere.

[8,8] Demigods inhabit the interior cavities of Mount Sumeru down to the golden base. Most nagas live in the oceans, such as within the Sea of Enjoyment.

[8,9] The [beings] living below the earth are called 'subterranean'.

[8,10] Human beings dwell on the four continents and the eight subcontinents.

[8,11] Among the six desire gods, the gods in the Abode of the Thirty-three live at the top of Mount Sumeru. The gods in the Abode of the Four Great Kings reside on the fourth terrace of Mount Sumeru, on the crests of the seven mountain ranges, on the 'wind base of the *gola*' and so forth.

[8,12] All these [beings] are called 'terrestrial'.

[8,13] In the sky above the Abode of the Thirty-three, are four abodes, such as Conflict-Free, one above the other.

[8,14] Above these, are the seventeen abodes of the form realms that ascend in tiers beginning with the Abode of Brahma up to the Unsurpassed.

[8,15] The formless realms have no separate location, yet all of these are called 'celestial worlds'.

[8,16] Those who take birth, the 'inner contents of sentient beings', are concentrated within the three realms.

[8,17] The desire realms consist of 36 abodes from the Incessant Hell up to Mastery Over Others' Creations: the six abodes of desire gods, the 12 abodes of human beings, the abodes of animals and of hungry ghosts, and the 16 hells. When demigods are classified separately, there are 37.

[8,18] Some powerful nagas are also included within the gods, but generally they are defined as animals.

འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་ཡོད་དོ།

དམྱལ་བ་ལ་ཡང་སོས་ཐིག་ནག་བསྡུས་འཇོམས་ངུ་འབོད་ངུ་འབོད་ཆེ་བ་ཚ་བ་རབ་ཏུ་ཚ་བ་མནར་མེད་དེ་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད།

ཨ་ཙུ་ཟེར་བ། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ། སོ་ཐམ་པ། ཆུ་བུར་ཅན། ཆུ་བུར་རྡོལ་བ། པདྨ་ལྟར་གས་པ། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ། ཨུཏྤལ་ལྟར་གྲེས་པ་སྟེ་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད།

ཚ་དམྱལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་ཉེ་འཁོར་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་དམྱལ་བའི་ཉེ་འཁོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། ཉི་ཚེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།

ཡི་དྭགས་དང་། དུད་འགྲོ་ཡང་རིགས་བསྡུས་པའོ།

མི་ལ་ལུས་འཕགས་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་། བ་ལང་སྤྱོད། སྒྲ་མི་སྙན་ཏེ་གླིང་བཞི། དེ་དག་ལ་གླིང་གཡོག་གཉིས་རེ་སྟེ། ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སོགས་བརྒྱད་དོ།

ལྷ་མིན་ནི། ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ཁོང་གསེང་ནས་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་བར་དུ། སྟེང་ནས་མར། སྒྲ་གཅན། དགའ་འཕྲེང་། མགུལ་འཕྲེང་། ཐགས་བཟང་རིས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་རིས་སུ་གནས་པའོ།

འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ། འཐབ་བྲལ། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དྲུག་སྟེ། དགའ་ལྡན་ན་བྱམས་པ་བཞུགས་ལ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ན་བདུད་སྡིག་ཅན་གནས་པའོ།

རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནི། རི་རབ་བང་རིམ་བཞིའི་སྟེང་མ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་གནས། དེའི་འོག་གི་བང་རིམ་ལ་ཡས་ནས་མར་རིམ་པ་ལྟར། རྟག་མྱོས་དང་། ཕྲེང་ཐོགས་དང་། གཞོང་ཐོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཡོད་དོ། རི་བདུན་གྱི་ཁ་ཁྱེར་དང་། ཉི་ཟླ་སྐར་མ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ།

[8,19] Limitless subdivisions exist among the different kinds of beings.

[8,20] Of hells, there are eight hot hells: the Hell of Revival, the Black Line Hell, the Hell of Crushing, the Hell of Weeping, the Hell of Loud Wailing, the Hell of Heat, the Hell of Intense Heat, and the Incessant Hell.

[8,21] There are eight cold hells: the Hell of Whimpering, the Hell of Howling, the Hell of Chattering Teeth, the Hell of Blisters, the Hell of Oozing Blisters, the Hell of Splitting like a Red Lotus, the Hell of Splitting Like a Big Red Lotus, and the Hell of Splitting like a Blue Lotus.

[8,22] In the four cardinal directions of the hot hells, are the four times four adjoining hells. These sixteen, as a unit, comprise the Neighboring Hells. The Temporary Hells are [counted as one] in a similar fashion.

[8,23] Hungry ghosts and animals are also combined classes of beings.

[8,24] The human beings occupy the four continents of Majestic Body, Jambu Continent, Bountiful Cow, and Unpleasant Sound. Each of these [continents are flanked by] two companion subcontinents, such as Body and Majestic Body, thus making eight in all.

[8,25] The demigods live from the water-line of Mount Sumeru's interior cavities down to its golden base. Listing them from uppermost to nether, they reside in the Abodes of the Four Kings called Rahu, White Garland, Necklace and Splendid Fabric.

[8,26] The six classes of desire gods abide in the abodes of the Four Great Kings, the Thirty-three, Conflict-Free, Tushita, Enjoying Creations, and Mastery Over Others' Creations.

Maitreya resides in Tushita and the wicked Mara dwells in Mastery Over Others' Creations.

[8,27] Concerning the abodes of the Four Great Kings, the four great kings, along with their retinues, reside upon the fourth terrace of Mount Sumeru. Upon the lower terraces live, listed from above to

གཟུགས་ཁམས་ནི་གཞན་འཕྲུལ་པའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ་གྱི་འོག་མ་ཚངས་རིས་ཡོད་དོ། དེའི་སྟེང་ན་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ལྷ། དེའི་སྟེང་ན་ཚངས་ཆེན་ཏེ་གསུམ་མོ།

དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བརྩེགས་ཏེ་གནས་པས་མས་ནས་ཡར་བགྲངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འོད་ཆུང་ཚད་མེད་འོད་འོད་གསལ་གསུམ། གསུམ་པར་དགེ་ཆུང་ཚད་མེད་དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ། བཞི་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི། སྤྲིན་མེད་འོད་བསོད་ནམས་སྐྱེས་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་དང་།

འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གི་གནས་ཡིན་པས་གཙང་མ་ལྔ་ནི། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཀུན་གྱི་སྟེང་ན་འོག་མིན་ནོ།

གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་བཞི་ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞིའོ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་པ་ལ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའང་ཟེར་རོ།

གནས་རིས་སོ་སོའི་ཚེ་ཚད་དང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། བདེ་སྡུག་གི་སྣང་བ་སོགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གླིང་བཞི་རི་རབ་འདོད་ལྷ་དྲུག་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་སྟོང་ལ་དང་པོ་སྤྱི་ཕུད་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱའོ།

below, the gods of the Ever-Ecstatic, Garland-Bearers, and Vessel-Bearers. The crests of the seven mountain ranges, the sun, the moon, and all the stars also belong to the abodes of the Four Great Kings.

[8,28] As for the form realms, in the space above [Mastery Over] Others' Creations is the Abode of Brahma, lowest of the three abodes of the First Dhyana. Above that, are the gods of Brahma's Priests and, above that, is the Abode of Maha Brahma.

[8,29] In the same way, the following [realms] exist in tiers, one above the other, counted from below:

The three abodes of the Second Dhyana: Lesser Light, Measureless Light, and Radiant Light.

[8,30] The three abodes of the Third Dhyana: Lesser Virtue, Measureless Virtue, and Bounteous Virtue.

[8,31] In the Fourth Dhyana, there are eight: the three abodes of Cloudless Light, Merit-Born, and Great Fruit as well as the Five Pure Domains, so called because they are exclusively the dwelling places of noble beings. These five are: Not as Great, Without Distress, Great Vision, Sublime Light, and above them all — Akanishtha, the Unsurpassed.

[8,32] The four formless realms are the four perception-spheres of Infinite Space, Infinite Consciousness, Nothing Whatsoever, and Neither Presence Nor Absence [of Perception].

[8,33] The perception-sphere of Neither Presence Nor Absence [of Perception] is also called the Summit of Existence.

[8,34] The particular details regarding life-spans, physical bodies, and enjoyments of those in the different abodes, as well as the nature of their experiences of pleasure, pain and so forth, can be found in other sources.

[8,35] The four continents, Mount Sumeru, the [abodes of the] six desire gods, along with the Abode of Brahma, are called a Four

དེ་སྟོང་ལ་བར་མའི་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང༌། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ན་གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སྟེ་ཐེར་འབུམ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་གཅིག་གི་འདུལ་ཞིང་ངོ་།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མི་མཇེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྣང་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབང་གིས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ། ཞིང་ལ་ལ་ཆགས་བཞིན་པ། ལ་ལ་གནས་པ། ལ་ལ་འཇིག་པ། ལ་ལ་དག་པ། ལ་ལ་མ་དག་པ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་དབྱིབས་དང་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ།

དེ་ལ་མ་དག་པའི་ཞིང་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པས་བསྡུས་ལ། དག་པའི་ཞིང་གི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གོང་དུ་སྣོད་བཅུད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བརྫུས་སྐྱེས་དང༌། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང༌། མངལ་སྐྱེས་དང༌། སྒོང་སྐྱེས་བཞི་གང་རུང་དུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཏེ། བཞི་པོ་དེ་གོང་མ་གོང་མ་བཟང་ངོ་།

བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་དང་པོར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅིག་ཆར་རྫོགས་ལ། མཐར་ཅིག་ཆར་འགག་སྟེ་རོ་མེད་དོ། གཞན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་ལ་རོ་ཡོད་དོ།

མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད།

Continent World System. One thousand of these are called a First Order Thousandfold World System. One thousand such world systems are called an Intermediate Thousandfold World System.

[8,36] One thousand of these world systems are called a Great Billion-fold World System that contains one billion Four Continent Worlds, and it is the domain of influence of a single supreme nirmanakaya.

[8,37] While this explanation was made in terms of our present Saha World, everywhere throughout the expanse of space inconceivable numbers of other worlds have been created due to the power of the karmic perceptions of sentient beings and the wisdom of the buddhas. Some are being formed, some are remaining, some are disintegrating. Some are pure, some impure. Similarly, they possess an inconceivable assortment of diverse sizes, shapes, and landscapes. Such is the domain of experience of the buddhas.

[8,38] All the impure realms are subsumed under the truth of suffering, except the worlds and inhabitants of the pure realms since they do not belong to the causation of defiling states.

[8,39] In accordance with the above-mentioned worlds and inhabitants, there are four alternative modes through which living beings initially take rebirth: instantaneously-born, heat-and-moisture-born, womb-born, and egg-born. Of these four, the first is superior [to the second] and so forth.

[8,40] By taking birth instantaneously, the six sense-sources are simultaneously completed from the very beginning and, in the end, they cease simultaneously without [leaving behind] a corpse. In the other three types of rebirth, one takes birth and dies gradually [leaving behind] a corpse.

[8,41] Both humans and animals can be born through any of the four modes of birth.

དམྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའོ། ཡི་དྭགས་ཕལ་མོ་ཆེ་བརྫུས་སྐྱེས་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡོད་དོ།

དེ་ཡང་སྐྱེ་སྲིད་དང་། དེ་ནས་འཆི་བ་མ་བྱུང་གི་བར་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་སྲིད་དང་། བར་སྲིད་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཅན་ནོ།

སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཤི་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གང་དུ་སྐྱེ་ཡང་སྲིད་པ་སྔ་མ་འགག་ལ་ཕྱི་མར་དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་གི་ལུས། རི་བྲག་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ། ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་བཅས་པ། དྲི་ཟ་བའི་རིགས་ཅན་སྟེ།

ལུས་ཀྱི་ཆ་བྱད་སྲིད་པ་སྔ་མའི་གཟུགས་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུའང་གསུངས་ལ། ཡང་དང་པོར་སྔ་མའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྔར་གྱི་ལུས་ལྟར་སྣང་བ་དང་། དེ་ནས་དེ་མི་བསལ་བར་ཕྱི་མའི་ཤ་ཚུགས་སུ་སྣང་ཞེས་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས།

ཚེ་ཚད་ནི་རིང་མཐའ་ཞག་ཞེ་དགུར་གསུངས་ཏེ། བདུན་རེའི་ནང་དུ་སྲང་མདའི་མགོ་དམན་བཞིན་ཤི་ནས་ཡང་རེ་རེ་སྐྱེ་བར་གསུངས། བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལས་མི་ལྡོག་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་། ཅི་སྟེ་རྐྱེན་དང་ལྡན་ན་ལྡོག་པར་ཐེག་པ་གོང་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས།

དེའི་ཁ་དོག་ནི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ན་ཕྱར་བ་ནག་པོའམ་མུན་ནག་ལྟ་བུ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་ན་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་དང་ཟླ་འོད་ལྟ་བུར་གསུངས།

[8,42] Hell beings, gods, and [beings in] the intermediate existence take rebirth instantaneously. Hungry ghosts, for the most part, are instantaneously born, but some also take birth from a womb.

[8,43] There are four occasions: birth existence; preceding existence, which is what follows [birth and lasts] until the arrival of death; death existence; and intermediate existence.

[8,44] What does 'intermediate existence' mean? For all sentient beings, except those who have been reborn in the formless realms, it is the period after dying which lasts, regardless of where one will be reborn, from the ceasing of the previous existence until the actual rebirth in the next life.

In this state, the sentient being possesses a mentally created body endowed with all the sense faculties. He is unhindered by objects, such as mountains and rocks, and experiences magical karmic displays. Such beings belong to the class of 'scent-eaters'.

The shape of such a being's body possesses the likeness of his previous life, though it is also said to take on the guise of the coming rebirth. Moreover, it is taught [in the scriptures] that, due to the power of former habitual tendencies, at first the body seems to resemble one's previous body. Later on, this [form] grows unclear and appears in the shape of the [body of the] next life.

The life span is said to be, at the longest, 49 days. Each week, birth follows death like [the swing of] the armature on a scale.

[8,45] The scriptures of the shravakas mention that, once the intermediate existence has taken place, there is no turning back from where one will take rebirth. The Mahayana scriptures state that that [particular] rebirth can be averted when the right conditions are present.

[8,46] It is said that the color [of the body experienced in the intermediate state] resembles black cloth or pitch-black darkness if one is to take birth in the lower realms, and resembles white

དེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་མ་ངེས་པ་འཆར་ཞིང་། དེ་ན་གནས་བཞིན་ལས་བསགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།

དེ་གང་གིས་མཐོང་ན་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མཚུངས་པ་དེ་དག་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་མཐོང་ལ་གཞན་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་རྨུག་གཉིད་གྲོད་པ་ཐེ་ཚོམ་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ངོ་།

སྐྱེས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་གནས་རིས་དེ་དག་ཏུ་ཟས་བཞིས་གནས་པར་བྱེད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ།

ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་དག་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཀྱིས་ཁམ་དུ་བྱས་ཏེ་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ།

གསུམ་འདུས་པའི་སེམས་བྱུང་རེག་པ་དང་། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་དང་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ།

ཡང་ན་ཚེ་འདིར་བརྟེན་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཁམ་ཟས། རྟེན་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པ་རེག་པ། ཕྱི་མའི་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་པ་སེམས་པ། སྲིད་པ་ཕྱི་མ་མངོན་དུ་འགྲུབ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ཏེ་བཞིར་གསུངས་སོ།

ཟས་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་འཚོ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་ལ། སྲིད་པ་ཚོལ་བ་བར་སྲིད་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། གཞན་གསུམ་ཁམས་ཀུན་ན་ཡོད་དོ།

cotton cloth or moonlight if one is to take birth in the higher realms.

[8,47] It is also said that, without any forewarning, various karmic experiences occur during this state and that karma can be created [during the intermediate state].

[8,48] Who can see these [beings in the intermediate state]? Beings who will take birth within a similar class can see one another. They can, in addition, be seen with the divine eye resulting from meditation that is free from the eleven defects, such as lethargy, sleep, excitement, doubt, mental pain, and so forth.

[8,49] Having taken birth, sentient beings remain in their respective realms by means of four types of sustenance: the sustenance of material ingestion, the sustenance of contact, the sustenance of will, and the sustenance of consciousness.

[8,50] The sustenance of material ingestion has the nature of smell, taste, and texture. It is ingested by the nose, tongue, or body and thus develops the body.

[8,51] The element [dhatu] of mind is developed by three factors: the mental state contact consisting of three components, the mental state will, and the main consciousness.[1]

[8,52] Alternatively, these four kinds [of sustenance] are taught in this way: the sustenance of material ingestion in this life develops the body, the based; the sustenance of contact develops the [main] mind and the mental states, the basis; the sustenance of will impels one towards the following life; and the sustenance of consciousness actualizes that next life.

[8,53] These types of sustenance, it is taught, sustain the lives of the sentient beings who have already appeared. They also sustain and help the beings in the intermediate existence who are searching for an existence.

[8,54] The sustenance of material ingestion is present only in the desire realms. The other three are present in all the realms.

གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་། སྐྱེས་པའི་མཐའ་འཆི་བ། འདུས་པའི་མཐའ་འབྲལ་བ། འབྱོར་བའི་མཐའ་རྒུད་པ། མཐོ་བའི་མཐའ་ལྟུང་བ་སྟེ་མཐའ་བཞིས་མ་བསྡུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ།

དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། སླར་མཚམས་སྦྱོར་བ། ཁམས་དྭངས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཉམས་པ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་རྣམས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་བྱེད་དོ།

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་ནས་བྱེད་དོ། ཡིད་ཤེས་དེ་ཉིད་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་བཞིན་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་གནས་བཞིན་འཆི་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལས་ལྡང་སྟེ་འཆིའོ།

སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གསུམ་ལྟ་བུའོ།

འགྲོ་བ་དེ་དག་རིགས་བསྡུས་ན། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་སྟེ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། མི་དང་ལྷ་མིན་ལྷ་སྟེ་མཐོ་རིས་གསུམ་དང་བསྡོམ་པས་རིགས་དྲུག་གོ །ཡང་ལྷ་མིན་སྡོད་རིས་ལྷ་དང་། སྐད་དུད་འགྲོར་བསྡུས་ཏེ། ལྷ་མི་ངན་སོང་གསུམ་ལ་ལམ་རྒྱུད་ལྔ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་ཕུང་པོ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་མཚམས་མེད་ལྔ་བྱེད་པ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཕུང་པོ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྣམས་མ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ལ།

དམ་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་དལ་འབྱོར་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བ་སྟེ།

[8,55] Wherever one is born, birth ends in death, meeting ends in separation, prosperity ends in decline, and rise ends in fall. Since nothing transcends these four results, one should develop weariness for samsara.

[8,56] The acts of cutting the root of virtue [through holding a wrong view], of reconnecting, of being free from attachment to the [three] realms and [nine] levels, of falling back from those states, of dying and transmigrating, and of taking birth — are all performed solely by the mind consciousness. Dying, transmigrating, and taking rebirth occur while in a state of indifferent sensation.[2]

[8,57] It is impossible to die while this mind consciousness is abiding one-pointedly or while abiding in the cognitionless states. One can die only after having emerged from these states.

[8,58] Cognitionless states are, for instance, the perceptionless [gods], the serenity of cessation, and the perceptionless serenity.

[8,59] Sentient beings can be included within the following six classes: the three lower states of hell beings, hungry ghosts, and animals added together with the three higher states of human beings, demigods, and gods.

[8,60] The higher demigods are included within gods and the lower demigods within animals. Thus, gods, humans and the [beings of the] three lower states are called 'the five paths of being'.

[8,61] Noble beings are defined as the 'aggregates determined to perfection'. Those who have cut the roots of virtue or committed the five deeds with immediate retribution are defined as the 'aggregates determined to evil'. Other than these, all beings are defined as 'undetermined aggregates'. Thus, sentient beings can be grouped under the three types of aggregates.

[8,62] In this way, many classifications exist which can be known from other sources.

[8,63] Now, follows an explanation of some categories of the attributes of the worlds of sentient beings.

ངན་སོང་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་སྐྱེ་མི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཁོམས་པའི་གནས་བཞི། མཐའ་འཁོབ་ཀླ་ཀློ། ལོག་ལྟ་ཅན་གྱི་རིགས། སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་ཞིང་། དབང་ཤེས་བླུན་ལྐུག་བརྡ་མི་འཛལ་བ་སྐྱེ་མིའི་མི་ཁོམས་པ་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་པོ་བྲལ་བའི་དལ་བ་བརྒྱད་དང་།

རང་མིར་གྱུར། དབང་པོ་ཚང་། ཆོས་དར་བའི་ཡུལ་དབུས་སྐྱེས། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ། དད་པ་ཡོད་པ་སྟེ་རང་འབྱོར་ལྔ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན། ཆོས་གསུང་། བསྟན་པ་གནས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད། ཆོས་སྟོན་པ་ཡོད་པ་སྟེ་གཞན་འབྱོར་ལྔ་བཅས། བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བའོ།

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་ལྷ་མིན་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་ལམ་མི་སྐྱེ་བ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ། མཚམས་མེད་ལྔ་དང་ཆོས་སྤོང་སོགས་བྱས་པས་བདེན་པ་མཐོང་མི་ནུས་པ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོ་རྒྱུན་ཆགས་པས་ལམ་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའོ།

ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འཁོར་ལོ་བཞི་ནི། འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལྷ་མིའི་འགྲོ་བ་ན་གནས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ། བདག་ཉིད་ཀྱི་བློ་ཆོས་ལ་ལེགས་པར་སྨོན་པ། ཚེ་རབས་སྔོན་དུ་བསོད་ནམས་བགྱིས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཞིའོ།

[8,64] The special support, [which makes one] a suitable vessel for the sacred teachings, is the possession of all eighteen freedoms and riches.

[8,65] To dwell within the three lower realms or among the perceptionless gods are the 'four nonhuman unfree states'. To belong to a primitive border tribe, to hold wrong views, to dwell in a realm where a buddha has not appeared, or to possess defective faculties or mental capacity, such as being imbecilic, inept or incapable of communicating, are the 'four human unfree states'. To be free from these eight are the 'eight freedoms'.

[8,66] The 'five riches from oneself' are to be a human being, to possess intact faculties, to have been born in a central land where the teachings flourish, to engage in unmistaken activities, and to possess faith.

[8,67] The 'five riches from others' are that a buddha appeared in the world, that he taught the Dharma, that the doctrine remains, that there are people who follow it and that there are Dharma teachers. Possessing these, the eighteen [conditions for a precious human body] are complete.

[8,68] Three veils hinder the arising of the noble path [within one's stream-of-being] within this present lifetime:

[8,69] *i)* The 'veil of karmic ripening' is the path [failing] to arise due to the influence of one's bodily support as, for instance, when reborn in the three lower realms, as a demigod, [a perceptionless god], or on the continent of Unpleasant Sound.

[8,70] *ii)* The 'veil of karma' is the inability to perceive the truths because of having committed such things as the five acts with immediate result or having abandoned the Dharma.

[8,71] *iii)* The 'veil of disturbing emotions' is the inability to enter the path because of ongoing and very strong disturbing emotions.

[8,72] There are 'four wheels of favorable conditions' conducive to the arising of the path [of liberation]: *i)* to dwell among the class of

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ་བཞི་ནི། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་། གནས་གྲོགས་གྲགས་ནོར་སྒྲུབ་པ་སོགས་དོན་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། མཐར་ཐུག་ཐར་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། ཆོས་དོན་འདོད་ཐར་བཞིའོ།

མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་ནི། ཚེ་རིང་བ། ནད་མེད་པ། གཟུགས་བཟང་བ། སྐལ་པ་བཟང་བ། རིགས་མཐོ་བ། ནོར་མང་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་བདུན་ཏེ། རིགས་མཐོ་ཞིང་བཙུན་པ་རིགས་བཟང་བའོ།

ཀུན་གྱིས་བསྟི་ཞིང་དབང་ཆེ་བ་དང་དོན་གྲུབ་པ་སོགས་སྐལ་བ་བཟང་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གཞན་ཐམས་ཅད་འདིའི་ནང་དུ་སྡུད་རུང་ངོ།

འདི་དག་དགེ་བ་གང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མོད་གཙོ་བོར་གཞན་ལ་སྲོག་གི་སྐྱབས་བྱེད་ཅིང་སྲོག་ལ་འཚེ་བ་ལས་ལྡོག་པས་ཚེ་རིང་བ། ནད་པ་ལ་སྨན་དང་གཡོག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་པ་དང་གཞན་ལ་བརྡེག་པ་སོགས་སྤངས་པས་ནད་མེད་པ། ཁྲོ་བ་སྤངས་ཏེ་བཟོད་པར་བྱས་པས་གཟུགས་བཟང་བ། ཕྲག་དོག་སྤངས་པས་སྐལ་བ་བཟང་བ། དམ་པ་བཀུར་ཞིང་ང་རྒྱལ་སྤང་པས་རིགས་མཐོ་བ། རྐུ་བ་སྤང་ཞིང་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་ནོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བླང་དོར་འདྲི་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱིན་པས་ཤེས་རབ་འཐོབ་པར་གསུངས་སོ།

beings of [either] gods or humans, realms that are conducive to the arising of the noble path; *ii)* to follow a spiritual guide and holy personage [who is teaching the path]; *iii)* for one's mind to fully aspire towards the Dharma; *iv)* to possess the causes [for the arising of the path in one's stream-of-being] through having created merit in former lifetimes.

[8,73] There are 'four exquisite things' pursued by people: *i)* the teachings for accomplishing the 'truly high' and the 'definite goodness'; *ii)* the pursuit of a dwelling place, companions, recognition, wealth and so forth; *ii)* temporary enjoyments and pleasures, the fruit of these [pursuits]; *iv)* the ultimate attainment of liberation. Thus, there are four: teachings, pursuits, pleasures and liberation.

[8,74] The 'seven virtues of a high rebirth' are: long life, good health, a beautiful physical form, good fortune, high station, abundant wealth, and great intelligence.

[8,75] 'High station' means to be noble and of virtuous character. 'Good fortune' means to be respected by everyone, to be influential, to accomplish one's pursuits and so forth. All other virtues can be condensed into these [two].

[8,76] Although all these [virtues] do, indeed, arise from virtuous actions, long life-span chiefly results from protecting the lives of others and turning away from the intention to hurt any living being.

Good health results from being helpful to others by, for example administering medicine to and nursing the sick, and by giving up beating others or the like.

A beautiful form results from being patient and giving up aggression.

Good fortune results from abandoning envy. High station results from paying respect to holy persons and giving up conceit.

Abundant wealth results from abandoning stealing and from being generous.

འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི། རྙེད་བདེ་གྲགས་བསྟོད་བཞི་འདོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་ལ། དེ་དག་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་བཞི་མི་འདོད་པའོ།

དེའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་རྩོམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། རྩོད་པ་སོགས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་ཕལ་བའི་ཆོས་སོ།

རྩོད་དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་ལྔ་ནི། སྲོག་རྒྱུད་པ་ཚེའི་སྙིགས་མ་ཚེ་ཐུང་བ། ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུད་པ་དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་འབྲུ་རྣམས་རོ་ནུས་ཆུང་ཞིང་མི་སྨིན་པ་སོགས་སོ། ཁྲིམ་པའི་དགེ་ཕྱོགས་རྒྱུད་བྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་སྙིགས་མ། རབ་བྱུང་གི་དགེ་ཕྱོགས་རྒྱུད་པ་ལྟ་བའི་སྙིགས་མ། ལུས་རྒྱུད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྙིགས་མ་སྟེ། གཟུགས་བློ་ནད་མེད་སོགས་ཉམས་པའི་སྙིགས་མ་ལྔ་བུའོ།

འཇིག་རྟེན་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། དགེ་བ་བཅུའི་ལམ། རིག་པའི་གནས། དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ།

འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ།

དེ་ཡང་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་གཞིར་སྟོན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། འདི་དག་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལྟར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཚ་གྲང་བཀྲེས་སྐོམས་ནད་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་དག་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་གསུམ་པོས་བཅིང་བའི་ཕྱིར་རོ།

It is said that one gains intelligence due to inquiring into what is to be adopted or abandoned and by making a gift of the scriptures of Dharma.

[8,77] The 'eight worldly concerns' are to desire and pursue four things: gain, pleasure, fame and praise, and to avoid their four opposites.

Swayed by these, worldly people give rise to various undertakings, quarrels and so forth. Thus, they are the attributes of common worldly people.

[8,78] The five degenerations of the age of strife are:

i) 'degeneration of life-span' is the decline in life-force, the shortening of the length of life;

ii) 'degeneration of era' is the decline in enjoyments, that grain is less savory and nutritious, fails to ripen and so forth;

iii) 'degeneration of disturbing emotion' is the decline in the virtues of householders;

iv) 'degeneration of views' [into eternalism and nihilism] is the decline in the virtues of the ordained [sangha];

v) 'degeneration of sentient beings' is the decline in the physical body, for example, the degeneration leading to a decline in physical form, intellect, good health and so forth.

[8,79] The 'four principles that enrich the world' are: *i)* the correct view of understanding the existence of cause and effect; *i)* the path of the ten virtues; *iii)* the fields of science; and *iv)* the sacred teachings.

[8,80] Here I will not elaborate further than this on these [topics].

[8,81] Moreover, having been pointed out that the whole impure world and its inhabitants are the basis for the truth of suffering, you may wonder, "Why are they called painful?" Because they are linked with the three types of suffering and function as their support.

[8,82] How is that? All the superficial pleasures of samsara, in the end, become the 'suffering of change'. Heat and cold, hunger and thirst, sickness and so forth are, by nature, painful — the 'suffer-

དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ངོར་ཟག་བཅས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་བདེན་པའོ།

གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དེ།

སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་དང་། འདོད་པ་བཙལ་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་དང་། མདོར་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་བ་སྐྱེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཕྱིར་རོ།

སྔ་མ་གསུམ་དང་བསྡོམས་ན་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་། འདི་བརྒྱད་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ།

གཞན་ཡང་གནས་རིས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དམྱལ་བ་ལ་ཚ་གྲང་། ཡི་དྭགས་ལ་བཀྲེས་སྐོམ། དུད་འགྲོ་ལ་བླུན་རྨོངས་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ། ཁ་འཁོར་རྣམས་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་གསོད་པ། ལྷ་མིན་ལ་འཐབ་རྩོད། མི་ལ་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་དང་ཡོངས་ཚོལ། ལྷ་ལ་འཆི་ལྟུང་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དོ།

ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་། ཡིད་བརྟན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།

ing of suffering'. Since all the defiling aggregates are the causes that perpetuate [samsaric] existence, [they constitute] the 'all-pervasive suffering of formation'. Thus, one is fettered by the three sufferings.

[8,83] For these reasons, noble beings experience everything defiling as truly being suffering.

[8,84] Moreover, there are eight kinds of suffering: to take birth, to grow old, to fall sick, to die, to be separated from the cherished, to encounter the undesirable, to fail to obtain the desirable though striving for it. In short, the five defiling aggregates are painful because they are negative tendencies.

[8,85] When added together with the former three, there are eleven categories [of suffering]; however, these eight can be subsumed within the [above-mentioned] three.

[8,86] Furthermore, in terms of the individual realms: hell beings suffer heat and cold; hungry ghosts suffer hunger and thirst; animals suffer stupidity and dullness, devouring one another, and the scattered animals suffer bondage and slaughter; demigods suffer strife; human beings suffer birth, old age, sickness, death, and craving; and gods suffer transmigration and downfall.

[8,87] Thus, categories of suffering exist in inconceivable numbers.

[8,88] Since all these defiling phenomena each moment are impermanent, painful, empty, and devoid of self-entity, they are substanceless, unreliable, and are, therefore, taught as the 'truth of suffering'.

རྒྱུ་གང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི། ཟག་བཅས་འཁོར་བའི་ཕུང་པོ་འདི་དག་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། བདག་དང་དུས་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུ་མིན་པ་གཞན་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་ནས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞེས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ།

ཇི་ལྟར་བྱུང་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་སྟེ། གནས་རྣམས་ནི་སྣང་འགྱུར་ཐུན་མོང་བའི་ལས་དང་། སོ་སོའི་ལུས་དང་བདེ་སྡུག་ནི་མྱོང་འགྱུར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ།

ལས་དེ་དག་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མཐོ་རིས་ཀྱི་རྟེན་དང་བདེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་དང་། ངན་སོང་གི་རྟེན་དང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ།

ལས་དེ་དག་སེམས་ཀྱིས་བསམ་ཞིང་ལུས་ངག་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེའོ།

9
The Truth of Origin
Karma

[9,1] These defiling samsaric aggregates, the causes that induce one to take rebirth within samsara, do not originate without a cause nor do they originate from some other uncaused entity, such as Self, Time, or an Almighty. They arise from the causes of karmic actions and disturbing emotions which are, therefore, defined as the 'truth of origin'.

[9,2] How do they originate? All beings are born from karmic causes. The abodes are created by the 'shared karma of appearances', while the individual bodies, pleasure, and pain are created by the 'unshared karma of experiences'.

[9,3] What are the categories regarding these karmic actions? There are three types: *i)* virtuous actions that produce the physical form and happiness and are the basis of the higher realms; *ii)* unvirtuous actions that create the physical form and suffering and are the basis of the lower realms; and *iii)* undetermined actions that create neither of these two.

[9,4] There is also a twofold division: 'mentally intending action' — since actions are intended by the mind and engaged in by body and speech — and, based on that, bodily and verbal [intended] actions created thereby.

ཡང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་སྟེ། དེ་གསུམ་དགེ་བ་ལ་ལེགས་སྤྱོད་དང་གཙང་བྱེད། མི་དགེ་བ་ལ་ཉེས་སྤྱོད་དང་མི་གཙང་བ་སོགས་སུ་བརྗོད་དོ།

ཡང་འཁོར་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས། འབྲས་བུ་མྱང་འདས་སྐྱེད་པའི་ལས་ལམ་བདེན་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའོ།

ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དགེ་བའོ། བདེ་མིན་སྡུག་མིན་མྱོང་འགྱུར་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སོ། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་མི་དགེ་བའོ།

ཡང་གསུམ་སྟེ། བསོད་ནམས་ནི་འདོད་པར་བདེ་བ་མྱོང་བྱེད་དགེ་བ། བསོད་ནམས་མིན་པ་འདོད་པར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་མི་དགེ་བ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ། དེ་དག་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྨིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ལས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་རིག་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལས་ནི་སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན། བར་མའི་སྡོམ་སྡོམ་མིན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་སྟེ། བྱ་བ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཟིན་འཕུང་གི་རྒྱུས་བྱུང་བའི་གཟུགས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡོད་པའོ། འདི་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དོ།

[9,5] In terms of basis, there are three — karmic actions of body, of speech and of mind. When virtuous, these three are called good deeds or purifying actions. When unvirtuous, they are called wrongdoing or tarnishing actions.

[9,6] All virtues and nonvirtues that produce samsaric effects are 'defiling actions'. Under the truth of the path, actions that produce nirvana as effect are 'undefiling actions' because they are the remedy that brings an end to defiling actions.

[9,7] In terms of the effect produced, there are three: *i)* 'actions that produce pleasant experiences' are virtues which create the cause that ripens into pleasurable experiences [within the realms] up to and including the third dhyana; *ii)* 'actions that produce neither pleasant nor painful experiences' are actions that produce experiences within the upper realms, above the third dhyana; and *iii)* 'actions that produce painful experiences' are unvirtuous actions which create unpleasant experiences within the desire realms.

[9,8] Another set of three: *i)* 'meritorious actions' are the virtues that create pleasant experiences within the desire realms; *ii)* 'nonmeritorious actions' are the nonvirtues that create painful experiences within the desire realms; and *iii)* 'nontransferring actions' are the virtues that make one attain the two upper realms. They are so called since, apart from ripening in their respective abodes, they do not transfer one to other abodes.

[9,9] There are two other kinds of karmic actions: *i)* 'perceptible actions' are the perceptible actions of body and speech which may be virtuous, unvirtuous, or neutral; *ii)* 'imperceptible actions' comprise vows, negative vows, and limited vows or limited negative vows. In this case, though there is no actual action, there exists continuously a [subtle] form which stems from the [constituting] causes of embraced elements. These are definitely either virtuous or unvirtuous [karmic actions]. There is no neutral type.

སྡོམ་པ་ནི་ཇི་སྲིད་འཚོའི་མཐའ་ཅན་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའོ། སྡོམ་མིན་ནི་ཇི་སྲིད་འཚོའི་མཐའ་ཅན་མི་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའོ།

བར་མའི་སྡོམ་པ་ནི་དུས་ཇི་འདོད་ཞིག་ཏུ་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་ལ་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཟས་མ་ཟོས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་བྱེད་དོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ཟླ་གཅིག་གི་བར་དུ་དགེ་བའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་ཟླ་གཅིག་གི་བར་དུ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམ་བཅས་པས་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ་ལྟ་བུའོ། དེ་དག་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་བོ།

བར་མའི་དགེ་མི་དགེ་ནི་དུས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་སྡོམ་སྡོམ་མིན་གང་ཡང་མིན་སྟེ་དེ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།

སྡོམ་པ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ།

སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་དེ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས། བསྙེན་གནས་སོ།

དེ་དག་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་པ་ལས་ཐོབ་བོ། གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་དང་རིག་འཛིན་གྱི་སྡོམ་པ་དག་ཀྱང་སོ་སོའི་གཞུང་ལས་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ།

བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དེ་ལས་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་ངང་གིས་ཁེགས་པ་ཐོབ་པའོ།

ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་རྣམས་ལ་

[9,10] 'Vow' means [to pledge] to engage in virtue for as long as one is alive.

[9,11] 'Negative vow' means [to pledge] to engage in nonvirtue for as long as one is alive.

[9,12] The 'Limited vow' is obtained [by pledging] to engage in either virtue or nonvirtue for a certain chosen duration. For example, by thinking: "For one month, I will pay homage to the Buddha before taking my meal," one obtains a virtuous vow for the duration of one month. Or, by deciding, "For one month, I will engage in sexual misconduct," you obtain the unvirtuous [vow]. These [limited vows] are obtained based on an object, [harboring] the intention, and taking the pledge.

[9,13] The virtue or nonvirtue of the limited vows is the temporary doing of virtue or nonvirtue, not necessarily on a constant basis. It is neither a [positive] vow nor a negative vow, and it is the perceptible action at that particular time.

[9,14] There are three kinds of vows: vows of individual liberation, dhyana vows and undefiling vows.

[9,15] First, there are 'eight types of individual liberation' [vows]: those of a fully ordained monk or nun, male or female novice, female candidate, male or female layperson, and the one-day vow. These are obtained by means of taking the pledges according to their respective rituals.

[9,16] Furthermore, there are also the Mahayana vows of the bodhisattvas and [the vows of the] vidyadharas, which are described in the respective root texts.

[9,17] The 'dhyana vow' is obtained through the power of attaining the dhyanas of the upper realms whereby engagement in nonvirtue is naturally prevented until that [state of] dhyana declines.

[9,18] The 'undefiling vow' is obtained through the power of attaining the level of a noble being whereby involvement in nonvirtue has been permanently turned away from.

འཇུག་པ་གཏན་དུ་ལྡོག་པ་ཐོབ་པའོ།

སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་དགེ་སློང་སོགས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་མཐའ་ཅན་རྣམས། ཤི་བ་དང་བཟ་འཕྲོད་པའི་དྲུང་དུ་འསླབ་པ་ཕུལ་བས་གཏོང་ལ། གཞན་ཡང་དགེ་རྩ་ཆད་པས་བསྲུང་འདོད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་མེད་པ་དང་། མཚན་གཉིས་ཅིག་ཆར་བྱུང་བས་སྡོམ་པའི་ལུས་རྟེན་ཅན་དུ་མི་རུང་བས་ཀྱང་གཏོང་ངོ།

བསྙེན་གནས་ནི། དང་པོ་ཁས་བླང་བ་བཞིན་མཚན་འདས་ནས་གཏོང་ངོ།

སྡོམ་མིན་ནི་ཤན་པ་སོགས་སྡིག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་རང་གིས་ཀྱང་ལས་འདིས་བདག་ཇི་སྲིད་འཚོ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལས་སྡོམ་སེམས་མེད་པ་དག་བྱ་བ་དེ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་ལ། གཞན་དེ་འདྲའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཀྱང་། རྔོན་སོགས་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཁས་བླང་བ་ལས་ཐོབ་ཅིང་། ཇི་སྲིད་སྡོམ་མིན་དེའི་གཉེན་པོ་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ན་གཏོང་ལ། ཤི་བ་ན་ཡང་གཏོང་ངོ། མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་ཀྱང་གཏོང་བར་བཤད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་སྡོམ་སྡོམ་མིན་འདི་དག་བྱ་བ་བྱེད་རུང་མི་བྱེད་རུང་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཕེལ་བས་དགེ་མི་དགེ་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྡོམ་མིན་སྤང་སྟེ་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པར་ནན་ཏན་བྱ་དགོས་སོ།

བར་སྡོམ་ནི་བསམ་པའི་འཕེན་ཤུགས་ཆད་པ་འམ། ཁས་བླང་ལས་ལྡོག་པ་འམ། འཇུག་པའི་བྱ་བ་ཆད་པ་འམ། དོན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྒྱུ་སོགས་ལྷ་བུ་ཆད་པ་དང་། ཚེ་འཕོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོང་ལ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལས་དགེ་བའི་སྡོམ་པ་གཏོང་ངོ།

ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཟ་མ། ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ནིང་། མཚན་གཉིས་ཅིག་ཆར་ཡོད་པ། སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྡོམ་མིན་

[9,19] The vows of individual liberation, monk vows and so forth, endure for as long as one lives. They are abandoned at death or when the precepts are given back in the presence of someone who can understand the gesture. Moreover, they are abandoned by interrupting the root of virtue since the basis for the wish to keep them no longer exists, or by the simultaneous occurrence of two genders, whereby one is not a suitable physical support for the vows.

[9,20] The one-day vow is abandoned, in accordance with what was initially pledged, when the night has passed.

[9,21] The negative vow is obtained at the first instance he engages in that action when someone born into a family of evil-doers, such as butchers, thinks: "I will sustain myself through this activity for as long as I live!" and does not possess the attitude of a [positive] vow.

[9,22] In other cases, even without being born into such a family, [a negative vow] is obtained by taking a pledge such as: "I will go hunting!" It is abandoned as soon as one takes a [positive] vow, which is a remedy to that negative vow, and also at death. It is also taught that the negative vow is abandoned through the occurrence of two genders.

[9,23] Since the virtue or nonvirtue is tremendous based on the perpetual magnification of [positive] vows and negative vows, regardless of whether or not their action is engaged in, one should persist in abandoning negative vows and abiding by [positive] vows.

[9,24] Limited vows are abandoned when the force of one's intention is interrupted, when withdrawing one's pledge, when the engaged action is interrupted, when the object, such as a temple or an animal trap, ceases to exist, or when one passes away. Virtuous [limited] vows are abandoned when cutting the root of virtue.

[9,25] Any human being can obtain limited vows and the two kinds of vows, except a neuter possessing neither male nor female organs,

སྨོན་པ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡོད།

འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་བར་སྨོན་ཡོད། མི་རྣམས་ལ་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྨོན་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྨོན་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད། ཟག་མེད་ཀྱི་སྨོན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་འཕགས་པ་ལ་རང་སར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་སྨོན་པ་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་སྔར་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཟག་མེད་སྨོན་པ་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་ལྡན་པར་འདོད་དོ།

ཚངས་ཆེན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཅན་སྟེ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་པས་འཕགས་པ་དག་དེར་མི་སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྨོན་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱེ་སྨྲས་འདོད།

ཐེག་ཆེན་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།

བསམ་གཏན་གྱི་སྨོན་པ་ནི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་ལ། ས་འཕོས་པ་ལས་རང་སའི་བསྡུས་པ་ཐོབ་ཅིང་ས་གཞན་གྱི་བསྡུས་པ་གཏོང་བ་ཙམ་མོ།

ཟག་མེད་ལ་གཏན་ཉམས་མེད་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལས་རེ་ཤིག་ཉམས་པ་ལས་གཏོང་ཡང་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ལྷོག་འདྲེད་པ་ལྟར་མྱུར་དུ་སོར་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད། ཉམས་པ་འདི་ནི་དམན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་གནས་སྐབས་ཉམས་ཚུལ་ཙམ་མོ།

དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རྣོན་པོར་འཕོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྔ་མས་བསྡུས་པ་གཏོང་ལ་ཕྱི་མས་བསྡུས་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་དབྱེ་བ་མཛད་དོ།

a neuter possessing one degenerated [sexual organ], a person who is simultaneously of two genders, and those [dwelling on the continent of] Unpleasant Sound.

[9,26] The gods in the desire [realms] can possess the limited vows. Human beings can possess the three vows of individual liberation, the dhyana vow and the undefiling vow. The gods in the desire and form [realms] can give rise to the vow born from dhyana and, excluding the gods in the perceptionless state, can also possess the undefiling vow.

[9,27] Noble beings in the formless realms have no physical elements within their respective states and, therefore, possess no visible vows. However, it is claimed that those born in the formless realms still possess [these vows], since there is no reason why their former undefiling vows — which occurred in their [previous] realm — should be considered abandoned.

[9,28] The [gods] in the Abode of Maha Brahma harbor the mistaken view of thinking: "Everything is created by me!" Thus, the Vaibhashikas hold that these gods do not obtain the undefiling vow since noble ones do not take birth there. According to the Mahayana, it is held that bodhisattvas do accept rebirth in that realm.

[9,29] The dhyana vow is abandoned when one loses the state of serenity. By shifting states, one obtains [the vow] included within that respective state and merely abandons [the vow] included within the former state.

[9,30] The undefiling [vow] cannot be permanently lost, though it can be momentarily damaged by a decline from the attainment of the result of the Lesser Vehicle. Yet, like a strong athlete [recovering from] stumbling, it will be swiftly restored again. The degeneration is merely a temporary decline from the result of the lower path.

[9,31] At the time of dull faculties transforming into sharper ones, and of attaining a superior fruition, vows comprising the former

ཡིད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ནི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་སྨོན་ལམ་བའང་འཐོབ་པར་བྱེད་ལ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།

ཡིད་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྨོན་ལམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།

ཡང་ལས་རྣམས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་ལ། དང་པོར་ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་། དེ་ནས་ལས་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གིས་གྲོགས་བྱས་ནས་འཇུག་པ་དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གཉིས་ཡོད་དོ།

ལས་དེ་དག་ནམ་སྨྱོང་རྩུལ་ལས་མཐོང་ཆོས་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ཚེ་དེ་ལ་བྱས་པའི་ལས་སྨོབས་ལྡན་ཚེ་དེ་ཉིད་དུ་སྨིན་པ་རྣམས་སྟེ། བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། འགོག་སྙོམས་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཐོབ་པ་ལས་ལང་མ་ཐག་པ་ལ་ཕན་གནོད་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སོགས་ཞིང་དང་བསམ་པ་དྲག་པོ་དང་ལས་སྨོབས་ལྡན་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལྟ་བུའོ།

སྐྱེས་ནས་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་སྨིན་ངེས་པ།

ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྨྱོང་འགྱུར་དེ་ཕན་ཆད་དུ་སྨྱོང་བའི་ལས་རྣམས་སོ།

སྨྱོང་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་བསགས་ཀྱང་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་མ་ངེས་པ་སྟེ་བཞིར་གསུངས་སོ།

[state] are relinquished while vows that comprise the succeeding state are obtained. This acts as merely a demarcation.

[9,32] A mental vow is a continuous intention, together with its seed, which forces one to also obtain the vows of body and speech. The dhyana vow and the undefiling vow exclusively pertain to mind.

[9,33] Mindfulness and alertness, which occur in association with the mental faculty and the consciousnesses of the sense faculties, are given the designation 'mental vow' and 'faculty vow' [respectively].

[9,34] The motivations that motivate all actions are two: *i)* the 'causal motivation' is the initial intent; and *ii)* based on that, those actions engaged in with the aid of the six collections of consciousness, is the 'motivation at the time of the engagement'.

[9,35] The time-frame and manner in which these actions are experienced:

i) 'Karma experienced within this life' is a powerful action committed in this lifetime, which ripens within this very life. [Such actions are], for example, to help or harm someone immediately upon their emergence from the samadhi of loving kindness, the samadhi free from disturbing emotions, the serenity of cessation or from the attainment of the four results; to commit certain powerful actions, with a significant frame of mind, towards a formidable object, such as serving the Buddha or the Sangha.

ii) 'Karma experienced after taking rebirth' is that which is certain to ripen exclusively in the next life, such as the [five actions with] immediate result.

iii) 'Karma experienced in subsequent lives' is that which will be experienced in future lifetimes, other than the next.

iv) 'Karma not certain to be experienced' is that which, although accumulated, is not certain to yield a ripening if its respective remedy has routed it.

ཡང་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ནི་ཀུན་སློང་དྲག་པོས་བསམ་བཞིན་བྱེད་པ། དངོས་གཞིའི་ལས་དེ་རྫོགས་པར་བྱས་པ། རྗེས་སུ་འགྱོད་པ་མེད་ཅིང་ཡི་རངས་པ། དེ་འདོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ། འབྲས་བུ་སྨིན་ངེས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དྲུག་ཚང་བ་ལ་བརྗོད་དོ།

བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་གོང་གི་དྲུག་མ་ཚང་བས་ལས་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྨིན་པར་མ་ངེས་པའོ།

ཡང་གཉིས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་གནས་རིས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱོང་བ་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་སྐྱེད་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སོ།

འདི་དག་ལ་འཕེན་བྱེད་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། དུ་མས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་བྱེད་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། གང་རུང་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་གསུམ་སྟེ་ལས་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་དཀར་བ་གཟུགས་ཁམས་དང་གོང་མ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལས། གཉིས་ཀ་གནག་པ་འདོད་པར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བྱེད། འདྲེས་མ་འདོད་པར་བདེ་སྡུག་སྤེལ་མར་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དཀར་ནག་འདྲེས་པ་མིན་ཀྱང་བྱེད་ལས་ལས་དེ་ལྟར་བཞག་གོ།

དཀར་ནག་གི་ལས་དེ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ནི་མི་དཀར་མི་གནག་པའོ།

Thus, these four [possibilities] have been taught.

[9,36] Moreover, a 'committed and accumulated action' is described as having six properties complete: it is deliberately engaged in with an eager motivation; the action's main part has been brought to completion; afterwards, it is rejoiced in without feelings of regret; no remedy has been applied to overcome it; and, it has the definite capacity to ripen into fruition.

A 'committed yet not accumulated action' is, although carried out, not certain to ripen exactly into its result when the above-mentioned six properties are incomplete.

[9,37] There are two other types: *i)* a [virtuous or unvirtuous] 'impelling action' is an action which causes rebirth in a certain realm; *ii)* a [virtuous or unvirtuous] 'completing action' is an action which produces and brings to completion the specific amount of pleasure and pain to be experienced in that rebirth.

It is possible that a single impelling action throws one into several rebirths, that several throw one into a single [rebirth], or that one action hurls one into a single rebirth. In this way, here it should be understood that there are also actions which can be both [a completing action and an impelling action].

[9,38] Three other kinds are: *i)* actions and results, which are both 'virtuous', are actions which cause experience in the form realms and upper realms; *ii)* actions and results, which are both 'unvirtuous', cause pain to be experienced in the desire realms; *iii)* 'mixtures' are actions which cause alternating experiences of pleasure and pain in the desire realms.

[9,39] The nature of an action cannot be a mixture of virtue and nonvirtue, yet it is defined this way in terms of its function. The undefiling actions, which bring these virtuous and unvirtuous actions to extinction, are neither virtuous nor unvirtuous.

དགེ་སྡིག་གང་ཡང་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱིས་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་གིས་འབྱེད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ནི་དད་སོགས་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་བཅུ་གཅིག་གོ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྣམས་འབྲེལ་བས་དགེ་བ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལས་སློང་བའི་དགེ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ།

དགེ་བ་དེ་དག་འཐོབ་ཚུལ་ལ། སྔོན་གོམས་པའི་རྒྱུས་ཚེ་འདིར་ངང་གིས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དགེ་བ།

སྦྱོར་བས་དགེ་བ་ནི་དམ་པ་བསྟེན་ཞིང་ཆོས་མཉན་བསམ་བསྒྲུབ་པ་ལས་ཐོབ་པ།

མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱེད་པ།

ཕན་འདོགས་པའི་དགེ་བ་བསྡུ་དངོས་བཞིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པ།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དགེ་བ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་སྐྱེད་པ།

གཉེན་པོའི་དགེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་དང་ཐག་བསྲིང་བ་དང་སྤོང་བ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་བརྗོན་པའོ།

ཉེ་བར་ཞི་པའི་དགེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དང་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་སོ།

[9,40] The virtue or evil deed will have either greater or lesser impact in accordance with the object, frame of mind, persistent daily repetition, and so forth.

[9,41] In this regard, what are the distinctions between the different types of virtue and nonvirtue?

i) 'Intrinsic virtues' are the eleven virtuous mental states of faith and so forth.

ii) 'Related virtues' are all the phenomena concurrent with these.

iii) 'Ensuing virtues' are their habitual patterns.

iv) 'Motivated virtues' are actions motivated by these.

v) 'Ultimate virtues' are suchness and nirvana.

[9,42] The way in which these virtues are achieved:

i) 'Birth-obtained virtues' are the acquirement of spontaneously performed virtues in this lifetime due to the causes of former habituation.

ii) 'Applied virtues' are obtained through following holy persons and through learning, reflection, and meditation.

iii) 'Virtues done in a presence' are [for instance] to make offerings in the presence of a representation of the Three Jewels.

iv) 'Benefiting virtues' are [for instance] to benefit sentient beings through the four means of attraction.

v) 'Fully embraced virtues' produce the higher realms, enlightenment, and emancipation by means of meritorious actions.

vi) 'Remedial virtues' are to exert oneself in the path of total remorse for, keeping distance from, relinquishing, and being free from the veils of disturbing emotions and dualistic knowing.

vii) 'Thoroughly pacifying virtues' are those of abandoning the disturbing emotions, of the serenity of cessation, of nirvana with remainder, of remainderless nirvana, and of nondwelling nirvana.

རྒྱུ་མཐུན་པའི་དགེ་བ་ནི་ཉེར་ཞི་སྤྱི་དང་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའོ།

མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ། འདོད་ཁམས་འདིར་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མ་རིག་པ་ནི། བསྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བའོ།

དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་དགེ་བ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་སློང་བའི་མི་དགེ་བ།

དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་འཁོར་བའོ།

དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མི་དགེ་བ་གོམས་པས་ཚེ་འདིར་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་དགེ་བ།

ཚེ་འདིར་དགེ་བ་ལས་བཟློག་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་སྦྱོར་བའི་མི་དགེ་བ།

འཚེ་བའམ་ལྷ་དང་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་རྟེན་བྱེད་ཅིང་མཆོད་སྦྱིན་དང་པ་བྱེད་པ་མདུན་དུ་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ།

སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བ།

སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འབྱིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ། དགེ་བའི་གཉེན་པོའམ་མི་མཐུན་པ་སྡིག་པ་བྱེད་པ་རྣམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ།

དགེ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བར་ཆོད་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བའོ།

viii) 'Virtues resembling their cause' will accomplish the qualities of the supramundane higher perceptions and so forth, by means of the attainment of the nirvana of total peace.

[9,43] Similarly, the nonvirtues are:

i) In the desire realms, the belief in the transitory [collection], the belief that [upholds] extremes and the ignorance co-existing with these two is 'obscuring and indeterminate'. All other root-disturbing emotions and subsidiary disturbing emotions, apart from the three above, motivate negative deeds and are, therefore, 'intrinsic nonvirtues'.

ii) 'Related nonvirtues' are all those concurrent with them.

iii) 'Ensuing nonvirtues' are their habitual patterns.

iv) 'Motivated nonvirtues' are actions of body and speech motivated by them.

v) 'Ultimate nonvirtue' is samsara.

[9,44] *i)* 'Birth-obtained nonvirtues' are nonvirtues present in this lifetime through being habituated to nonvirtue in the past.

ii) 'Applied nonvirtues' are exertion in actions which, in this lifetime, deter one from virtue.

iii) 'Nonvirtues done in a presence' are, based on hostility or an unwholesome view, to take a god as support, rendering evil worship and offerings.

iv) 'Abusive nonvirtues' are that which brings harm to sentient beings.

v) 'Fully embraced nonvirtues' are negative deeds of the three doors which bring undesirable results.

vi) 'Discordant nonvirtues' are all engagement in wrongdoing, the antithesis of or factors discordant to virtue.

vii) 'Obstructive nonvirtues' are all phenomena that create hindrance to virtue.

ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བསྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཁྱབ་པས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་མིན་ནོ།

ཟག་མེད་ལ་བསྒྲིབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བསྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་མི་བསྒྲིབ་པ་མི་སྲིད་དོ།

གོང་དུ་བསྟན་པའི་དགེ་མི་དགེའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ། དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བའོ།

མ་ཆགས་མི་སྡང་གཏི་མུག་མེད། དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བའོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་ཞིང་།

དུག་གསུམ་དང་དེ་མེད་པའི་སེམས་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རང་གར་ཞུགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ནོ།

ཇི་ལྟར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན། དེ་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་དང་། སྲོག་དབང་དང་རིས་མཐུན་པ་དང་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་སོ།

འབྲེལ་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། སྤང་བ་དང་དྭངས་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་ཟིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་སོ།

རྗེས་འབྲེལ་ནི་དེས་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་སོ།

[9,45] All disturbing emotions present in the two upper realms are 'obscuring and indeterminate'. However, since one's stream-of-being is embraced by samadhi, these disturbing emotions are unable to yield unpleasant ripenings and are, therefore, not nonvirtues. Nevertheless, since they are disharmonious factors which veil the undefiling [liberation], they are still obscuring. It is impossible for a disturbing emotion not to be obscuring.

[9,46] Understand the concise meaning of the virtues and nonvirtues, which are explained above, from this statement by Lord Nagarjuna:

That which is produced by desire, anger and delusion is nonvirtue.
That which is produced by nonattachment, nonaggression and nondelusion is virtue.

[9,47] All actions naturally engaged in by a mind which is neither [concurrent with] the three poisons nor their three opposites, are called 'indeterminate'.

[9,48] How are they neutral?

i) 'Intrinsic indeterminates' are the eight elements and sense-sources with form and the [mental] cognitions concurrent with them, the life faculty, the 'similar class', and the groups of names, words, and syllables.

ii) 'Related indeterminates' are all qualities of the cognitions and mental states embraced by names, words and letters which are motivated by a mind that is neither disturbed [unvirtuous] nor lucid [virtuous].

iii) 'Ensuing [indeterminates]' are the habitual patterns expressed thereby.

iv) 'Motivated indeterminates' are the actions of body and speech motivated thereby.

དེས་བསླང་བས་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་བསླང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་ནོ།

དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་བརྟག་མིན་འགོག་པའོ།

དེ་ལའང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་རྣམས་སོ། སྦྱོར་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའི་སེམས་གང་ཡང་མིན་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལམ་དང་བཟོའི་གནས་སོ།

མདུན་དུ་བྱས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འཚོ་བའམ་ལྟ་ངན་མ་ཡིན་པའི་ལྟའི་རྟེན་གང་རུང་བྱེད་པ་དང་། དེར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་མི་སྐྱེ་བར་རང་ག་བའི་ལས་བྱེད་པའོ།

ཕན་འདོགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ནི། བྲན་དང་ཁྱིའུ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ལ་སྟང་བའམ་དྔངས་པ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའོ།

ཉེ་བར་སྤྱད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། སོ་སོར་བརྟག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཡང་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱད་པའོ།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། དཔེར་ན་བཟོ་གནས་གོམས་པས་སླད་མའི་ཚེ་དེ་ལ་གོམས་པ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉེན་པོས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། དཔེར་ན་སོ་སོར་མ་བརྟག་པའི་སྨན་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དེ་ཞི་གནས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པའོ།

རྒྱུ་མཐུན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། སྤྲུལ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ།

v) 'Ultimate indeterminates' are space and cessation not due to discrimination.

[9,49] *i)* 'Birth-obtained indeterminates' are all the ripenings of defiling virtues and nonvirtues.

ii) 'Applied indeterminates' are the arts and crafts and behaviors, which are produced by neither disturbed nor virtuous frames of mind.

iii) 'Indeterminates done in a presence' are constructions of shrines for any mundane deity, out of neither a harmful nor wrong view, and the ordinary actions performed for people there that create neither merit nor demerit.

iv) 'Beneficial indeterminates' are [for instance] acts of charity made to such persons as one's servants, children or wife, without feeling disturbed or lucid.

v) 'Enjoyed indeterminates' are the experience of enjoyments by a frame of mind which is neither analytical nor disturbed.

vi) 'Fully embraced indeterminates' are, for instance, having grown accustomed to arts and crafts, one will quickly reach perfection based on that inclination in the subsequent life.

vii) 'Remedial indeterminates' are, for instance, applying medicines [for diseases], which have not been diagnosed.

viii) 'Fully pacified indeterminates' are all the disturbing emotions experienced in the form realms and formless realms, which will not yield results since they are embraced by shamatha.

ix) 'Indeterminates resembling their cause' are co-produced with a mind that creates apparitions.

[9,50] In summary, four kinds of indeterminates are present in the desire realms: that which is produced from ripening, behavior, arts and crafts, and a mind that creates apparitions. In the form realms, three of these are present, excluding arts and crafts.

[9,51] About indeterminates, there are also these types:

བསྡུས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་སྟེ། རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོ་གནས་དང་སྤྲུལ་པའི་སེམས་བཞིས་བསྡུས་པ་དེ་དག་གོ། གཟུགས་ཁམས་ན་བཟོ་གནས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ཡོད་དོ།

ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་པ་ལ། དྲི་བ་མཐའ་གང་རུང་དུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གང་དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། བྱ་བ་འཇུག་ལྡོག་གང་དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པ་སོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་དགེ་སྡིག་གང་དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱའོ།

ཡང་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་དང་།

ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན། སྦྱོར་ལམ་པའི་དགེ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟེ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། ཐར་ཆ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མྱང་འདས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།

ཡང་གཡོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་ཡོན་པོ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པའི་དེ་གསུམ་སྐྱོན་ཅན་དང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་དེ་གསུམ་ལ་སྙིགས་མའི་ལས་ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པ་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྨིན་པར་ངེས་པའི་ལས་ནི་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་པའི་ལས་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་གེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དེ། དེ་དག

i) Indeterminate as to a final reply to a question.

ii) Indeterminate as to a sensation being pleasant or unpleasant.

iii) Indeterminate as to a certain action engaged in or disengaged from, and so forth.

[9,52] In this context, one should understand 'indeterminates' as that which is not resolved as either virtuous or unvirtuous.

[9,53] Here are the specific classifications of virtuous and unvirtuous actions:

[9,54] The three 'things that create merit' result from generosity, discipline and meditation.

[9,55] There are also the three kinds: *i)* 'aid to merit' is to carry out virtuous actions for the sake of the pleasure of the higher realms; *ii)* 'aid to liberation' is to carry out virtuous actions for the sake of nirvana; and *iii)* 'aid to ascertainment' is the virtue of the path of joining because it is the cause of ascertaining the path of seeing. 'Aid to liberation' is of two kinds from the standpoint of accomplishment: focusing on nirvana of the Greater or the Lesser Vehicles.

[9,56] Moreover, understand from the sutras that there are numerous other classifications, such as: *i)* 'crooked actions' which are actions of the three doors produced through deceitfulness; *ii)* 'flawed actions' which are the three produced through anger; and *iii)* 'depraved actions' which are the three produced through desire.

[9,57] 'Actions certain to ripen' will not go to waste and, therefore, create tremendous impediments such as: *i)* actions that cause rebirth in the lower realms for the one who is about to attain the acceptance [of nonarising]; *ii)* actions that cause rebirth in the desire realms for the one who is about to attain non-return; and *iii)* actions that cause rebirth in the upper realms for the one who is about to attain the arhat state. Once these [states] have been achieved, there will be no opportunity for undergoing the [results]

ཐོབ་ཕན་ཆད་ལས་དེ་དག་སྤྱོད་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྔོན་དུ་སྨིན་པར་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྱིར་ལས་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ཆེ་ལོངས་བསྡུས་ནས་དགེ་མི་དགེ་བཅུར་གསུངས་ཏེ།

གང་ཞེ་ན། མི་དགེ་བ་བཅུ་ནི་བརྣབ་སེམས་ཞེས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་གང་ཞིག།ཕ་རོལ་གྱི་བདོག་པ་ལ་རང་གིར་འདོད་པའོ།

གནོད་སེམས་ནི་ཞེ་སྡང་གི་རྒྱུ་བ་ཅན་ཕ་རོལ་སྡུག་བསྔལ་བར་འདོད་པའོ།

ལོག་ལྟ་ནི་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའོ།

དེ་གསུམ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ལས་གཞན་བདུན་པོའི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ།

ཕ་རོལ་གྱི་སྲོག་བསམ་བཞིན་གཅོད་པ། གཞན་གྱི་ནོར་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ།

གཞན་གྱི་བུད་མེད་སོགས་བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ལ་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ།

ཤེས་བཞིན་མི་བདེན་པའི་རྫུན་སྨྲ་བ། ཕ་རོལ་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཚིག་སྨྲ་བ་ཕྲ་མ། གཞན་གྱི་སྙིང་ལ་མི་འཐད་པའི་ཚིག་ངན་པ་སྨྲ་བ་ཚིག་རྩུབ།

དེ་གསུམ་མིན་པའི་ཚིག་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཏེ་བརྗོད་པ་ངག་ཀྱལ་བ་བཞི་ནི་ངག་གི་ལས་སོ།

of the [above-mentioned causes]. They will, therefore, begin to ripen beforehand.

[9,58] In general, the subdivisions of the categories of actions are innumerable, yet when roughly condensed the main [classifications] are taught to be the ten virtues and nonvirtues. What are they?

[9,59] The ten nonvirtues are:

i) 'Covetousness', a frame of mind resulting from the root of desire, is the longing to make another's possessions one's own.

ii) 'Ill-will', which has the root of anger, is to want one's opponent to suffer.

iii) 'Wrong view', which results from delusion, is to hold the view concurrent with [the delusion] that there is no cause and effect of actions.

These three are mental actions and are the pathway for the other seven actions. The three physical [unvirtuous] actions are:

iv) To intentionally take the life of another person.

v) To take another's possessions without them being given.

vi) To lust for and engage in sexual misconduct with someone who is not to be enjoyed, such as someone else's spouse.

The four verbal [unvirtuous] actions are:

vii) [Lying] is to utter a falsehood, knowing it to be untrue.

viii) Divisive speech is to utter words which separate others who are in harmony.

ix) Harsh words is to utter evil words that hurt the heart of another.

x) Gossip is to utter words different from the three above, that are nonetheless motivated by the disturbing emotions.

[9,60] Killing and the other [negative actions] can take place motivated by any of the three poisons. Killing, ill-will, and harsh words are completed through anger. Sexual misconduct, covetousness, and

སྲོག་གཅོད་སོགས་དེ་དག་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསླང་ཏེ་འབྱུང་ལ། གསོད་པ་གནོད་སེམས་ཚིག་རྩུབ་རྣམས་ཞེས་སྡང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད། ལོག་གཡེམ་བརྣབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན་རྣམས་ཆགས་པས་དང་། ལོག་ལྟ་གཏི་མུག་དང་། རྫུན་ཕྲ་མ་ངག་འཁྱལ་རྣམས་ཆགས་སོགས་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་པས་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ཡང་གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཚང་བས་ལས་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། གཞི་ནི་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཞེ་སྡང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་སེམས་ཅན་དང་། ཆགས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལོག་ལྟའི་གཞི་ནི་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། རྫུན་སོགས་བཞིའི་གཞི་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། དེ་དག་ཀྱང་སྨྲ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་གཞིར་འགྱུར་རོ།

ཡུལ་དེ་དག་ལ། བསམ་བཞིན་དུ་ལས་སོ་སོའི་སྦྱོར་བ་བརྩམ་ཞིང་མཐར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ།

དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་རང་གིས་བགྱིས་པ་དང་། གཞན་ལ་བགྱིད་དུ་བཅུག་ན་ཡང་འདྲའོ།

མི་དགེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུས་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་གྱུར་ཙམ་གཅིག་དང་། གནོད་སེམས་དང་ལྡན་པས་སྲོག་གཅོད་ན་གཉིས་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་སོགས་ནས། གནོད་བརྣབ་གང་རུང་མངོན་གྱུར་གྱིས་དུག་གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་འདོད་ལོག་རང་གིས་སྤྱོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་ལྡན་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་དགུ་དང་བཅུ་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དོ།

taking what is not given are completed through desire. Wrong view is completed through delusion. The three of lying, slander and gossip can be completed through any of the three [poisons] of desire and so forth.

[9,61] Furthermore, they are completed through fulfilling the [four factors of] basis, intent, engagement and completion.

[9,62] Concerning the 'basis', sentient beings are the basis for the three [actions] completed through anger, such as killing and so forth. Enjoyments are the basis for the three completed through desire. The five aggregates, consisting of name-and-form, are the basis for wrong views. Words are the basis for the four [actions of speech], such as lying. In this case, sentient beings are also the basis as they are the object for uttering [the lie].

[9,63] Engagement in the respective actions towards their objects is undertaken intentionally and finally brought to thorough completion.

[9,64] It is the same whether a certain virtue or nonvirtue is done by oneself or whether one induces another person to carry it out.

[9,65] Of these ten nonvirtues, the first until the eighth may occur simultaneously. However, only one of any of the three mental [nonvirtues] may be manifest. When one kills out of ill-will, two are occurring together, and so forth.

Based on the presence of either ill-will or covetousness, engaging oneself in sexual misconduct after having instigated others to carry out the six [remaining nonvirtues], brings to completion all [eight] of these at the same time.

Since the three mental [nonvirtues] cannot occur together, neither nine nor ten [nonvirtues] can occur concurrently.

[9,66] In the case of the virtues, since the virtuous frames of mind always exist in the absence of covetousness and the absence of ill-will, it should be understood that a single [virtue] cannot occur exclusively.

དགེ་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་པ་དགེ་བ་ལ་བརྣབ་སེམས་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་འགྲལ་མེད་དུ་ཡོད་པས་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་མེད་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།

མི་དགེ་བཅུ་པོ་དེ་ལས་དམྱལ་བ་ན་ཀུལ་བ་ཚིག་རྩུབ་གནོད་སེམས་གསུམ་ལྡན་པ་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡོད། བརྣབ་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ལྡན་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ལོག་ལྟ་མངོན་གྱུར་མེད་པ་དང་། གཞན་བསད་ཀྱང་མི་འཆི་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་འོང་མེད་པས་བརྐུ་བ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་མེད་དོ།

སྒྲ་མི་སྙན་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གླུ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱལ་བ་དངོས་སུ་ཡོད། གཞན་མེད་དོ།

འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགེ་བཅུ་པོ་ལྡན་པའམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དོ།

མི་དགེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་རེ་རེའི་ཡང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་སྡིག་པ་གང་བྱེད་དེ་ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སྔར་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡང་བྱེད་འདོད་པ། མྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་སྲོག་བཅད་པས་ཚེ་ཐུང་བ། མ་བྱིན་པ་ལེན་པས་དབུལ་བ་སོགས་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སྲོག་ལ་འཚེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བཞི་རེ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུའི་ལས་ལམ་རྫོགས་ཚུལ་ཆེ་ཆུང་དང་མཐུན་པར་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།

མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤང་བ་སྲོག་མི་གཅོད་པ་སོགས་བཅུ་ནི་དགེ་བ་བཅུ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་སོ་སོར་འབྲས་བུ་བཞི་མི་དགེ་བ་ལས་བཟློག་པའི་

[9,67] For a hell-being, idle gossip, harsh words and ill-will among the ten nonvirtues can be both potentially and manifestly present. Covetousness and wrong view can be only latently present. Still, the other [nonvirtues] are not present. Since the results of karmic actions are evident, there is no manifest wrong view. Since, despite being slain, others do not die. And since pleasant enjoyments are absent, there is no stealing.

[9,68] On [the continent of] Unpleasant Sound, the three mental [nonvirtues] are latently present. Since they sing songs and so forth with an [emotionally] disturbed frame of mind, idle gossip is manifest. The other [nonvirtues] are not present.

[9,69] In the other desire realms, the ten nonvirtues are either latent or manifestly present.

[9,70] Each of the ten nonvirtues yields four kinds [of result]:

i) The 'fully ripened result' is to fall into the lower realms.

'Results resembling their cause' are [the next two]:

ii) 'Deed resembling its cause' is to desire to re-enact a certain evil action in following lives due to former habituation.

iii) 'Experience resembling its cause' is to [experience] a short life because of having killed, to be poor because of having taken what was not given and so forth.

iv) The 'ruling result' is, for instance, that which causes rebirth in a place posing danger to one's life [because of having killed].

[9,71] These results will be experienced in proportion to the extent of completeness of the actions constituting their causes.

[9,72] The 'ten virtues' are the ten [actions] of abandoning the ten nonvirtues, such as not taking lives and so forth. They are the causes for the higher realms and for perfect emancipation. It should be understood that their four respective results occur in the form of the opposites of [the results of] the ten nonvirtues. They are also called the 'ten virtues of abandoning evil actions'.

ཚུལ་དུ་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཉེས་སྤྱོད་སྤང་བའི་དགེ་བ་བཅུའོ།

སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་སྤང་བ་དེ་ཡང་དངོས་དང་དེ་ཡི་ཕྱོགས་མཐུན་ཕྲ་མོའི་བར་དུ་སྤངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས། འབྲས་བུ་ཇི་བཟང་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་རྣམས་མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་སྲོག་མི་གཅོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་གྱི་སྲོག་བསྐྱབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ། རང་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཅིང་གཞན་ལོག་གཡེམ་ལས་བཟློག་པ། དྲང་པོར་སྨྲ་བ། ཕྲ་མས་དབྱེ་བ་བསྡུམ་པ། དོན་དང་ལྡན་པ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཚིག་བརྗོད་པ། ཚིག་ཡིད་དུ་འཐད་པས་གཞན་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པ། གཏོང་སེམས་གོམས་པ། བྱམས་པ་བསྒོམ་པ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གོམས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བཅུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ་ཕན་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའོ།

ཡང་གང་ཞིག་བྱས་པས་ཚེ་འདིར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཆེ་ཤོས་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་པར་ཤི་ན་ཚེ་འདི་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མཚམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་ནི། ཕ་གསོད་པ། མ་གསོད་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་དབྱུང་བ། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱེད་པ་ལྔའོ།

འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་བཞིན་དུ་དེའི་ཉན་ཐོས་བཞི་གྲྭར་ལོངས་པ་ཕན་ཚོད་སྟོན་པ་དང་ལམ་གཞན་ལ་ཁྲིད་དེ་འབྱེད་པའོ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གཞན་འབྱེད་པའོ།

[9,73] The manner in which the effects of abandoning killing, and so forth, become more and more excellent due to the total purification [of the nonvirtues], whereby the actual act is given up down to its most subtle corresponding aspect, should be known in accordance with the teachings in the *Sutra on the Application of Mindfulness* and elsewhere.

[9,74] The 'ten special virtues' are: to not only refrain from killing but to protect the lives of others; similarly, to be generous; to be honorable while turning others away from sexual misconduct; to speak truthfully; to reconcile those who have been divided by slander; to utter meaningful words in conformity with the Dharma; to delight others with pleasant words; to cultivate a generous attitude; to develop loving kindness; and to train in the correct view. These [virtues] possess special benefits expressed in terms of 'practicing the application of virtuous qualities'.

[9,75] When performed, the actions of the 'five deeds with immediate retribution' create the greatest hindrance for the noble path to arise in one's [stream-of-being] within this lifetime. If one were to die without having destroyed the [evil deed] with a remedy, one would, immediately upon leaving this life, definitely take rebirth in the Incessant Hell without intervention by other rebirths. They are: to kill one's father, to kill one's mother, to kill an arhat, to draw blood with evil intent from the body of a tathagata, and to cause a schism in the circle of the sangha.

[9,76] A 'schism in the circle' means, while the Buddha is alive, to break away up to four of his shravaka monks and lead them to another teacher and path. A 'karmic schism' is to divide any other group of the sangha.

[9,77] The 'five associated [deeds] with immediate result' are: *i)* to degrade, through sexual misconduct, one's arhat mother; *ii)* to slay a 'securely abiding' bodhisattva; *iii)* to slay a noble being [who is on

མཚམས་མེད་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཉེ་བ་ལྔ་ནི། མ་ཡང་ཡིན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པ་འདོད་ལོག་གིས་སུན་ཕྱུང་བ། བྱང་སེམས་ངེས་གནས་གསོད་པ། འཕགས་པ་སློབ་པ་གསོད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ། མཆོད་རྟེན་བཤིག་པའོ། མི་དགེ་བཅུའི་ནང་ན་ལོག་ལྟ་ལྟི་སྟེ་ངེས་དགེ་རྩ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་གང་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་ལ་མནར་མེད་པར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའོ།

དེ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་ཆད་ལྟ་བའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ཐོས་པ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ལས། སྲིད་པ་སྐྱུད་པ་ཙམ་མིན་པར། ལྟ་བ་སྐྱུད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་ངེས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་བརྟན་པོར་སྐྱེས་པས་དགེ་རྩ་ཆད་དོ།

ཡང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་ལས་ཆེ་སྙམ་པས་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཚེ་ན་དགེ་རྩ་སླར་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།

ཡང་ཚེ་འདིར་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པའི་ལས་བཞི་ནི། སྔོན་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་འབུལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཟླུམ་པ། བྱམས་པ་ཚད་མེད་བསྒོམས་པའོ། ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

ཞིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕ་མ་དང་ནད་པ་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་དང་སྐྱེ་མཐའི་བྱང་སེམས་ལ་བྱས་པའི་ཡོན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཆེར་འཕགས་ཤིང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཞིང་ནི་འོག་ནས་འོག་ཏུ་བགྲེན་པ་དང་ཡི་དྭགས་སྤྱི་དང་། འཛུར་འགག་གི་ཡི་དྭགས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱས་པ་ཕན་ཡོན་ཆེ་

the path of] learning; *iv)* to misappropriate the means of support of the sangha; and *v)* to destroy a stupa, a receptacle for worship.

[9,78] Among the ten nonvirtues, the most heavy is 'wrong view' as it severs the roots of virtue. By the force of that, no virtue whatsoever will remain in that person's stream-of-being, and he will be reborn in the Incessant Hell.

That is to say, the virtuous root is thereby cut asunder if, based on circumstances such as studying an unwholesome treatise on a nihilistic view while having the support of a human form, one not only indulges in craving but, through acting out that viewpoint, generates a firm belief, thinking, "Actions have definitely no karmic consequences!"

[9,79] Once again, based on circumstances, one may give rise to doubt as to whether or not karma, causes and effects exist. When thinking, "They most probably do!" one reconnects and, when maintaining that they do exist, one again possesses the root of virtue.

[9,80] Four actions that produce the merit of a Brahma within this lifetime are: *i)* To create a stupa, a receptacle for worship of the tathagatas, in a location where previously one did not exist; *ii)* to offer a pleasure grove or a monastic residence to the sangha of the four directions; *iii)* to reconcile a schism among the shravakas of the Buddha; and *iv)* to cultivate boundless love.

[9,81] Accordingly, these and numerous other classifications have been taught in the sutras.

[9,82] In terms of the 'basis', the benefit of [virtues] engaged in for the sake of one's parents, for sick persons, for expounders of the Dharma, or for a 'final-birth bodhisattva', is beyond measure. As for the 'basis of qualities', the more excellent the basis, up until a buddha, the further the increase in benefit. As for the 'basis of misery', the more inferior the basis, such as giving gifts to a pauper, an ordinary hungry ghost or a 'constricted-gullet hungry

བ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

སྡིག་པ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་པ་བགྱིས་པ་སོགས་ཆེས་ལྕི་ཞིང་མི་བཟད་པ་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཆེས་འཕགས་ཤིང་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་པ་ནི། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒོམ་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་ཏེ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞན་ཡང་དགེ་སྡིག་གང་ལ་ཡང་བསམ་པ་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་བཞིན་དུ་འདྲ་བར་ཐོབ་པ་དམག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་སྡིག་གང་ལའང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན་བྱེད་པོ་དང་འདྲ་བར་ཐོབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྱོད་ན་དགེ་སྡིག་གང་ཡང་འཛད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ན་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སྨུར་དུ་བྱང་བ་དང་། དགེ་རྩ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཚད་མེད་པར་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།

ghost', the greater the benefit. Such [bases] as these have, similarly, been taught in the sutras.

[9,83] Among the nonvirtues, cutting the roots of virtue through wrong views and causing harm to the Three Jewels, such as abandoning the sacred Dharma, are the most grave and are inexhaustible.

[9,84] Among all meritorious [actions], those most sublime and which produce inconceivable merit are: *i)* to aspire towards unexcelled enlightenment; *ii)* to train in the meaning of equality, and *iii)* to expound the teachings of the Greater Vehicle, and so forth. This should be known, in detail, from the sutras.

[9,85] Moreover, understand the manner in which all those who collectively entertain an intention, either positive or negative, such as waging war and so forth, will obtain the same result even though there is but a single doer. If one rejoices in any virtuous or evil [action], one will achieve [a result] similar to the doer; if one subsequently feels regret, any virtuous or evil [action] will be exhausted; if one is skilled in means, even a great misdeed can be quickly purified and even a tiny virtuous root can be magnified immeasurably.

དེ་ལྟ་བུར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཡང་། དང་པོར་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། མཐར་ཡང་སྲིད་སོགས་ཉོན་མོངས་པས་གསོས་མ་བཏབ་ན་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཀླུ་གང་དུ་གནས་པར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཤིང་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྨྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་དང་། མེ་འབྲས་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ལྷོན་པ་ལྟ་བུ་འཁོར་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ནོ།

དེ་ལས་ཀྱང་དུས་དང་ས་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་སྲིད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་སུ་གསུངས་སོ།

ཉོན་མོངས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་དྲུག་གམ་བཅུར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།

དེ་དག་ཕྲ་བ་ནས་སྐྱེ་ཞིང་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།

ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ཚོགས་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།

10
The Truth of Origin
Disturbing Emotions

[10,1] These actions, which create rebirth within samsara, first arise through the power of the disturbing emotions and will not yield the result of rebirth in the end, if not sustained by a disturbing emotion such as craving.

[10,2] Disturbing emotions are, therefore, the creators of samsara, just as water exists wherever nagas dwell, as roots give rise to trees, as seeds produce sprouts and as trees bear flowers and fruit.

[10,3] Moreover, it is taught that all disturbing emotions, headed by 'craving' — which is fascination with and attachment to existence — are attributes of 'origin' since they fully pervade all times, levels, and entities in the manner of constant striving.

[10,4] There are, as explained above, six or ten subdivisions of disturbing emotions.

[10,5] Since they arise subtly and develop further, they are also called 'subtle developers'.

[10,6] The causes for the disturbing emotions to arise are: *i)* having failed to abandon the habitual tendencies for the disturbing emotions; *ii)* remaining close to an object which incites disturbing emotions; and *iii)* incorrect thinking. A disturbing emotion will arise when these three come together.

ཉོན་མོངས་དེའི་བྱེད་ལས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།

དེ་ཡང་འདིས་འཁོར་བར་ཟག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་དེ་དག་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་འཕྲོད་ཅིང་གནས་ཐོབ་ལ། རྒྱས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སོ།

དེ་ལ་དམིགས་པས་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ལམ་དང་འགོག་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གཞིར་བྱས་ནས་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་དང་འགོག་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་ལ་འདུན་པ་འདོད་ཆགས་མིན་ལ། ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ན་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་ལ། གནོད་པ་མི་བྱེད་པས་ཞེ་སྡང་ཡང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་བ་ཡིན་པས་ང་རྒྱལ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་དག་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་སོགས་ལྟ་བ་གཞན་བཅས་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་མཆོག་གྱུར་ཡིན་པས་དེ་ལ་མཆོག་འཛིན་བྱས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རྒྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདུས་མ་བྱས་ནི་བདེ་སྡུག་གི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་རྒྱས་སོ།

[10,7] The function of disturbing emotions is to make one's stream-of-being completely disquiet.

[10,8] Furthermore, disturbing emotions are the creators of defilement in samsara. All phenomena that mutually coincide, that provide an opportunity for disturbing emotions to occur through either focus or concurrence, and that are conducive for their [further] development are called 'defiling'.

[10,9] What does that mean? Apart from the truth of the path and unconditioned things which are [both] undefiling, all conditioned things cause defilement.

[10,10] How are [the disturbing emotions] developed by focusing? Having focused on the five aggregates, one views them as "I" or "my." On the strength of this, the root disturbing emotions and the subsidiary disturbing emotions develop.

[10,11] There may be a mere focusing on the path, cessation and unconditioned things by means of [unwholesome] beliefs and so forth, but that will not serve as a basis for developing [disturbing emotions].

The [truth of the] path and cessation are the antidotes to defiling [states], so aspiring to them is not desire. When actualizing the [truth of the] path, all the disturbing emotions, such as ignorance and doubt, will be relinquished and one will not develop these disturbing emotions.

Anger will not develop further, since one is not causing hostility; conceit [will not develop], since one is pacified; holding a view as paramount, along with the other [wrong] views [will not develop], due to the purity of abandoning the disturbing emotions. Since [the truth of the path] is the supreme means of liberation, holding a discipline and ritual to be paramount, will not develop.

[10,12] Since unconditioned things are inappropriate as a basis for pleasure and pain, the disturbing emotions will not develop towards them.

དམིགས་པས་རྒྱས་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྡུག་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལྟ་བ་ལྔ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཀུན་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དང་། དེ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། རྩ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདོད་པ་སོགས་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་ཤིང་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དོ།

བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་འཇིག་མཐར་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་དགུས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་ཟག་བཅས་ལ་ཡང་དམིགས་ཏེ་ཚུལ་བརྟུལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡོད་ལ། གཞན་སེམས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་འཇིག་ལྟ་མིན་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐར་ལྟའང་མེད་ཅེས་ཟེར། ཀུན་འགྲོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལའང་ཀུན་འགྲོའི་མིང་ཐོགས་སོ།

ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་རིས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མིན་ནོ།

མདོར་ན་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ལ་གོང་མར་ཡང་དམིགས། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལྟ་མིན་པའོ།

འགོག་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དྲུག་གིས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ།

[10,13] How development takes place through focusing:

[10,14] There are eleven types [of subtle developers]: *i-vi)* the five [unwholesome] beliefs and doubt belonging to the truth of suffering, which are to be discarded through [the path of] seeing; *vii-ix)* mistaken belief, holding a belief as paramount and doubt belonging to the truth of origin, which are discards by means of the path of seeing; *x)* the ignorance concurrent with them, and *xi)* the ignorance which is unmixed with the other root disturbing emotions.

[10,15] These are called 'all-pervasive subtle developers' because they focus entirely on all five classes of discards of their own individual level, such as the desire [realms], and create the causes for their production.

[10,16] Among these eleven, when the belief in the transitory [collection] and the belief in extremes have been excluded, the remaining nine focus on the defilements of the upper realms. Hence, they also focus on the belief in rites and ritual as paramount, which belongs to the stream-of-being of another person.

[10,17] It is said that the mere apprehension of another sentient being does not constitute the belief in the transitory collection, nor is the belief in extremes connected with that.

[10,18] The attributes of arising and so forth, which appear in conjunction with these all-pervasives, also receive the name 'all-pervasives'.

[10,19] All [other subtle developers], that are not 'all-pervasives', develop based on objects pertaining to their own level, but not pertaining to all [levels].

[10,20] In short, [unwholesome] beliefs, doubt and ignorance are all-pervasives and also take the upper [realms] as focus. The remaining [subtle developers] are not like that.

[10,21] The discards through the path of seeing, which pertain to the truth of cessation and to the truth of the path, are the two mistaken beliefs, the two doubts, the ignorance concurrent with them

དེ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ནི་བདག་གིར་མ་བྱས་པ་དང་། ཟག་མེད་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་མ་སྤང་གི་བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ་གང་དང་མི་ལྡན་ཞེ་ན།

འདོད་ཆགས་ནི། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་ངོ་།

དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་ནི་ཆགས་སྐྱེམས་ལྟ་བ་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། ལྟ་བའང་དེ་དང་འདྲ་ལ། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཆགས་སྐྱེམས་ལྟ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཏེ། གོང་བཤད་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་དང་དེ་དག་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་ངོ་།

ཁྲོ་བ་སོགས་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་ཀུན་ནས་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱེས་པའོ།

ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ།

རྨུགས་རྒོད་མ་དད་བག་མེད་ལེ་ལོ་ལྔ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་དུ་རུང་ངོ་།

and the unmixed ignorance. These six take the undefiling as their focus.

[10,22] These disturbing emotions, which in this way focus on the upper realms and the undefiling, do not proliferate through such focus because the upper realms [themselves] are not taken into one's possession and the undefiling is a remedy.

[10,23] What does 'developed by means of concurrence' mean? It means that, as long as disturbing emotions have not been relinquished, all the cognitive acts and mental states that are concomitant with the disturbing emotions will develop by means of being concurrent.

[10,24] Moreover, which disturbing emotions are mutually concurrent and which not concurrent? Desire does not arise concurrent with anger or doubt. Apart from these two, it arises concurrent with all disturbing emotions.

[10,25] Similarly, anger is not concurrent with desire, arrogance and the beliefs. Arrogance is not concurrent with anger or doubt. Belief is similar to that. Doubt is neither concurrent with desire, arrogance nor with the three beliefs.

[10,26] The [disturbing emotions], remaining from those explained above, arise concurrent with each other.

[10,27] The subsidiary disturbing emotions of fury and so forth are not mutually concurrent.

[10,28] As for ignorance, 'mixed ignorance' is concurrent with all disturbing emotions while 'unmixed ignorance' arises exclusively as the delusion of merely not perceiving the truths.

[10,29] Lack of conscience and shamelessness are concurrent with all the nonvirtues.

[10,30] Lethargy, excitement, lack of faith, heedlessness and laziness can be concurrent with all the disturbing emotions.

ཡང་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་ཁམས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་བདེ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ།

བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་ནོ།

ཁོང་ཁྲོ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པར་བདེ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་སུ་འང་དེ་གསུམ་དང་། གསུམ་པར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས། བཞི་པ་ཡན་ཆད་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་དང་ངོ།

འཇིག་མཐར་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་བཞི་ནི་ང་རྒྱལ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ལོག་ལྟ་ནི་འདོད་པར་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ།

ཐེ་ཚོམ་ནི་འདོད་པར་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་ལྡན་ནོ།

མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་ས་གསུམ་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་ལྡན་ནོ།

མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་འདོད་པར་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དེ་ཡན་ཆད་རང་སར་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་དུ་རུང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་ཚེ་བཏང་སྙོམས་ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

[10,31] Furthermore, with which sensations are [disturbing emotions] concurrent? From the desire realms up to the second dhyana, desire is concurrent with three: pleasure, mental pleasure and indifference. At the third dhyana, it is concurrent with pleasure, and above that [only] with indifference.

[10,32] Anger is concurrent with three: pain, mental pain and indifference.

[10,33] In the desire realms, arrogance is concurrent with three: pleasure, mental pleasure and indifference. In the first two dhyanas, it is also concurrent with those three. In the third dhyana, [arrogance is concurrent] with pleasure and indifference and in the fourth dhyana and above [concurrent] only with indifference.

[10,34] Understand that four beliefs — in the transitory, in the extremes, and in the two holding as paramount — are similar to arrogance.

[10,35] In the desire realms, mistaken belief is concurrent with three: mental pleasure, mental pain and indifference. In the form and formless realms, [respectively], it is concurrent with whichever sensation is present.

[10,36] In the desire realms, doubt is concurrent with mental pain and indifference. In the two upper realms, it is concurrent with whichever sensation is present.

[10,37] Ignorance is concurrent with all disturbing emotions and is, therefore, concurrent with whichever sensation is present in [any of] the three realms.

[10,38] In the desire realms, unmixed ignorance is concurrent with mental pain and indifference. [In the realms] above, it is concurrent with whichever sensation is present.

[10,39] Why is it that all disturbing emotions can be concurrent with indifferent sensation? Because when these disturbing emotions have arisen, they will disappear based on remaining in ordinary indifference.

འགྱོད་པ་ཕྲག་དོག་ཁྲོ་བ་རྣམ་འཚེ་ཁོན་འཛིན་འཚིག་པ་རྣམས་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན། སེར་སྣ་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན། གཡོ་རྒྱུ་འཆད་གཉིད་བཞི་ནི། ཡིད་བདེ་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་རུང་།

རྒྱགས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི་དེ་ཀུན་དང་ལྡན་རུང་ངོ། ངོ་ཚ་མེད་ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་རྒོད་བཞི་ནི་ཚོར་བ་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་རུང་ངོ། ཡང་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་རུང་ལ། ཆགས་རྨོངས་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་སྣ་ལྕེའི་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ངོ།

ང་རྒྱལ་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། ཡང་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གསུམ་ནི་འདོད་པར་དངོས་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་མིན་ནོ།

ཁམས་གོང་མའི་ང་རྒྱལ་དང་ཆགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལའང་འཇུག་རུང་ངོ།

ཡང་ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ན། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ། དེའི་བདག་རྐྱེན་མིག་སོགས་ཟག་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཟག་པས་བཅིངས་པ། ཟག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེའི་གནས་ངན་ལེན། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མིན་པར་ཟག་པ་དང་འཕྲོད་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པའི་

[10,40] Regret, envy, fury, hostility, resentment and spite are all concurrent with mental pain. Stinginess is concurrent with mental pleasure. Hypocrisy, pretense, concealment and sleep can be concurrent with either mental pain or mental pleasure. Self-infatuation is concurrent with pleasure. Indifferent sensation can be concurrent with all of them.

[10,41] Lack of conscience, shamelessness, lethargy, and excitement can be concurrent with any of the five sensations.

[10,42] Moreover, with which of the consciousnesses are the [disturbing emotions] concurrent?

[10,43] In the desire realms, desire, anger and delusion can be concurrent with the six collections of consciousnesses. In the form realms, desire and delusion can be concurrent with the four consciousnesses, besides those of nose and tongue, and in the formless realms they can be concurrent with only the mind consciousness.

[10,44] In any of the realms, the three of arrogance, belief, and doubt are concurrent with only the mind consciousness.

[10,45] In the desire realms, the three of desire, anger and arrogance are engaged in after focusing on a single property of an entity and thus do not embrace the whole.

[10,46] Arrogance and desire in the upper realms resemble that.

[10,47] The remaining [disturbing emotions] can be engaged in while [focusing on] all entities.

[10,48] Furthermore, when [defiling phenomena] are divided into the 'six doors of defilement': *i)* the root-disturbing emotions and the subsidiary disturbing emotions are all the identity of defilement; *ii)* the cognitive acts and mental states concurrent with them are 'connected defilements'; *iii)* the ruling conditions for that, the eye and so forth, are the 'concurrent support for defilement'; *iv)* the defiling virtues of the three realms are all 'bondage by defilement'; *v)* that which is connected with defilement is the 'negative ten-

དམིགས་པ་སྟེ། དེ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ནི་ཟག་བཅས་སོ།

ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཀུན་སྦྱོར་དགུ་ནི། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་སྟེ། དེས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་བས་དགེ་བ་མི་སྤྱོད་ཅིང་མི་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པས་ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་། ལྟ་བ་འཇིག་མཐར་ལོག་གསུམ་ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་དང་། མཆོག་འཛིན་གཉིས་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་ཏེ་དེ་རེ་རེས་ཀྱང་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པས་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་བྱའོ།

དེ་དག་གིས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྒྲིབས་ཏེ། ཆགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱོ་བ་དང་། ཁོང་ཁྲོས་སེམས་བཏང་སྙོམས་སུ་འདུག་པ་ལ་བསྒྲིབ་ཅིང་། ལྷག་མ་བདུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབ་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ང་རྒྱལ་གྱིས་འཇིག་ལྟའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པས་འཇིག་ལྟ་དེའི་གཞི་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་བས་འགོག་པ་མངོན་བྱེད་ཤེས་པ་དང་། མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལམ་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་། ཕྲག་དོག་གིས་རྙེད་བཀུར་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་དང་། སེར་སྣས་ཡོ་བྱད་བསྟུང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ

dency for defilement'; *vi)* that which is not a remedy for defilement is compatible with it, thus being 'conducive to defilement'. Alternatively, since focusing on form and so forth gives rise to disturbing emotions, they are defiling objects of focus. Any phenomenon connected with these six is defiling.

[10,49] The various classifications of disturbing emotions are as follows:

[10,50] The 'nine bonds' are:

[10,51] *i)* The 'bond of passion' is the desire [present] in the three realms. Because of desire, one feels no renunciation for the three realms and so does not engage in virtue; instead, one creates nonvirtue which completely binds one to misery [in subsequent lives].

[10,52] The same way, there are: *ii-iv)* the 'bond of anger', the 'bond of arrogance' and the 'bond of ignorance'. *v)* The three beliefs — belief in the transitory [collection], belief in the extremes, and mistaken belief — are called the 'bond of belief'. The two types of 'holding as paramount' are called *vi)* the 'bond of holding as paramount'. Moreover, there is *vii)* the 'bond of doubt', *viii)* the 'bond of envy', and *ix)* the 'bond of stinginess'. They are called 'bonds' since each of these also binds one to misery in subsequent lives due to engagement in nonvirtue.

[10,53] These [bonds] obscure the path of liberation since desire obscures weariness with samsara, anger obscures the mind's remaining in equanimity and the other seven, in general, obscure the seeing of reality.

[10,54] In particular, conceit [obscures] understanding the shortcomings of the belief in the transitory [collection]; ignorance [obscures] understanding the basis for that belief in the transitory [collection]; [wrong] belief [obscures] understanding the realization of cessation; holding as paramount [obscures] understanding the correct path; doubt [obscures] understanding the excellent qualities of the Three Jewels; envy [obscures] understanding the

བསྒྲིབས་ནས་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པས་འཁོར་བར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ལྔ་ནི། འཇིག་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ཐེ་ཚོམ་འདོད་འདུན་གནོད་སེམས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་འདོད་འདུན་དང་གནོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། ལྟག་མ་གསུམ་མ་སྤངས་ན་འདོད་ཁམས་པ་ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བྱེད་པས་འདི་ལྔ་སྤངས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ།

ཡང་འཇིག་ལྟ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤང་བས། རྒྱུན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བར་གསུང་བ་ནི། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་གསུམ་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པས་གེགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྦྱོར་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་འདི་གསུམ་སྤངས་ན་གཞན་ཡང་སྤང་བར་དོན་གྱིས་མཚོན་ནས་གསུངས་པའོ།

ཡང་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ལྔ་སྤང་བས་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། རྒོད་པ་དང་། རྨོངས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ལྔའོ།

གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དྲུག་སྟེ། སྒྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་འཚིག་པ་དང་ཁོན་འཛིན་དང་རྣམ་འཚེ་སྟེ། འདི་དག་གང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་དྲི་མར་བྱེད་དོ།

defects of [clinging to] honor and gain; stinginess [obscures] full understanding of the [virtues] of letting go of possessions.

[10,55] [In addition], they are called 'emotional obscuration' because they totally bind one to samsara, whereby one fails to engage in virtue but carries out nonvirtue.

[10,56] The five bonds that conform to the inferior realms: *i)* the belief in the transitory [collection], *ii)* holding a discipline and ritual as paramount, *iii)* doubt, *iv)* pleasure-seeking, and *v)* ill-will. These are only present in the stream-of-being of someone in the desire realms, the lowest of the three realms.

Pleasure-seeking and ill-will cause one to never transcend the desire realms. One may have abandoned the desire realms once, but if the remaining three [bonds] are not relinquished, they will cause one to fall back again. It is taught that one will become a non-returner when these five [bonds] have been abandoned.

[10,57] By abandoning the 'three bonds' of belief in the transitory [collection], holding a discipline and ritual as paramount, and doubt, it is taught that one will become a stream-enterer. Through stream-entrance, there are, of course, discards other than these. Yet, since these three are bonds that cause hindrance by making one disinclined to embark on the journey of the path, mistake the path, and feel doubt about the [right] path, when one has relinquished these three main [bonds], it has been taught, by implication, that the others are actually abandoned as well.

[10,58] By abandoning the 'five bonds that conform with the upper [realms]', it is taught that one will become a noble arhat. These five are: *i)* the desire of the form realms, *ii)* the desire of the formless [realms], *iii)* excitement, *iv)* delusion and *v)* conceit.

[10,59] The 'six stains of the disturbing emotions' are hypocrisy, pretense, haughtiness, spite, resentment and hostility. They will stain whoever has them in their stream-of-being.

ཡང་བག་ལ་ཉལ་བདུན་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་དང་། ཁོང་ཁྲོའི་བག་ཉལ་དང་། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ཉལ་ཏེ། འདི་དག་སོ་སོའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ལ་བག་ཉལ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ཡང་འདོད་པ་ཆོལ་བ་མ་སྤངས་པས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོའི་བག་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། སྲིད་པ་ཆོལ་བ་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ལོག་པའི་ཚངས་སྤྱོད་ཆོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་བག་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་ཆུང་ངུ་ཙམ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་སྐྱོངས་ནས་ལོག་པའི་ཐར་པ་དང་དེའི་ཐབས་ལ་རྟོག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་རོ།

ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་བརྒྱད་དེ། རྨུག་གཉིད་རྒོད་འགྱོད་ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་ངོ་ཚ་མེད་ཁྲེལ་མེད་པའོ། འདི་དག་གིས་ཞི་གནས་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་ཡང་སེམས་ལ་དཀྲིས་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་སོ།

ཡང་ཆུ་བོ་བཞི་ནི། འདོད་པའི་ཆུ་བོ་འདོད་པ་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའམ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། སྲིད་པའི་ཆུ་བོ་ཁམས་གོང་མའི་དེ་དང་། ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་དང་། མ་རིག་པའི་ཆུ་བོའོ།

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞི་ལ་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་སོགས་བཞིར་བརྗོད་དོ།

ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་ནི། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་སྟེ།

[10,60] The 'seven tendencies' are *i)* the 'tendency towards the desire of the desire [realms]', *ii)* the 'tendency towards anger', *iii)* the 'tendency to yearn for existence', *iv)* the 'tendency towards conceit', *v)* the 'tendency towards ignorance', *vi)* the 'tendency towards [mistaken] belief', and *vii)* the 'tendency to doubt'. The corresponding negative patterns of each of these are called 'tendencies'.

[10,61] The tendencies toward the desire of the desire [realms] and toward anger develop because of not having abandoned the pursuit of pleasurable things. The tendency to yearn for existence develops because of not having abandoned the pursuit for existence. The tendencies toward conceit, ignorance, belief and doubt develop because of not having abandoned the pursuit of perverted morality. That is to say, one will be arrogant about [possessing even] the smallest remedy, deluded as to what is true, conceive of a mistaken form of liberation and the technique [to achieve] that, and harbor doubt about the doctrine of the Buddha.

[10,62] The 'eight fetters' are sluggishness, sleep, excitement, regret, envy, stinginess, shamelessness, and lack of conscience. They are named so because they repeatedly fetter one's mind at the time of [resting in] shamatha and equanimity.

[10,63] The four rivers are: *i)* the 'river of desire' means involvement in seeking out the desire [realms] or the disturbing emotion of desire; *ii)* the 'river of existence' refers to the disturbing emotions of the upper realms; *iii)* the 'river of beliefs'; and *iv)* the 'river of ignorance'.

Similarly, these four are also called the 'four binds' including the 'bind of desire' and so forth.

[10,64] The 'four perpetuations' are: *i)* the 'perpetuation of desire', *ii)* the 'perpetuation of [unwholesome] beliefs', *iii)* the 'perpetuation of discipline and rituals', and *iv)* the 'perpetuation of the doctrine of self-entity'.

དང་པོས་ནི་འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་དང་རྗོད་པ་བྱེད་ཅིང་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། གཉིས་པ་ནི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་ནས་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་རྗོད་པ་སོགས་སོ། གསུམ་པ་ལོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཐ་དད་པས་མུ་སྟེགས་ཅན་ནང་པན་ཚུན་རྗོད་པ་དང་། བཞི་པ་ལྟ་བའི་གནས་འཇིག་ལྟ་ལ་ཆགས་ནས་བདག་མེད་སྨྲ་བ་དང་རྗོད་པ་སོགས་བྱེད་པའོ།

མདུད་པ་བཞི་སྟེ། བརྣབ་སེམས། གནོད་སེམས། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། འདི་བདེན་ནོ་ཞེས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ། དེ་རེ་རེའི་མཐར། ལུས་ཀྱིས་མདུད་པ་ཞེས་སྦྱར་བ་བཞི་པོ་དེས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་མདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

འདི་ལྟར་གཡེང་བའི་རྒྱུ་བཞི་ནི། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་རྒྱུས་གཡེངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗོད་པ་ལེགས་པར་མི་སྨྲ་བའི་རྒྱུ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་དྲག་པོས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མིན་པར་ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱུས་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་དོ།

སྒྲིབ་པ་ལྔ་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་། རྨུག་གཉིད་དང་། རྒོད་འགྱོད་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་འདི་དག་གིས་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་དུས་དང་། ལེགས་པར་བསྒྲུལ་བ་སྒྲུབ་པའི་དུས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་དུས་དང་། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དུས་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། རྨུག་གཉིད་གཉིས། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་བྱ་བ་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ།

ཡང་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་ལ་རང་རྒྱུད་བཅིངས་པས་འཆིང་བ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ། ཞེ་སྡང་གི་འཆིང་བ། གཏི་མུག་གི་

[10,65] Due to the first [perpetuation], laypeople disagree and perpetuate existence based on intense clinging to desirable things. Due to the second, monks disagree and so forth based on clinging to a viewpoint. Due to the third, non-Buddhists disagree among themselves based on their conflicting mistaken disciplines and rituals. Due to the fourth, [non-Buddhists] disagree with the doctrine of no-self based on their attachment to the basis for [wrong] beliefs, the belief in the transitory [collection].

[10,66] The 'four ties' are: *i)* covetousness, *ii)* ill-will, *iii)* holding discipline and rituals as paramount, and *iv)* saying, "This is true!" completely grasping something as real and upholding it as supreme. At the end of each of these four should be appended 'that ties the body'. They are called 'ties' because they prevent the mental body [from] resting in equanimity.

[10,67] They are, hence, 'four causes of distraction:' *i)* [covetousness] causes distraction based on the slightest material object; *ii)* [ill-will] causes distraction based on not having perfectly established one's argument; *iii)* [holding as paramount] causes distraction based on the intense application of a [mistaken] discipline or ritual, and *iv)* [grasping as real] causes the mind to be distracted based on incorrectly discriminating objects of knowledge.

[10,68] The 'five veils' are: *i)* the 'veil of pleasure-seeking', *ii)* the ['veil of] ill-will', *iii)* the ['veil of] sluggishness and sleep', *iv)* the ['veil of] excitement and regret', and *v)* the ['veil of] doubt'. Taken in succession, they cause one to refrain from virtue: at the time of wishing to take ordination, at the time of accomplishing what one has been encouraged to accomplish, at the time of shamatha, at the time of fully taking hold of the mind [by vipashyana], and at the time of equanimity. Sluggishness and sleep, as well as excitement and regret, are combined because they have similar functions.

[10,69] Moreover, desire, anger and delusion are also called the 'three shackles' because they shackle down one's stream-of-being and

འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང༌། འོག་མ་རྣམས་སུའང་དེ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། སྔོན་གོམས་པས་ད་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་དེ་མ་སྤངས་པར་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང༌། འབྲལ་བར་དཀའ་བའི་ཐ་བ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་གསུམ་ལ་རྩོལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་དྲི་མ་གསུམ་དང༌། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རིང་པོར་སྐྱེ་འཆི་མྱོང་བས་སྡིག་པ་གསུམ་དང༌། དེ་དག་གིས་འཁོར་ཞིང་མཆོག་གསུམ་དང་བདེན་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཟུག་རྔུ་གསུམ་དང༌། དེ་དག་གིས་ཁོན་དང་འཛིགས་པ་དང་གཡེང་བ་མང་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཅི་ཡང་སོགས་གསུམ་དང༌། ཡང་དེ་དག་གིས་སྒོ་གསུམ་ལོག་པར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་ཉེས་སྤྱོད་གསུམ་དང༌། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པས་ཕོངས་པས་ན་ཕོངས་པ་གསུམ་དང༌། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བས་ཡོངས་གདུང་གསུམ་དང༌། དེ་དག་གིས་སྲིད་པའི་ནགས་སུ་སྐྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་ལེན་པས་ནགས་སྦྱོར་གསུམ་དང༌། ཐར་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པས་གེགས་གསུམ་དང༌།

དེ་བཞིན་འཁྲུགས་པ་གསུམ་དང༌། འཐབ་པ་གསུམ་དང༌། དུག་གསུམ་དང༌། རིམས་ནད་གསུམ་ཞེས་སོགས་སུ་བརྗོད་དོ།

ཡང་ཟག་པ་གསུམ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་ཏེ། རྣམ་པར་འཕྲོ་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པ་འདོད་པའི་ཟག་པ། མཉམ་བཞག་གི་ས་པ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་སེམས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ཏེ་ཟག་པ་སྲིད་པའི་ཟག་པ། ཟག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ།

ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་གི་ཁོང་ཁྲོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་ལ། གཞན་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ།

are thus called the 'shackle of desire', the 'shackle of anger', and the 'shackle of delusion'. The following should also be combined [with the three poisons] in this same way.

[10,70] Due to former habituation, one engages in them again and, until one has abandoned them, they make one's mind inflexible and difficult to liberate; thus, they are also called the 'three rigidities'.

[10,71] In the same way they are called: the 'three impurities' because they corrupt one's discipline; the 'three evils' since they cause one to undergo birth and death for a long time; the 'three agonies' since they cause one to spin [through samsara] and harbor doubts about the Three Jewels and the four truths; the 'three prospects of desire' and so forth because they cause one to have much enmity, fear and distraction; the 'three wrongdoings' since they cause one to engage one's three doors in perversion; the 'three losses' because one is ruined by desire due to them; the 'three torments' because one's body and mind are completely tormented by them; the 'three jungle chains' because they force one to take all kinds of rebirth in the jungle of existence; and the 'three impediments' because they impede liberation. Similarly, [they are known as] the 'three turmoils', the 'three strifes', the 'three poisons', the 'three plagues', and so forth.

[10,72] The three defilements are taught as: *i)* the 'defilement of desire' which is to be distracted and create defiled states by one's mind facing outward in the uncomposed states of the desire realms; *ii)* the 'defilement of existence' which is to create defiled states by one's mind facing inward in the composed states of the two upper realms; and *iii)* the 'defilement of ignorance' about the nature of the [above] two defilements.

[10,73] Regarding the disturbing emotions, anger is absent in the two upper realms whereas all the others are present in all three realms.

ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐོང་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་པ་ལམ་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་བཞི་དང་། དེ་སྟེང་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་རིས་ལྔར་དབྱེ་བ་ལས།

འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་སྡུག་བསྔལ་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མིན་ལྔ་སྟེ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཇིག་མཐར་ལོག་གསུམ་མ་རིག་ཐེ་ཚོམ་ལྔ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་འབྲས་གྱུར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་བདག་མེད་ཅིང་རྟག་ཆད་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་ལ། སྒྲོངས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། བདེན་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི། ལོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལོག་པ་དེ་ལ་ཆགས་ཤིང་ང་རྒྱལ་དུ་བྱེད་ལ། དེའི་ལྟ་བ་དང་། ཐབས་མིན་པ་ལ་ཡང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁོང་ཁྲོ་ནི་དབང་གིས་ལོག་ཞུགས་ཏེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་རང་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་ཁྲོ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

[10,74] How many of the disturbing emotions present in the three realms are discards by means of the path of seeing and cultivation, [respectively]?

[10,75] On the path of seeing, there are four [classes of] discards by means of seeing the four truths of suffering, origin, cessation and path. In addition to these, there are the discards by means of the path of cultivation. Thus, the [discards] are grouped into five classes.

[10,76] Here in the realms of desire, by means of seeing the truth of suffering, ten discards ensue — the five beliefs and the five non-beliefs. That is to say, the three beliefs of the transitory collection, of holding to extremes and [wrong] views which together with ignorance and doubt make five, constitute a 'mistaken engagement in the real' concerning the nature of the truth of suffering.

This is because of regarding these perpetuating aggregates — themselves defiling results that are in fact devoid of a self-entity and devoid of being permanent or interrupted — as a self due to delusion; regarding them as permanent or interrupted; regarding them as devoid of cause and effect; and harboring doubt about the meaning of the truths.

[10,77] These four — desire, conceit and the two kinds of 'holding as paramount' — are called 'mistaken engagement in the erroneous'. This is because of feeling desire towards and arrogant about the mistaken regarding the identityless personal identity and the identity of phenomena to be entities, and because of holding the belief in that as well as [the belief in what] is not a means to be paramount.[3]

[10,78] Anger is an 'induced mistaken engagement'. This is because feelings of animosity, induced by apprehending a self-entity, arise towards those who are not in harmony with oneself.

[10,79] As for the discards by means of seeing the truth of origin, the causal aggregates are not regarded as a self and, due to that, there

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་མི་ལྟ་ལ། དེའི་དབང་གིས་བདག་དེ་རྟག་ཆད་དུ་མི་འཛིན་ཞིང་། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མིན་པས་དེའི་མཆོག་འཛིན་ཀྱང་མི་འབྱུང་ལ། དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བདུན་སྤང་བར་བཞེད།

འགོག་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་བདུན་ནོ།

ལམ་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལ་བདུན་པོའི་སྟེང་དུ་ལམ་ལོག་པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་ལྟ་བ་དེ་འདིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཀྱང་སྤང་བྱར་འདོད་པས་བརྒྱད་དུ་བརྗོད་དོ།

འགོག་ལམ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཡང་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡོད་དེ་འགོག་ལམ་དེ་ལ་སྐྲག་ནས་སྡང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཀྱང་བདག་ལྟའི་དབང་གིས་སྐྲག་ཅིང་སྡང་བར་འདྲའོ་སྙམ་མོ།

དེ་ལྟར་ན་འདོད་པར་མཐོང་སྤང་སོ་གཉིས། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པས་ཉེར་བརྒྱད་ཉེར་བརྒྱད་རེ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ན་ཁྱོན་བསྡོམ་པས་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གྱ་བརྒྱད།

འདོད་པ་ན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་རེ་ཡོད་པས། ཁྱོན་བསྡོམ་ན་སྒོམ་སྤང་བཅུའོ།

དེ་ལྟར་འདོད་པར་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ཚར་བསྡོམས་པས་སོ་དྲུག །གཟུགས་ཁམས་ན་སོ་གཅིག །གཟུགས་མེད་ན་ཡང་སོ་གཅིག་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་བསྡོམ་ན་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་སོ།

is no apprehending a self as permanent or interrupted. Since the mere causal aggregates of origin are neither a discipline nor ritual, the holding of these as paramount also will not occur. Excluding these three, the remaining seven are described as discards.

[10,80] The [truth of] cessation has, in the same manner, also seven [discards].

[10,81] As for the discards by means of seeing the truth of the path, in addition to those seven, since 'the belief in a mistaken path as perfect' is [precisely] what is to be abandoned by this [seeing], 'holding a discipline and ritual as paramount' is also considered a discard. Thus eight are described.[4]

[10,82] Anger, present at both the [truth of] cessation and [the truth of] path, is 'mistaken engagement in the real'. Although it is said that there is fear and hostility toward cessation and the path, I think they resemble the fear and hostility which are powered by belief in a self-entity.

[10,83] In this way, there are 32 discards by means of [the path of] seeing in the realms of desire. In the two upper realms, there are 28 [discards] each since anger is absent. Thus, when all are added together, in the three realms there are 28 discards by means of [the path of] seeing.[5]

[10,84] In the desire realms, those [subtle developers] which are discarded by means of the path of cultivation, are four: [the inherent aspects of] desire, anger, conceit, and ignorance.[6] In the two upper realms, since anger is excluded, each [realm] has three [inherent discards]. Therefore, when all are added together, there are ten [inherent] discards by means of the [path of] cultivation.

[10,85] In this way, when summing up the five classes of discards, there are 36 altogether in the realms of desire, 31 in realms of form and 31 in the formless realms. Thus, according to the system of the *Abhidharma-Kosha*, there are altogether 98 discards throughout the three realms.

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན། ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མིན་ལྔ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་བཞི་ལ་ཁྱད་མེད་པར་འཇུག་སྟེ། གཞི་དེ་དག་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་དང་། འདག་གྲོལ་གྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ལམ་ལ་མཆོག་འཛིན་ཡོད་པས་སོ་སོའི་བདེན་པ་མཐོང་བས་དེ་དག་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་མེད་པར་བཞེད་དེ་དོན་ལ་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ།

དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་པར་མཐོང་སྤང་བཞི་བཅུ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པས་སོ་དྲུག་པ་ཚན་གཉིས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དོ།

སྒོམ་སྤང་ལ་འཇིག་མཐར་གཉིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་སོགས་གོང་གི་སྒོམ་སྤང་བཞི་བཅས་འདོད་པ་ན་སྒོམ་སྤང་དྲུག །གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པས་ལྔ་རེ་ལྔ་རེ་སྟེ་ཁྱོན་སྒོམ་སྤང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་དོ།

མཐོང་སྒོམ་གྱིས་སྤང་བྱ་དེ་དག་ཁམས་དང་སའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དུ་མར་འགྱུར་རོ།

ཡང་སྒོམ་སྤང་ལ་ཁམས་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་འདོད་པར་སྒོམ་སྤང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་ནང་གསེས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་སྒོར་དགུས་ཕྱེ་ན་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ཡོད་དོ།

[10,86] According to the *Abhidharma-Samucchaya*, the ten discards of the 'five beliefs and five non-beliefs' all apply, without distinctions, to the four truths. This is because their very basis subsists as the belief in a self, the belief in permanence or interruption, and holding as paramount a path which is neither a cause for purification nor for liberation. Thus when the truth [pertaining] to each of these is seen, it is held that these are relinquished without any variation. That is [also] how it is in actual fact.

[10,87] Hence, [according to the *Abhidharma-Samucchaya*] there are 40 discards by means of [the path of] seeing in the realms of desire and two sets of 36 [discards] each in the two upper realms, since anger is absent. Thus, in the three realms there are 112 disturbing emotions that are discards by means of [the path of] seeing.

[10,88] Concerning the discards by means of [the path of] cultivation, the belief in the transitory collection and the belief that holds extremes both have an inherent [aspect]. Hence, in the realms of desire there are by means of [the path of] cultivation, six [inherent] discards by means of [the path of] cultivation together with the above four discards including attachment.

In the two upper realms there are five [inherent discards] each since anger is absent. Thus, it is held that altogether there are 16 [inherent] discards by means of [the path of] cultivation.

[10,89] There are numerous discards when they are divided in terms of the realms and levels in terms of [the paths of] seeing and cultivation.

[10,90] Moreover, when the discards by means of [the path of] cultivation are divided, in detail, there are 54 [discards] which can be subdivided by the nine cycles of division in terms of realms, levels, and types, with three subcategories each of the lesser, middling and greater discards by means of [the path of] cultivation in the realms of desire.

དེ་བཞིན་བསམ་གཟུགས་ཀྱིས་བརྒྱད་པོའི་རེ་རེར་ཡང་སྐོར་དགུར་ཕྱེ་ནས། དེ་རྣམས་སུ་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་པ་ལྔ་རེ་བསྐྱེས་པས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། འདོད་པ་དང་བསྡོམས་པས་ཁམས་གསུམ་ན་སྐོམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ།

ཡང་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ནང་གསེས་དགུ་རེར་ཕྱེ་བས་གྱ་གཅིག་ལ་སྐོམ་སྟོང་ལྔ་རེ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པས་གྱ་གཅིག་པ་ཚན་ལྔ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ། དེ་སྟེང་འདོད་པའི་ས་དགུའི་ཁོང་ཁྲོ་དགུ་བསྣན་པས་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཕྱེ་ལུགས་ཙམ་མ་གཏོགས་སྤྱར་དང་དོན་གཅིག་གོ །

དེ་ལས་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་བྱས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ཆར་བསྡོམས་པ་གོ་བརྒྱད་པོའི་སྟེང་དུ་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་ལ་གོང་བཤད་ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ལ་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་བཅས་ཀུན་དཀྲིས་བཅུར་བྱས་པ་བསྣན་ནས་སྤང་བྱ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཟག་པ་གསུམ་དང་། ཆུ་བོ་བཞི་དང་། སྦྱོར་བ་བཞི་དང་། ཉེར་ལེན་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས། དང་པོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་བཅོ་ལྔ་ལ་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བའོ། དེའི་ལྷག་མ་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཞི་གཅིག །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཉེར་དྲུག་ཚན་གཉིས་ཏེ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་ཡོད་དོ།

ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་པའི་བར་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྨའི་སྒོ་ནས་ཟག་པར་བྱེད་པས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ།

[10,91] Similarly, when each of the eight levels of the [four] dhyanas and the [four] formless states is again separated into nine cycles of five [discards] each, excluding anger, 360 [discards] are reckoned. Adding these to the [54] discards of the desire realms, in the three realms there are 414 discards by means of [the path of] cultivation.

[10,92] Furthermore, by dividing each of the nine levels of the three realms into nine subdivisions, each of these 81 [subsections] will consist of five discards by means of [the path of] cultivation. As a whole, multiplying these 81 times five equals 405 [discards]. In addition, augmenting them with the nine types of anger of the nine levels of the desire realms amounts to 414. Besides being just another method of calculating, it is essentially the same as before.

[10,93] When counting according to the system of the *Abhidharma-Kosha*, in addition to the tally of 98 summed up from the five classes of discard of the three realms, there are 108 all together by adding the above-mentioned 'eight fetters' which together with fury and concealment make 'ten fetters'. For specific purposes, they are divided into the 'three defilements', the 'four rivers', the 'four bonds', and the 'four perpetuations'.

[10,94] Among these [108 discards], first there are the so-called 'defilements of ignorance', [comprising] the 15 types of ignorance of the three realms, which are the root of all the disturbing emotions. The remaining [discards] are the 41 'defilements of desire', and the 52 'defilements of existence'; meaning the two times 26 [found] in the two upper realms.

[10,95] From the 'summit of existence' down to the Incessant [Hell], these disturbing emotions defile by means of the abscesses of the six sense-doors to cyclic existence. Thus, they are called 'defilements'.

[10,96] Concerning the 'four rivers', the 15 types of ignorance are also called the 'river of ignorance' as well as the 'bond of ignorance'. The 36 types of beliefs of the three realms, when counted sepa-

ཆུ་བོ་བཞི་ནི་མ་རིག་པ་བཅོ་ལྔ་ལ་མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་ཡང་ཟེར་ལ། སྦྱོར་བ་ཡང་ཟེར་རོ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་སོ་དྲུག་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བ་ལ་ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་འདོད་པའི་ཆུ་བོའམ་སྦྱོར་བ་ཉེར་དགུ །སྲིད་པའི་ཆུ་སྦྱོར་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་འཁྱེར་ཞིང་གནས་མིན་དུ་སྦྱོར་བའི་གཙོ་བོའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིར་ལྟ་བ་རྣམས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བའོ།

དེ་ཡང་འདི་དག་གིས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆུ་བོ་དང་། འཁོར་བའི་འདམ་དུ་རྣམ་ཤེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་གྲོགས་མེད་རྐྱང་པས་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་སྐྱེ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་མིན་ཕྱིར་ཚུར་བསྲེས། ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དེས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོ་བཞི། སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོ་བརྒྱད། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སུམ་ཅུ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེ་བར་ལེན་པ་དྲུག་གོ།

དེ་དག་ནི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་མངོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་གོང་ལྟར་དབྱེ་བར་འདོད་ན། མཐོང་བསྒོམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བརྒྱ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་འདོད་པར་ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་བསྣན་ཏེ་བརྒྱ་དང་སོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དེ་ལས།

rately, are called the 'river of beliefs' and the 'bond of beliefs'. The remaining of those are the 29 types of the 'river of desire' or 'bond of desire' and the 28 types of the 'river of existence' or 'bond of existence'.

[10,97] The beliefs are, in this context, counted separately because they are the principles that carry away and bind all beings to what is incorrect. That is to say, they are called 'rivers' because they continually carry one towards the ocean of [cyclic] existence and 'bonds' because they bind one's consciousness to the swamp of samsara.

[10,98] Regarding the division into the 'four perpetuations', the 'unmixed ignorance' is included among the others because, alone and without assistance, it does not perpetuate rebirth into the desire realms or the existence [of the upper realms]. Mistaken creeds and aberrant rituals based on belief and holding a discipline and ritual to be paramount, deceive householders and ordained persons; therefore, they are counted separately.

There are 34 types of 'perpetuation of desire', 38 types of 'perpetuation of existence', 30 types of 'perpetuation of belief' belonging to the three realms, and six types of 'perpetuation of holding a discipline and ritual to be paramount'. They are called 'perpetuation' because they are the cause for perpetuating rebirth in the cyclic existence.

[10,99] These divisions were made, in this manner, based on necessity in regard to the inclinations of the disciples.

[10,100] If one wishes to make the above divisions based on the system of the higher Abhidharma, then there are 138 when adding the 128 discards on the path of seeing and cultivation together with the 'ten fetters' of the realms of desire.

Of these, there are then 15 'defilements of ignorance', 51 'defilements of desire', and 72 'defilements of existence'. There are 15 types of 'river of ignorance' and 'bond of ignorance', 66 types of

མ་རིག་པའི་ཟག་པ་བཅོ་ལྔ། འདོད་པའི་ཟག་པ་ང་གཅིག །སྲིད་པའི་ཟག་པ་དོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱོར་བཅོ་ལྔ། ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་རེ་དྲུག །འདོད་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཉེར་དགུ །སྲིད་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཉེར་བརྒྱད། འདོད་པ་ཉེར་ལེན་སོ་བཞི། སྲིད་པ་ཉེར་ལེན་སོ་བརྒྱད། ལྟ་བ་ཉེར་ལེན་ང་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལ། ཞེན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། ལྟ་བ་དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་། ངན་སོང་བའི་ཕུང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའོ།

བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་གང་ཞིག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་རྣམས་སོ།

སྤང་བྱ་མིན་པ་ནི་ཟག་མེད་དོ།

ཇི་ལྟར་སྤོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་ཉེས་དམིགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་བྱས་པས། ནམ་ཞིག་གཉེན་པོའི་ལམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་གནས་ངན་ལེན་རྩད་ནས་བཅོམ་སྟེ་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་ལ་སྤང་བ་ཞེས་བྱའོ།

'river of belief' and 'bond of belief', 29 types of 'river of desire' and 'bond of desire', 28 types of 'river of existence' and 'bond of existence', 34 types of 'perpetuation of desire', 38 types of 'perpetuation of existence', 54 types of 'perpetuation of beliefs', and 12 of 'perpetuation of holding a ritual and discipline as paramount'.

[10,101] In this respect, the discards by means of [the path of] seeing are all the imputed [aspects of] the disturbing emotions. That is to say, what is discarded is any disturbing emotion or subsidiary disturbing emotion which clings to a disturbed belief that conceptualizes the correct meaning as being something 'other', doubts it, holds it as a 'viewpoint' or wrongfully indulges in that belief. In addition, any action of body or speech motivated by such a belief, as well as the aggregates, elements, and sense-sources of the lower realms, will be discarded by means of the path of seeing.

[10,102] The discards by means of the path of cultivation are all those not discarded by the path of seeing; that is, any innate [aspect of] disturbing emotions in the stream-of-being of one whose attainment surpasses the path of seeing. The undefiling are not to be discarded.

[10,103] How are they to be discarded? The discriminating knowledge that fully cognizes, exactly as it is, the basis that gives rise to these disturbing emotions, the individual identity of the disturbing emotions and their shortcomings, makes it so that one does not eagerly engage in the arising of these disturbing emotions. Once one has, thereby, attained the remedial path and has utterly annihilated negative tendencies — the seeds for these disturbing emotions to again arise — will henceforth not arise. This is called 'discarded'.

[10,104] Moreover, in order to master all phenomena, attentiveness to the mental image of no-self within that state also brings all other mental images, such as impermanence, to completion. Thus, this

དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྒོམ་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་ཀྱང་དེའི་ངང་དུ་མཐར་ཐུག་སྟེ་ཡིད་བྱེད་དེས་སྣང་བས་མུན་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ།

སྤྱིར་གཉེན་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཟག་བཅས་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བའོ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། གཞིའམ་རྟེན་གྱི་གཉེན་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ། ཐག་བསྲིང་བའི་གཉེན་པོ་ནི། དེའི་གོང་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ཏེ་མཛོད་ན་འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡོད་དོ།

ཐག་བསྲིང་བ་ལ་བཞི་སྟེ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་ཐག་བསྲིང་བ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་མ་འདྲེས་ཤིང་རིང་བར་གྱུར་པས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཆལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ། ཡུལ་རྣམས་བར་ཆད་པས་རིང་བ་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ། དུས་ཀྱིས་རིང་བ་འདས་མ་འོངས་ལྟ་བུའོ།

སྤང་བྱ་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དགུ་སྟེ། འདོད་པའི་སྡུག་ཀུན་གྱི་སྤང་བྱ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག །འགོག་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ནི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུའོ།

attentiveness overcomes the seed of disturbing emotions just as light overcomes darkness.

[10,105] In general, there are four remedies: *i)* the 'remedy of remorse' is to regard all that is defiling as shortcomings; *ii)* the 'remedy of abandoning' is all types of preparation for the path without impediment as well as the path without impediment; *iii)* the 'remedy of the basis or support' is the path of liberation, and *iv)* the 'remedy of keeping distance' is the path above that. These are consistent with the *Abhidharma-Samucchaya*. The *Abhidharma-Kosha* has another way of explaining them.

[10,106] There are four kinds of 'keeping distance': *i)* keeping distance based on dissimilar characteristics means to remain apart though present in the same congregation, being unmixed and remote as, for instance, the four elements of earth and so forth; *ii)* [keeping distance based on] opposite types such as, for instance, discipline and deranged behavior; *iii)* [keeping distance] based on completely separate locations, like, for instance, the eastern sea and the western sea; and *iv)* [keeping distance] based on time, such as, for instance, the remoteness of past and future.

[10,107] The results of having relinquished the discards are the 'nine full cognitions': *i)* the full cognition of having exhausted the discards of the truth of suffering and of the truth of origin belonging to the desire realms; *ii-iii)* the full cognition of having exhausted the discards of the truth of cessation and of the truth of the path; *iv-vi)* similarly, the three [full cognitions] related to the two upper realms which result from the path without impediment of the path of seeing; *vii)* the full cognition of having abandoned the aspects that conform with the inferior realms [of desire]; *viii)* the full cognition of having exhausted the defilements of the form realms; *ix)* the full cognition of having exhausted all defilements. These last three result from having abandoned the discards of the path of cultivation.

ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ནི་སྒོམ་སྤང་སྤང་བའི་འབྲས་བུའོ།

གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དེ་དག་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། རབ་སྐྱེ་དང་། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཤེས་བྱའོ།

[10,108]The disturbing emotions and karmas, just as they have been explained above, are the [four] aspects of the cause, origin, production, and condition for rebirth in samsara; therefore they are called the 'truth of origin'.

འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རྒྱུ་ལམ་གྱི་སྟོབས་གང་གིས། དེ་བཞིན་ཉིད་གང་དུ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུན་ཆད་པའི་གོ་འཕང་རྟག་པ་དང་དམ་པའི་བདག་ཉིད་སྐྱེས་བུས་དོན་དུ་གཉེར་ཏེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་མཆོག །འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་དང་། ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་གཉིས་སོ།

འགོག་པ་དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུས་བསྡུས་པ་མི་སློབ་པའི་འགོག་པའོ།

ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཉམས་སྨད་པས་རེ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་བརྟས་འགོག་པ་ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གཏན་དུ་བཅོམ་པ་ལ་དོན་དམ་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།

11
The Truth of Cessation

[11,1] Within suchness, the truth of cessation is to make all the disturbing emotions permanently not arise, based on the power of a certain cause — [namely] the path. It is the state of having interrupted the cause and effect of samsara — the permanent and sublime nature, the supreme object of attainment pursued by beings. It is nirvana having the nature of cessation, tranquility, excellence, and true deliverance.

[11,2] When subdivided, there are two kinds of nirvana: *i)* the nirvana of the Lesser Vehicle, which is merely the complete pacification of samsaric suffering and *ii)* the exalted nondwelling nirvana of the Greater Vehicle.

[11,3] The division of classifications of cessation:

[11,4] 'Incomplete cessation' is the cessation of the learners which comprises the first three results of stream-enterer and so forth. 'Complete cessation' is the cessation of no-more-learning, which constitutes the fruition of arhatship.

[11,5] 'Symbolic cessation' is a temporary cessation due to the seeds of the discards having been weakened by the mundane paths. 'Ultimate cessation' is the permanent destruction of the seeds of the discards by means of the discriminating knowledge of a noble being.

དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུན་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། རྒྱུན་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཐོབ་པས་སེམས་སྙོམས་འཇུག་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རིག་པ་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན་པའོ།

ཡང་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ།

འགོག་པ་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་འགག་པ་ཙམ་ལས་གཞན་དང་གཞན་མིན་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཟབ་པའོ།

དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། བདུད་དང་བྲལ་བ། གནས་དང་གླིང་དང་སྐྱོབ་པ་སོགས་སུ་གྱུར་པ། ཤ་དང་ལྷའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པས། བལྟ་དཀའ་བ། གཡོ་བ་མེད་པ། འཆི་འཕོ་མེད་པ། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། བདེ་བ་དགེ་བ་སོགས་ཡིན་ནོ།

འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། སྔོན་གནས་ཟག་ཟད་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་སྔོན་དང་ད་ལྟ་ཕྱི་མཐའ་ལ་རྨོངས་པ་སེལ་བས་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་དང་ཉོན་མོངས་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་གཉིས་དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་། ཤེས་པ་བཅུ་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཟད་པར་ཟིལ་གནོན་དང་།

[II,6] There are two types of arhatship: *i)* 'unadorned [arhatship]' is the arhatship that is totally liberated from all disturbing emotions by means of discriminating knowledge and *ii)* 'adorned [arhatship]' is, in addition to that, the mind liberated from the states of serenity by means of having attained the eight [miraculous] emancipations. In short, [such an arhat] is liberated from both aspects, that of both [disturbing emotions as well as serenity], and possesses the three types of insight and the six superknowledges.

[II,7] There is a further division into two types: *i)* ['arhatship] with a remainder' of aggregates and *ii)* ['arhatship] without remainder'.

[II,8] Cessation is the mere ceasing of the stream of formations. Therefore, it is profound because mental constructs such as, "It is something other" or "It is not something other," have fully subsided.

[II,9] It is unconditioned and free from the Maras. It is the abode, the sanctuary, the refuge and so forth. It is difficult to behold since it is beyond the reach of physical eyesight and divine eyesight. It is unmoving, beyond death and transmigration, and free from all suffering. It is blissful, virtuous, and so forth.

[II,10] When attaining the arhatship of having realized cessation, the special qualities are as follows:

Since delusion about past, present and future [lives] has been dispelled by means of the cognitions of former rebirths, of the exhaustion of defilements, and of death, transmigration and rebirth, it should be understood that [the arhat] is endowed with numerous categories of qualities. They include the three types of insight of no-learning, the two liberations — [liberation] from the obscurations of disturbing emotions as well as [liberation] from serenity; the six superknowledges; the ten cognitions; the nine serenities of successive abiding; the emancipations, the totalities, and the subjugations; the three samadhis of the emancipations; freedom from disturbing emotions; intentional cognition; the ten

རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་
ཤེས་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
ཏན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ།

attributes of no-learning; the five undefiling aggregates, and so forth.

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ལམ་གང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བསྒོམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་བསྒོམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་ལྔ་ཡོད་པའི

དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལས་གང་འདོད་པ་ལ་དམིགས་ནས། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་བསྒོམས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་ཞིང་ཟས་ཀྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བ་སོགས་ཀྱིས། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་དགའ་བའོ།

རྒྱུ་དེ་དག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་ཀྱི་སྣོད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ།

ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་བསྒོམ་པ་མངོན་པར་གོང་དུ་འཕགས་ཏེ། འབྲིང་པོར་ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བ་དང་། ཆེན་པོར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབྱུང་ངོ།

12
The Truth of the Path
The Five Paths

[12,1] The truth of the path is, by means of a particular path, to fully understand suffering, to relinquish its origin, and to cultivate that path in order to realize cessation.

[12,2] In this regard, there are five: the path of accumulation, of joining, of seeing, of cultivation and of consummation.

[12,3] The first, the 'path of accumulation', is to focus on whichever of the three respective fruitions of enlightenment one may desire, while possessing the causes for that: other types of merit, the discipline of an ordinary being, as well as the knowledge of learning, reflection, and meditation which enables one to attain this result. One then endeavors in the practices of cultivating the four applications of mindfulness and takes delight in remaining alert by means of controlling the sense doors, keeping a balanced diet, not lying down during the first and last parts of the night and so forth.

[12,4] Through these causes, one becomes a suitable vessel for the qualities of true realization and the emancipations.

[12,5] On the lesser path of accumulation, the training in the 'four applications of mindfulness' becomes further advanced. On the medium [path of accumulation], an exertion with the nature of the 'four correct endeavors' occurs. On the greater [path of accu-

སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་ཚོགས་ལམ་དུ་བཤད་པའི་དོན་ལ་གོང་འཕེལ་དུ་འབད་པས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་རྩ་རྣམས་ཐོབ་པ་སྟེ་གང་ཞེ་ན་དྲོ་བ་སོགས་བཞིའོ།

དེ་ཡང་དྲོ་བ་ནི་སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྟ་བུའི་དྲོད་ཐོབ་པའོ།

རྩེ་མོ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་གཡོ་བའི་ནང་ན་རྩེ་མོར་གྱུར་པའོ།

འདི་གཉིས་སུ་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་འབྱུང་ངོ་།

བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ནི། བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་ཤིང་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཏིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ།

ཆོས་མཆོག་ནི་སོ་སོ་རང་གི་ཤེས་པས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉེ་བའོ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་ས་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཟོད་མཆོག་གཉིས་ན་དབང་པོ་ལྔ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བཟི་བའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་པ་ཡོད་དོ།

གང་རྩེ་མོ་ཐོབ་ནས་དེ་ཕན་ཆད་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་ཕན་ཆད་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོའོ།

mulation], a concentrated state with the nature of the 'four legs of miracles' will take place.

[12,6] At the path of joining, by endeavoring to further enhance the points explained as the path of accumulation one acquires the virtuous roots for the 'four factors conducive to insight', that is 'heat' and so forth [summit, acceptance, and supreme attribute].

[12,7] 'Heat' means to attain the warmth of the flame-like wisdom of the path of seeing by possessing the concentration concurrent with a discriminating knowledge that individually sheds light on the [four] truths.

[12,8] 'Summit' means to possess the concentration concurrent with discriminating knowledge that expands the light on the [four] truths. Thus, it is the pinnacle amid virtuous roots that can vacillate due to discordant factors.

[12,9] [At the time of] these two [heat and summit], the five ruling faculties of faith and so forth, that govern perfection, will occur.[7]

[12,10] 'Acceptance' that conforms to the truths means to possess the concentration concurrent with discriminating knowledge which engages uniformly in the [four] truths and is in conformity with them. Although one is still an ordinary person, one fully comprehends the nature of things in the form of a mental image.

[12,11] 'Supreme attribute' is to possess, through individual cognizance, the concentration concurrent with discriminating knowledge that immediately precedes the [four] truths. It verges on the threshold of the path of seeing since it immediately precedes it. This is supreme among the mundane attributes because the noble stage, the path of seeing, occurs after it.

[12,12] During 'acceptance' and 'supreme attribute', the five ruling faculties become the 'five powers' unassailable by discordant factors.

[12,13] For someone who has attained the 'summit', henceforth wrong views that cut the roots of virtue will never occur. Having attained 'acceptance', one will never go to the lower realms.

མཐོང་ལམ་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའོ། འདིར་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ།

གང་ཞེ་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང༌།

དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་བཞི་དང༌། འགོག་པའི་དེ་བཞི་དང༌། ལམ་གྱི་དེ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མ་སྐྱེས་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་དེ་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་ཤེས་དང༌། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞི་ལ་རྗེས་སུ་བཟོད་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། བཟོད་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང༌། ཤེས་པ་ནི་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ།

བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་འཇོག་ཚུལ་གྱི་བཞེད་པ་འགའ་ཡོད་ཀྱང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྡོག་ཆས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་དུ་བཞེད་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་ཤིང༌།

[12,14] The path of seeing is the direct perception of the truth of dharmata through nonconceptual concentration concurrent with discriminating knowledge that immediately follows 'supreme attribute'.

[12,15] It is held that the 'sixteen moments of the wisdom of cognition and acceptance' arise at this point. What are they?

i) the acceptance of cognizing the attributes of suffering; *ii)* the cognition of the attributes of suffering; *iii)* the ensuing acceptance of cognition concerning suffering; *iv)* the ensuing cognition concerning suffering; *v-vi)* the acceptance and cognition of the attributes of origin; *vii-viii)* the ensuing acceptance and ensuing cognition concerning origin; *ix-xii)* the [same] four regarding cessation. *xiii-xvi)* the [same] four regarding the path. Thus, it is said that these sixteen arise.

[12,16] In this regard, there are numerous opinions, such as holding that each subsequent [moment], after the former has arisen, take the former as its object and cognizes it. Yet, the insights into the four truths concerning attributes that comprise the desire realms are called 'acceptance and cognition of the attributes' while the four of the upper realms are called 'ensuing acceptance and cognition'.

[12,17] 'Acceptance' refers to undefiling discriminating knowledge, the remedy for directly realizing the truths which is the path without impediment. 'Cognition' refers to the path of liberation of that.

[12,18] There are several approaches as to whether these sixteen arise successively or arise simultaneously; there are, as well, other ways of defining them. However, the actual meaning rests with the viewpoint that perfect realization of the nature of the four truths of the three realms is simply being divided into sixteen aspects based on that [single] moment of a completed act of discriminating knowledge, which directly realizes the lack of self-entity in all phenomena.

ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་དུ་གཟིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་འཐད་པ་ཉིད་དོ།

འོན་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་དང་། དེ་འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པས་ངེས་པ་རིམ་ཅན་སྐྱེས་ནས་བདེན་བཞི་མཐོང་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ།

མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ལ་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་རྡུལ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ།

གཞན་ཡང་ཆོས་མཐོང་བ། སོམས་ཉི་ལས་བརྒལ་བ། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པ། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་བཀྲི་བ། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་རང་རིག་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པས་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལམ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་དུ་གཟིགས་པའི་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ།

སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་གོང་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་སྟེ།

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མིན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སོ།

[12,19] In particular, this is even more appropriate in the Mahayana system of perceiving all phenomena as emptiness devoid of constructs.

[12,20] Nonetheless, as for the discriminating knowledge with the constructs of the aspects of the four truths, there also exists a completed act of insight into these four truths after having progressively engendered certainty based on the stages of suffering, its cause which is the origin, the cessation of that, and the path.

[12,21] In this context of the path of seeing, the statement "the eye of knowledge perceives the truth of dharmata while the dharma-eye concerning dharmas arises devoid of dust and free from impurities" meant that the 'acceptances' are devoid of dust and the 'cognitions' are free from impurity.

[12,22] Moreover, it is taught that — because of having acquired special qualities, such as gaining faith in the Three Jewels by having understood them based on realizing dharmata through individual self-cognizance as well as attaining the discipline that delights the Noble Ones — one then perceives the Dharma, transcends doubt, does not depend upon others, does not become fettered by some doctrine other than the Buddha's, and achieves fearlessness concerning the Dharma.

[12,23] This path [of seeing] possesses the nature of the 'seven bodhi-factors', the primary factor being the knowledge of fully discerning phenomena that directly perceives the truth of dharmata.

[12,24] The path of cultivation means to cultivate the higher practices after having attained the path of seeing.

[12,25] It has two aspects: *i)* the [path of cultivation] common for the mundane [levels] and *ii)* the special supramundane [path of cultivation].

[12,26] First, the mundane path refers to the four dhyanas and the samadhis of the four formless [abodes], thus totaling eight. Their

དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་བརྒྱད་དོ། དེ་དག་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན།

མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཚོན་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉེས་པ་མང་བས་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལྟ་བའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། སེམས་ནང་དུ་སྡུད་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ལ་བརྩོན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཏིང་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པའོ།

མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་ནི་སྔ་མ་ལྟར་སྦྱང་བས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཐོས་བསམ་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཏིང་འཛིན་སྦྱང་བ་སྐྱེ་བའོ།

རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་ནི་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་ནས་འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་སྤོང་བའོ།

དགའ་བ་སྡུད་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཙུང་ཛུས་རགས་པ་སྤོང་བ་ལ་དགའ་ཞིང་དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་མཐོང་ནས་དུས་སུ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྐྱེ་དེས་འདོད་ཉོན་འབྲིང་སྤོང་བའོ།

དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེར་སྤང་བས་ད་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་སམ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བརྟག་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ།

respective states of serenity are accomplished by means of the 'seven attentions'. What are they?

[12,27] *i)* 'Attention of fully cognizing characteristics', as illustrated by the first dhyana, is, based on the discriminating knowledge of learning and reflection, to regard the desire realms as coarse since they are painful and possess many faults, such as discomposure. Conversely, one regards the first dhyana as characterized by tranquility and, thereafter, endeavors to concentrate the mind inwardly and become fully trained in that. Thus, one exerts oneself in developing the samadhi of the first dhyana.

[12,28] *ii)* 'Attention arising from aspiration' refers to the adeptness that ensues during the samadhi of the first dhyana whereby learning and reflection are transcended by means of the discriminating knowledge that results from meditation based on training in the manner above.

[12,29] *iii)* 'Attention arising from complete seclusion' is that, based on training in the preceding manner, the remedy arises for discarding the major cultivation-discards of the desire realms; thereafter, the manifest disturbing emotions of the desire realms are discarded.

[12,30] *iv)* The 'attention that yields delight' is to take delight in discarding the coarse [emotional states] based on the lesser delight and bliss resulting from complete seclusion. Having perceived the benefits of that, one thereafter sustains well-timed attention with great interest. Thereby, the medium disturbing emotions of the desire realms are discarded.

[12,31] *v)* The 'attention of scrutiny' is to ponder: "Since most of the disturbing emotions in this way have been abandoned by means of the remedies, have all the disturbing emotions now been discarded?" Thereafter, one brings to mind a behavior conducive to the arising of disturbing emotions in order to examine whether or not they will ensue.

སྦྱོར་བའི་མཐའ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟག་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་མཐོང་སྟེ། སྤངས་བཞིན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒོམས་པས་འདོད་ཉོན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའོ།

སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི་གོང་གི་ལམ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྒོམས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ།

དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་དུ་བལྟས་ཏེ་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་རང་ལམ་དེའི་སྦྱོར་བའི་ལམ། རབ་དབེན་དགའ་སྡུད་སྦྱོར་མཐའ་གསུམ་བར་ཆད་མེད་ལམ། དཔྱོད་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ། སྦྱོར་འབྲས་ཡིད་བྱེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ།

རབ་དབེན་དགའ་སྡུད་སྦྱོར་མཐའ་གསུམ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུའི་གཉེན་པོ་རིམ་བཞིན་ཡིན་ནོ།

འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་ས་རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་པ་ལ།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། དེ་ལས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་འདོད་ཁམས་པའི་སེམས་འདོད་འདུན་གནོད་སེམས་རྣམ་འཚེ་སོགས་སྤོང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཤིན་སྦྱང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་བདེ་བ་ནི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་གནས་སམ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ །

[12,32] *vi)* 'Attention to the conclusion of the application' means that if, examining in this way, one sees that disturbing emotions do arise, then one cultivates the refined and coarse aspects as before, whereby the remedies for the lesser of the minor disturbing emotions of the desire realms are generated in one's stream-of-being.

[12,33] *vii)* 'Attention to the result of the concluded application' means to pay attention to the experienced result of all that has been cultivated following the subsequent path.

[12,34] In this way, based on observing that the second dhyana up to the summit of existence bear refined and coarse aspects, one accomplishes [these levels] by means of the seven attentions.

[12,35] In this respect, the first two attentions are the path of joining to their individual paths. The three of 'complete seclusion', 'yielding delight' and the 'result of application' are their path without impediment. 'Discernment' is their special path and 'attention to the result of application' is their path of liberation.

[12,36] The three of 'complete seclusion', 'yielding delight' and the 'result of application' are the lesser, medium and greater path and thus, successively, the remedies for the greater, medium and lesser disturbing emotions.

[12,37] After having discarded the disturbing emotions of the level below, one achieves the state of mind of their respective main parts.

[12,38] The first dhyana has five aspects: *i)* conception, *ii)* discernment, *iii)* delight, *iv)* bliss, and *v)* one-pointedness of mind. Among these, conception and discernment are 'aspects of the remedy' for discarding such things as sense craving, ill-will, hostility and so forth from the mind of the person in the desire realms.

[12,39] By having discarded the unfavorable factors, the mental delight arising from seclusion and the physical bliss engendered by the power of pliancy are the 'beneficial aspect'. The samadhi that ac-

དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པར་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། རབ་དྭངས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། འོག་མའི་སྐྱོན་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བའི་རང་ས་ལ་རབ་ཏུ་དད་པའོ། ཕན་ཡོན་དགའ་བདེ། གནས་ཎིད་ངེ་འཛིན་ཏེ་བཞིའོ།

གསུམ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་དང་། སྙོམ་པ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ། དྲན་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཤེས་བཞིན་གསུམ་ནི་འོག་མའི་དགའ་བ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའོ། བདེ་བ་ཕན་ཡོན། སེམས་ཀུན་ནས་གནས་པ་རང་བཞིན་ནམ་རྟེན་ནོ།

བཞི་པར་བཞི་སྟེ། ས་འོག་མའི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའོ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕན་ཡོན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ །

སྐྱོན་བརྒྱད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པའི་དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་དང་། འདོད་པ་ན་ཡོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་། གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་བདེ་བ་སྟེ་དེ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རླུང་མེད་པའི་མར་མེ་ལྟར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གནས་རིས་དེར་མེ་ཆུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་མེད་ལ།

complishes these two [aspects] through the power of one-pointed mind is the 'aspect of basis or support'.

[12,40] Similarly, the second [dhyana] has four aspects: *i)* total sincerity, which is the remedy for discarding conception and discernment, is also the total trust that one's own level is emancipated from the defects of the levels below. The beneficial aspect is *ii)* delight and *iii)* bliss, and *iv)* the basis is samadhi. Thus, there are four.

[12,41] The third [dhyana] has five parts: *i)* the formation equanimity, *ii)* the recollection of not forgetting the meditation, and *iii)* the attention of remaining mindful. These three are the remedy for discarding the delight of the lower level.

[12,42] The beneficial aspect is *iv)* bliss and, the nature or support is *v)* complete steadiness of mind.

[12,43] The fourth [dhyana] has four aspects: *i)* the utterly pure recollection that is free from the eight defects of the lower levels and *ii)* the utterly pure formation equanimity. These two are the remedy for discarding the bliss of the third dhyana. The beneficial aspect is *iii)* indifferent sensation, and the aspect of support is the *iv)* utterly pure samadhi.

[12,44] The 'eight defects' are: *i-ii)* the conception and discernment present in the first dhyana, *iii-iv)* the exhalation and inhalation of breath present up through the third [dhyana], *v-vi)* the pain and mental pain in the desire realms, *vii)* the mental pleasure present up through the second [dhyana], and *viii)* the bliss of the third [dhyana].

[12,45] Because of being free of these eight, the [fourth dhyana] is unmoving like a butter-lamp free of wind.

[12,46] For these reasons, in the abode where one takes rebirth as result, there is no destruction by fire, water and wind. However, since there is the presence of fire-like concept and discernment in the first dhyana, water-like delight and bliss in the second, and wind-like exhalation and inhalation of breath in the third, their abodes

བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱོད་མི་ལྟ་བུ། གཉིས་པར་དགའ་བདེ་ཆུ་ལྟ་བུ། གསུམ་པར་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་རླུང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་དག་གི་གནས་སྣོད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་རིམ་པར་མེ་ཆུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡོད་པའོ།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཚེ། གཟུགས་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་མ་བྲལ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། གཉིད་དང་འཁྲིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་ཁམ་གྱི་ཟས་མེད་ཅིང་ནང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ལུས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། མིག་རྣ་ལུས་ཤེས་གསུམ་ལས། སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་ངོ་།

གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་ཤ་སྟག་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ལ། ཐམས་ཅད་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནུབ་པ་ཡིན་ཞིང་།

བྱེ་བྲག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ཙམ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་དེ་ཙམ་ལ་སྒོམས་པར་ཞུགས་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བཀག་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཙམ་དུ་གནས་པ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའོ།

རྒྱུ་སྒོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་གོམས་པའི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཞེས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒོམས་འཇུག་ཆུང་ངུར་གོམས་པ་ལས་ཚངས་རིས། འབྲིང་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཆེན་པོས་ཚངས་ཆེན་སོགས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

or vessel-like realms will also gradually be destroyed by fire, water and wind when the aeons are destroyed.

[12,47] At the time of attaining the samadhi of the first dhyana, one is free from attachment to the realms of desire even though one is not free from attachment to the realms of form. One is, therefore, free from the [desire for] the sustenance of material ingestion of the desire realms as well as from the desire for sleep and sexual intercourse. By the power of that, while the person in the form realms has no sustenance of material ingestion, his body is developed through inner samadhi. Apart from the eyes, ears and body consciousnesses, the nose and tongue consciousnesses do not occur.

[12,48] The formless beings lack individual definable features since they are of one taste in shamatha. Because all of them are free from attachment to the form [realms], their perception of form has subsided. In particular, without the perception of form, to enter the serenity to the extent "as infinite as space" is to dwell in the '[perception of] infinite space'.

[12,49] Suppressing as well the conception of space, to conceive of merely consciousness is to dwell in the '[perception of] infinite consciousness'.

[12,50] Suppressing also that is to dwell in the 'conception of nothing whatsoever'. Suppressing even that, is to dwell merely in 'neither presence nor absence of [perception]' which is the 'summit of existence'.

[12,51] Corresponding to the degree to which one is accustomed to the lesser, medium or greater aspects of these 'casual four dhyanas of serenity', the so-called 'resultant dhyanas of rebirth' refers to taking rebirth among the abodes of the form realms.

[12,52] Through being practiced in the lesser serenity of the first dhyana, one will eventually take rebirth in the Abode of Brahma, through the medium [serenity, rebirth] among the Brahma's

བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་ཟག་མེད་སྤེལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྔ་ལས་གནས་གཙང་ལྔར་སྐྱེ་བའོ།

གཟུགས་མེད་པ་ལ་གནས་གཞན་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། སྙོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་བ་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་སྲིད་ལྟ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞིས་བསླད་པ་ཅན་དེ་ཇི་ལྟར་ན། རང་སའི་རོ་མྱང་བའི་སྲིད་པ་ཤས་ཆེ་བའམ། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའམ། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའམ། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ལ། རང་ས་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་འབྱུང་བའོ།

དག་པ་པ་ནི་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་གྱུར་པའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་ནི་དགེ་ཞིང་རྣམ་པར་བྱང་བའོ།

བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཏིང་འཛིན་ཇི་སྙེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་མིང་ཙམ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་ཤེས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཇི་ལྟ་བར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་དང་གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚད་མེད་པ་ཡོད་དོ།

Priests and through the greater [serenity, rebirth] in the Abode of Maha Brahma. One should understand it to be this way right up to Great Fruit.

[12,53] One is reborn among the Five Pure Domains corresponding to lesser, medium, greater, much greater and exceedingly great advancement in the fourth dhyana and the undefiling.

[12,54] Although the formless beings have no separate abode and so are not differentiated in the mere rebirth, it is taught that there are higher or lower and superior or inferior rebirths corresponding to the lesser, medium or greater degrees of serenity.

[12,55] The dhyanas and the formless [realms] have two kinds of samadhi: afflicted and pristine. The first kind is flawed by four [afflictions]: craving, [wrong] belief, conceit and ignorance. How is this? "Within the serenity, either craving the experiences of one's own level will predominate, or a [wrong] belief will predominate, or conceit will predominate, or doubt based on ignorance will predominate; all the disturbing emotions and subsidiary disturbing emotions [pertaining] to one's own level will occur therein.

[12,56] The pristine samadhis of the dhyanas and formless realms, which are free from these [four] flaws, are virtuous and utterly perfect.

[12,57] As many samadhis as exist, associated with the first dhyana, are serenely entered into by all the buddhas and bodhisattvas yet not even their names are known to shravakas and pratyekabuddhas. It should be understood that the remaining dhyanas, as well as the formless realms, parallel the samadhis comprising the first dhyana.

[12,58] Thus by means of the paramita of dhyana there are innumerable samadhis.

[12,59] The dhyanas and formless [realms] resulting from the supreme aspect are the defiling mundane path, when not connected with

རབ་ཀྱི་མཐའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཟུགས་དེ་དག་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་མ་འབྲེལ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་སྙོམ་གསུམ་སྟེ་བདུན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞི་སྒོམ་པ་ནི། ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མོ།

སྲིད་རྩེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་བརྟེན་པས་དེ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཙམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྔ་མར་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་པས་ཙམ་ཁྱད་གཉིས་སུ་ཕྱེའོ།

ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་བརྟེན་པའི་གཙོ་བོ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་དང་། དངོས་གཞི་ཙམ་ཁྱད་གཉིས། བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་བཅས་དྲུག་པོ་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་བརྟེན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ།

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་མཆོག་སྟེ་གཟུགས་མེད་ལྟ་བུ་ཧ་ཅང་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་མི་གསལ་བ་ཡང་མིན་ལ། གསུམ་པ་སོགས་འོག་མ་ལྟར་གཡོ་བ་བྲ་མོའི་སྐྱོན་ཀྱང་མེད་པས་རབ་ཏུ་བསྔར་བའོ།

ཡང་ས་དྲུག་པོའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་མེད་སྔ་མ་གསུམ་བསྣན་པས་བསམ་གཏན་ས་དགུར་འདོད་དོ།

འདི་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་བརྟེན་ན་མཐོང་ལམ་ནི་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའོ།

སྒོམ་ལམ་ནི་ཟག་མེད་ལམ་མི་ལྕོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པས་འདོད་པ་དང་བསམ་

realization of the four truths. To meditate on the four truths on the path of cultivation by means of the four dhyanas and the three formless [realms], altogether seven, is the undefiling supramundane path.

[12,60] Since mental activity is unclear at the summit of existence, it is unable to support the undefiling path; thus, it is none other than defiling.

[12,61] The main part of the first dhyana has both ordinary and special aspects. In the former, both conception and discernment are present while in the latter, there is discernment but no conception. There is, therefore, the division into the ordinary and special.

[12,62] The chief factors for pursuing the undefiling path are the 'six dhyana levels': *i)* the capable preparatory stage for the first dhyana, *ii-iii)* the two ordinary and special main parts, together with *iv-vi)* the three higher dhyanas. These six have been taught as the basis for the path of seeing and so forth.

[12,63] Most eminent of all is the fourth dhyana since it is neither unclear due to an exceeding predominance of shamatha, as in the case of the formless [realms], nor is it flawed by subtle movement, as occurs in the lower [dhyanas] such as the third. Thus, it is supreme.

[12,64] Furthermore, 'nine dhyana levels' are asserted when the first three formless [states] are added to the six levels. All of these can support the undefiling path. How are they supportive? Any one of the six levels can support the path of seeing.

[12,65] As for the path of cultivation, [even] when the undefiling path is supported by the 'capable [preparatory] stage', it is able to free one from the attachment of the nine [levels] — those of the desire [realms], and the eight of the dhyanas and the formless.

[12,66] The remaining eight can extricate one from attachment to their own levels and to the levels above.

གཟུགས་བརྒྱད་དེས་དགུ་པོའི་འདོད་ཆགས་བྲལ་ནུས་སོ། ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་མའི་ས་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བར་བྱེད་དོ།

མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པོའི་དངོས་གཞི་ན་ཡོད། དེ་ལྔ་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ནོ། མངོན་ཤེས་རྣམས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་ན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོའི་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།

འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་དང་པོར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྒྲུབ་ནས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུའམ་གཟུགས་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཞི་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་གནས་པ་དེ་དག་དེ་ལ་འབད་པ་མི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་མཐར་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་ན་སེམས་ཕྲ་ཤོས་སྲིད་རྩེ་ཡིན་པས་དེའི་མཇུག་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་མཐའ་དག་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ནུས་སོ།

སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་ཞི་བས་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཇི་ཙམ་ཞིག་ན་ལྡང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་དེས་ཇི་ལྟར་འཕང་བ་ལྟར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་ལུགས་ལས་

[12,67] The first five super-knowledges are present at the main parts of the four dhyanas. These five have dominion over their own levels and the levels below. All the super-knowledges will become most eminent when accomplished by means of the fourth dhyana.

[12,68] Moreover, based on the state of mind of the dhyanas, their respective mental stabilities are accomplished by means of the attentions.

[12,69] The super-knowledges connected with the undefiling path are exalted above mundane persons.

[12,70] The 'serenity of cessation' is supramundane. To begin with, having been cultivated among human beings, it is realized either among humans or in the form realms. It is not realized in the formless realms. Because it is the ripening of a tranquil emancipation, there is, consequently, no application of effort in those states.

[12,71] Furthermore, one successively enters the states of serenity from the first dhyana up to summit of existence. Since the summit of existence is the subtlest state of mind of the three realms, it is followed by entering the cessation of all perception and sensation. Apart from noble beings, immature persons are not capable of this.

[12,72] When entering these [states of serenity] for the sake of, for instance, the 'peaceful resting of the present life' and so forth, because the activities of cognitions and mental states have subsided, it is the notion which thinks "After such and such I will emerge!" that causes the entering and emergence in accordance with how long this intention effects.

[12,73] After sequentially entering the 'nine serene states of successive abiding' and having descended through them in reverse order, one stops at the uncomposed state of mind of the desire realms and then re-enters these nine serenities, one after the other, gradually shedding them from the first up to the eighth. This is called the

བརློག་ཏེ་མར་འོང་ནས། མཉམ་བཞག་མིན་པ་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་བཟུང་ཞིང་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་ལ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རིམ་པར་དོར་ནས་གཞན་དང་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྩལ་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་འདི་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ།

སྦྱོར་ལམ་དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ས་དང་སའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་ལས་བཞག་པ་དང་། ཡང་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཞེས་པ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་རྩོམ་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྦྱོར་བའི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་བར་གཅད་དུ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པའོ།

ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་ལམ་སྔ་མ་དེ་ལས་གོང་མར་ཉོན་མོངས་གཞན་སྤོང་བའི་སྦྱོར་དང་བར་ཆད་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གསུམ་ལ་བཞག་པའོ།

ཡང་ན་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་མིན་ཡང་ཆོས་ལ་སེམས་པའམ། ཞུགས་ཤིང་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའམ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའམ། དེ་ལ་གནས་པའི་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྒོམ་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་འཕེལ་ཞིང་མི་དགེ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྒོམ་པའོ།

སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཡིན་པས་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་འབྱུང་ངོ།

དེ་ལྟར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱིས་བགྲོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དང་པོར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་མོ།

'samadhi of bypassing' and it is cultivated in order to train in the power of samadhi.

[12,74] In general, this path is defined as lesser, middling and greater according to how the stages and their disturbing emotions are discarded. That is to say, by means of the so-called 'path of preparation' one begins discarding the disturbing emotions, the preliminary for the path without impediment.

[12,75] The 'path without impediment' follows the [path of] preparation and discards the disturbing emotions without interruption.

[12,76] The 'path of liberation' is to realize the liberation of having discarded disturbing emotions.

[12,77] The 'special path' is defined as threefold — the path of preparation, [path] without impediment and [path of] liberation which discard other disturbing emotions, at a level higher than the previous path.

[12,78] Or else, even though the disturbing emotions are not discarded, the 'special path' means [the path of] pondering the Dharma, of entering or abiding in the states of serenity, of accomplishing their special qualities, or the path of abiding in them.

[12,79] For what purpose should this path be cultivated? It is cultivated in order to increase virtue and uproot nonvirtue.

[12,80] At the time of the path of cultivation the truth of dharmata has already been realized, and therefore one's stream-of-being is permeated by the right view and so forth which causes the eightfold noble path to arise.

[12,81] These undefiling paths are traversed by means of the 37 bodhi-factors. In this regard, at the outset, the 'four applications of mindfulness' are the 'path of fully investigating entities'. Similarly, it should be understood that the 'four right exertions' and so forth refer, respectively, to the 'path resulting from endeavor' and so forth through the 'path fully refining the samadhis', the 'path of joining with full understanding', the 'path of being linked to full

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བཞི་ནས་རིམ་པར་རྒྱལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བར་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བུལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའོ། མངོན་ཤེས་མྱུར་ལ་དཀའ་བ་ནི་དབང་རྣོན་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའོ། མངོན་ཤེས་བུལ་ལ་སླ་བ་ནི་དབང་རྟུལ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའོ། མངོན་པར་ཤེས་པ་མྱུར་ལ་སླ་བ་ནི་དབང་རྣོན་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའོ། འདི་བཞི་ལ་གནས་དང་དབང་པོས་ཐ་དད་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞི་སྟེ། བརྣབ་སེམས་མེད་པ་དང་། གནོད་སེམས་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟེ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། དྲན་པས་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་དང་། ཐ་མས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་འདི་བཞི་ལ་བསླབ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་གཡེང་བ་ཞི་གནས་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་གྲུབ་པའོ།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལྷག་མཐོང་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤྱི་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། རང་

understanding' and the 'path of full understanding' up to the 'path of true emancipation' which is the eightfold noble path.

[12,82] Again, among the enumerations of paths these four are taught:

i) The 'difficult path of sluggish [attainment of] superknowledges' is for the person of dull faculties who has not attained the dhyana of the main part.

ii) The 'difficult [path of] quick [attainment of] superknowledges' is for the person of sharp faculties who has not attained the dhyana of the main part.

iii) The 'easy [path of] sluggish [attainment of] superknowledges' is for the person of dull faculties who has attained the dhyana of the main part.

iv) The 'easy [path of] quick [attainment of] superknowledges' is for the person of sharp faculties who has attained the dhyana of the main part.

These four are called the 'the path differentiated in terms of basis and faculties'.

[12,83] Furthermore, the 'four abodes of Dharma' are: absence of covetousness, absence of ill-will, true recollection and true concentration. The first two refines the training in superior discipline while [true] recollection refines superior mental stability. The last refines the training in superior knowledge. Therefore, these four are called the 'path of fully refining the three trainings'.

[12,84] Shamatha and vipashyana are called the 'path that accomplishes all qualities'. 'Unwavering shamatha' means to accomplish the mental state of calm abiding endowed with perfect pliancy by means of the 'nine methods of mental abiding'.

[12,85] 'Unmistaken vipashyana' (wider seeing) means, in order to discard mistaken attributes and negative tendencies, to see the correct meaning as it is by means of the discriminating knowledge that distinguishes the qualities of the two truths in terms of gen-

མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ཇི་བཞིན་མཐོང་བའོ།

དེ་ཡང་ཞི་གནས་ཐོབ་ལ་ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པ་སོགས་མུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཐོབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་ཚོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཐོབ་ན་ཟུང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དོན་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ཀྱང་གོང་དུ་མུ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

ལམ་གཞན་སྐུད་པའི་ལམ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའོ།

ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ། ལམ་འདི་དག་ཐོབ་པས་ལམ་གཞན་སྐུད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པ་ན་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་རྩ་རྣམས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

eral characteristics, that fully distinguishes them in terms of individual characteristics, and that fully detects their identity and discerns their specifics.

[12,86] There are four alternatives such as: having attained shamatha, yet not having attained vipashyana and so forth. One will accomplish the aim by means of striving for its counterpart based on whichever has been attained; by exerting oneself in both, if neither has been attained; and by uniting them when having attained both.

[12,87] 'Genuine vipashyana' refers to the special discriminating knowledge which is based on shamatha. However, as in the context of the above four alternatives, it is taught as a distinguisher of discriminating knowledge.

[12,88] The 'path that consolidates other paths' refers to the three faculties:

i) The '[ruling] faculty of making all understood that was not understood' is the faculty that governs the path of joining and the first fifteen moments of the path of seeing.

ii) The '[ruling] faculty of understanding all' is the faculty that governs the entire path of learning by the means of the sixteenth moment of the path of seeing.

iii) The '[ruling] faculty of having understood all' is the faculty that governs the path of no-learning.

Thus, by having attained these paths one has attained mastery over consolidating other paths.

[12,89] Furthermore, when cultivating the path that comprises the level of the first dhyana, all virtuous roots pertaining to the desire realms will automatically be cultivated because one will have attained mastery over them.

དེ་བཞིན་དུ་གོང་མའི་ལམ་བསྒོམ་པས་རང་རང་གི་འོག་མར་གྱུར་པའི་ས་རྣམས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྣམས་སྒོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དེས་ཀུན་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།

མཐར་ཕྱིན་པ་མི་སློབ་པའི་ལམ་ནི། སྤང་བྱ་རྣམས་རྒྱུན་བཅད་ནས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ལམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་དང་ལམ་གྱི་གནས་གྱུར་ཐོབ་ཅིང་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ།

ཟད་པ་ཤེས་པ་བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་སོ། ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ཟིན་ཏེ་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་། ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་སོགས་བདེན་བཞིའི་ཚུལ་ཤེས་སྤང་ཐབས་རྟེན་སླར་ཡང་བྱར་མེད་དེ་དྲི་མ་རྣམས་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའོ།

དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་བས་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་སོགས་ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་ནས་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱས་པའོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སྤང་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པའི་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཐོབ་པའོ།

རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་མཐར་ཐུག་འཇོམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། དེ་ལའང་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཡོད་

[12,90] As this indicates, it should be similarly understood that by cultivating the paths above one attains mastery over cultivating all virtuous roots based on each and every level beneath one's own.

[12,91] The 'perfected path of no-learning' is realization of the attainment of freedom after having interrupted all that should be discarded. That is to say, by means of the vajra-like samadhi of one's individual path, it is the attainment that immediately follows the transformations of mind and path as well as the cognitions of exhaustion and of nonarising.

[12,92] The 'cognition of exhaustion' means to know, "I have acknowledged suffering, discarded its origin, realized its cessation and have followed the path; thus all that should be discarded is exhausted!"

[12,93] Moreover [the cognition of nonarising], one knows that "there is no more suffering to be acknowledged" and so forth — that there is "nothing more concerning the ways of the four truths to be acknowledged, discarded, attained, or followed" and thus the cognition that "henceforth, the defilements will not arise."

[12,94] In this regard, the Hinayana abider [on the path] of no-learning, the shravaka or pratyekabuddha arhats, have discarded the disturbing emotions of the three realms, along with their seeds. Through the power of that, they have attained the freedom of the exhaustion of such things as the negative tendencies for karma and ripening and thus, they realize the truth of cessation.

[12,95] The Mahayana abider [on the path] of no-learning, at the level of buddhahood, has realized the great abandonment — the final truth of cessation through discarding the seeds of the two obscurations along with their tendencies — and thus attained the 'essence-body', the suchness endowed with twofold purity.

[12,96] What is 'vajra-like samadhi'? It is the path without impediment, the remedy that is invincible in overcoming the final discard, which has obstructed the attainment of the ultimate result of the

པའི་དང་པོ་རྗོར་ཏིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲེན་ནུས་པའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དངོས་གཞི་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རང་ཉིད་དེ་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚུར་མི་ཕྱེད་ལ་ཕར་འཇོམས་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའོ། དེའི་རྗེས་ཐོག་ལ་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

མི་སློབ་པ་དེ་ནི་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་ཏེ། གང་ཞེ་ན་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནས། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་བཅུའོ།

བཅུ་པོ་དེ་དག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་ཏེ། ངག་ལས་མཐའ་འཚོ་བ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། དྲན་ཏིང་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དང་། ལྟ་རྟོག་རྩོལ་གསུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་དོ།

དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་རིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་ངེས་འབྱིན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

བླང་དོར་དུ་བྱ་བའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་བདེན་པ་བཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ།

Mahayana or Hinayana paths, respectively. It possesses the three aspects of preparation, main part and conclusion.

i) First, the 'path of preparation' is the direct cause that has the capacity for immediately bringing about the vajra-like samadhi.

ii) The 'main part', the vajra-like samadhi itself, remains unharmed by all the obscurations to be discarded while possessing the power to overcome them.

iii) Following that as a direct result is the 'liberated path', the occasion for the cognitions of exhaustion and of nonarising to occur.

[12,97] This [state of] no-learning is endowed with the 'ten qualities of no-learning'. What are they? They are the eightfold noble path from the right view of no-learning and so forth up to the right concentration of no-learning; in addition, the right liberation of no-learning and the right cognition of no-learning make ten altogether.

[12,98] These ten comprise the five 'undefiling aggregates': *i)* [right] speech, action and livelihood are the 'aggregates of discipline'; *ii)* [right] recollection and concentration are the 'aggregate of concentration'; *iii)* [right] view, thought and effort are the 'aggregate of discriminating knowledge'; *iv)* the 'aggregate of liberation', and *v)* the 'aggregate of perceiving the wisdom of liberation'.

[12,99] In this way, the truth of the path should be understood as the true path, reasonable, accomplishing and delivering.

[12,100] This completes the explanation of the four truths which have been taught in terms of what should be adopted or discarded.

སྐབས་འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལམ་དང་ལམ་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན།

གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཙམ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུར་སྣང་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཕལ་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་ཅིག་ཆར་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་སྣང་བ། ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཞིང་དགེ་ཆོས་རླབ་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་སྣ་ཚོགས་པ་མི་མངའ་སྟེ་རྟག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་མི་མངའ་བར་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅིང་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་།

13
The Truth of the Path
Classifications

[13,1] In this context, I will describe some of the classifications of the attributes of the path that is true realization, and of the person who attains this path. The shravaka and pratyekabuddha arhats do possess the five undefiling aggregates mentioned above, yet the [following] five undefiling aggregates of the Tathagata are inconceivable. In this regard:

[13,2] *i)* The buddha's appearances as form-bodies [rupakaya] are unlike the form of an ordinary sentient being. Rather, their simultaneous appearances, like reflections, result from immeasurable causes of undefiling merit [and appear] to those to be tamed throughout the realms in the ten directions. This very function of discarding all the negativities of the entire world including the god [realms], while gathering an immensity of virtuous qualities should be understood as the undefiling 'aggregate of discipline'.

[13,3] *ii)* Similarly, the 'aggregate of concentration' is to be free from various kinds of sensations, while remaining forever unmoved from dharmadhatu.

[13,4] *iii)* The 'aggregate of discriminating knowledge' is, while being free from various kinds of perceptions, to cognize without conceptual thinking, effortlessly and spontaneously, all attributes of things as they are and whatever may exist.

སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྱང་བས་ཕྱི་དང་ནང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕུང་པོའི་ཆོས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སོ་སོ་རང་རིག་པས་མཐོང་བའམ་གཟིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རང་རྒྱུད་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པ་སྐུ་རིགས་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ།

མདོར་བསྡུ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཚུལ་རིག་པར་བྱས་ནས། སྐུ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གང་ཟག་ཕལ་པ་རྣམས་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པར་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ཞིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་སྣང་ཚུལ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གོ་དགོས་ཏེ།

དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྲིད་ཞི་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་རྟོག་གང་ཡང་མེད་པས་ཆོས་གང་ཡང་མ་གསུངས་ཞེས་བསྟན་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་སོ་སོར་མཁྱེན་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་མེད་དོན་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་ནི། གནས་ཚུལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་མོ་མངའ་བའི་མཐུས་གདུལ་བྱའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བའི་སྟོབས་ཐོབ་སྟེ།

[13,5] *iv)* The 'aggregate of liberation' is the complete subsiding of all the activities of outer and inner formations, due to having discarded the two obscurations along with their tendencies.

[13,6] *v)* The 'aggregate of perceiving the wisdom of liberation' means to see or to perceive, by means of individual self-cognizance, the wisdom that is, itself, the nature of liberation from the attributes of the aggregate characterized by the eight collections of consciousness.

[13,7] In this way, at buddhahood there are no ordinary aggregates, elements or [sense] sources which possess inherent existence. Having transcended the three realms, it is an awakening into being the nature of the five families, five wisdoms and five undefiling aggregates.

[13,8] In short, having recognized the 'real mode' of the wisdom-body that is inseparable from dharmadhatu and present as the identity of equality endowed with all aspects, this [wisdom]-body displays itself in the perception of those to be tamed. This happens through the skillful methods of an activity that accords with the worlds and in the manner of the five aggregates that parallel the status of all ordinary individuals.

[13,9] In conformity with that, all the conventional labels applied should be understood in terms of referring merely to the 'perceived mode' without the slightest conflict in meaning.

For instance, stating that "the Buddha did not give any teachings whatsoever" because he is free from any notion or conceptual thought that differentiates between existence and quiescence, and stating that "he taught the Dharma in accordance with having discerned individually the dispositions, faculties and attitudes of those to be tamed," are not contradictions and have the same meaning.

[13,10] [The meaning is that the Buddha], by the power of mastering the profound nonconceptual wakefulness of the 'real mode', has

རྣམ་རྟོག་གིས་འབད་རྩོལ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

སོ་སོ་རང་རང་གི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་གཟིགས་ནས་དེ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྙེལ་བར་འབད་རྩོལ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པར་སྣང་བ་ཡང་སྣང་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བསླུ་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་དོན་ལ་མི་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ།

ཕུང་པོ་རང་མཚན་པ་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཐ་མལ་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཅེས་བྱའོ། རྒྱུ་དེས་གྲུབ་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཕུང་པོའི་བདུད་དོ། ཟག་པ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཡོན་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་ལྷའི་བུའི་བདུད་དོ། ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་འགག་པར་བྱེད་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དེ། འདི་དག་གིས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདུད་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་གཏན་དུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་བདུད་བཞི་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་བ། རྟོགས་བྱ་མཐའ་དག་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་དང་། སྟོན་པ་མཚུངས་པ་མེད་པ་སོགས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ལྡན་པའོ།

achieved the strength which does not allow dissipation of even the slightest benefit for beings. Without any conceptual effort, he knows all knowable things and his engagement in activities is effortless and spontaneously perfect.

[13,11] From the standpoint of the 'perceived mode' as regards all those to be tamed, through this power he perceives their individual dispositions, faculties and attitudes. Thereafter, he appears to give the appropriate teachings and to engage in various timely efforts for the benefit of beings. However, these appearances are dependent on the perceiver and, in that way, are undeceiving.

[13,12] When one understands in this manner, one becomes undeluded about the meaning of the Greater Vehicle.

[13,13] Since [a buddha] does not possess any ordinariness, such as inherently existent aggregates, sensations and so forth, he has conquered the 'four Maras':

i) The 'Mara of Emotion' refers to disturbing emotions that are the causes for producing the defiling aggregates;

ii) The 'Mara of Aggregates' refers to the five defiling aggregates produced through these causes;

iii) The 'Mara of Divine Son' is the attachment towards sense-pleasures which hinders the path that exhausts defilements;

iv) The 'Mara of the Lord of Death' is that which brings about interruption of the aggregates.

They are demons [Maras] because of preventing all beings' liberation from samsara. Since the Buddha has permanently defeated them, he is known as 'completely victorious over the four Maras'.

[13,14] Similarly, in terms of having discarded the two obscurations along with their habitual tendencies, having realized all that should be realized and so forth, the Buddha has a variety of synonymous epithets: Foe-Destroyer (arhat), Truly and Completely

སྐལ་པ་དྲུག་ནི་འདོད་དགུར་བསྒྱུར་བའི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་དཔེའི་གཟུགས་བཟང་པོ། འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པའི་དཔལ་འབྱོར། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་སྙན་པར་གྲགས་པ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། འདི་རྣམས་ལ་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ།

རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་གཏོང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷ་རྗེས་དྲན་ནོ།

སངས་རྒྱས་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་པའི་སྐུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བརྙེས་པས་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་གསུམ་ཚད་མེད་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་མངའ་བའོ།

ཆོས་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བྱེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་མེད་པས་དག་པ། ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པས་གསལ་བ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་མུན་པ་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་དང་། གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ནི་སྤྲོས་པས་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པས་བསམ་དུ་མེད་པ། ལས་ཉོན་གཉིས་མེད་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་ལས་རྟོག་པ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། མདོར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོག་མེད་ཞི་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ།

Enlightened One (samyak-sambuddha), Thus Gone (tathagata), Bliss Gone (sugata), Incomparable Teacher, and so forth.

[13,15] The 'six fortunes' are:

i) 'perfect power' of mastering that which is desirable;

ii) likewise, the 'perfect body of excellence' of the marks and signs;

iii) 'perfect wealth' of immeasurable things, such as the retinue;

iv) 'perfect fame' of being world-renowned;

v) 'perfect wisdom' of knowing things as they are and all that exists;

vi) and 'perfect diligence' of accomplishing the benefit of sentient beings.

[13,16] These are, successively, the results of meditation, patience, generosity, discipline, knowledge and diligence. They are also known as the 'six excellent qualities'.

[13,17] The 'six recollections' are the recollections of the Buddha, Dharma, Sangha, giving, discipline and divinity.

[13,18] Having achieved the spontaneously present body of unconditioned self-existing wisdom, the 'Buddha' is, thereby, endowed with the perfect benefit for self. Based on immeasurable knowledge, compassion and capability, he is endowed with the perfect benefit for others. In this way, he possesses immeasurable good qualities which can be divided into the three kayas.

[13,19] Concerning the 'Dharma', the truth of the path, which frees one from attachment, has the [three] sun-like qualities of 'purity' since it is essentially free from emotional obscurations; of 'clarity' since it is devoid of cognitive obscurations; and of 'remedy' since it overcomes the darkness of the two obscurations.

[13,20] The truth of cessation, which is free from attachment, possesses the three qualities of being 'inconceivable' since it is beyond the domain of constructs; of being 'utterly tranquil' since it is free

དེ་ལྟར་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་རྗོད་བྱེད་གསུང་རབ་རྣམས་ནི་ལུང་གི་ཆོས་སོ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བ་གསུམ་དང་། དོན་དང་ཚིག་འབྲུ་བཟང་པོ་གཉིས་དང་། གཞན་དང་ཐུན་མོངས་མིན་པ་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པས་ཡོངས་སུ་དག་པ། བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་བྲལ་བར་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་སྟེ་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པའོ།

དགེ་འདུན་ནི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉམས་སུ་བླང་བས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ནི། རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱ་ཐུན་མིན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སོ་སོ་རང་རིག་པས་རྟོགས་ནས། ཆགས་ཐོག་དམན་སྒྲིབ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བའི་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའོ།

དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དྲན་ནས་སྟོན་པ་དང་ལམ་དང་ལམ་གྱི་གྲོགས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ།

from karma and disturbing emotions; and of being 'unfathomable' although it is individually cognized. In short, suchness is inconceivable, tranquil and unfathomable.

[13,21] These two, cessation and path, comprise the Dharma of Realization. All the scriptures, which express that which should be expressed regarding these two, are the Dharma of Statements. Both the Dharma of Statements and the Dharma of Realization possess goodness in the beginning, goodness in the middle and goodness in the end.

[13,22] They are endowed with the twofold excellence of word and meaning, as well as the four qualities of pure conduct:

i) 'unmixed', since they are not common to others;

ii) 'totally complete', due to discarding all the disturbing emotions;

iii) 'totally perfect', since they reveal the dharmata of natural purity; and,

iv) 'totally purifying' since they free from temporary impurities.

[13,23] 'Sangha' refers to all those who practice the Dharma; thus, there are two kinds — ordinary and noble.

[13,24] The noble [Sangha] are those who have seen the truth of dharmata through having practiced the Dharma. Among them, 'noble ones of the Greater Vehicle' are superior since they are endowed with the special qualities of 'knowledge', having individually cognized the special profound and extensive topics meant to be realized in their Greater Vehicle, and of 'liberation', being free from the three obscurations of attachment, hindrance and inferiority.

[13,25] In this way, when the qualities of the Three Jewels are brought to mind, they are recollected as the incomparable teacher, the path and the companions on the path.

[13,26] In addition, one should recollect the wholesome qualities of generosity and discipline. Concerning the 'divinities', one should

གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། ལྷ་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་ལ་དཔང་པོའི་ཚུལ་དུ་ཡང་དྲན་པར་བྱ་ལ། ལྷ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་དགེ་བཅུ་བསམ་གཟུགས་རྣམ་ཐར་གསུམ་རྣམས་ཀྱང་དྲན་པ་སྟེ་འདི་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་རྗེས་དྲན་ཕྱི་མ་གསུམ་འདིས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ།

འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་ནི། དད་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་རེ་རེའི་མཐར་ཡང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བདུན་པོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནམ་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཡོད་ལ་དེ་དག་གི་འབྱོར་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།

སྤྱན་ལྔ་ནི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པའི་མིག་དབང་གང་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མཐོང་བ་ཤའི་སྤྱན། ཚེ་སྔ་མར་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་ལས་ཚེ་འདིར་འབད་མེད་འབྱུང་བ་ལྷའི་མིག་གིས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ལྷའི་སྤྱན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་དེ་ལྡན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་རྒྱུད་ཚོད་ཤེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་ནོ།

recall the good qualities of the gods of the desire and form realms as well as those of all noble beings, bringing them to mind as witnesses to one's own deeds.

[13,27] 'Recollection of divinity' means bringing to mind the causes of these divinities — the ten virtues and the three emancipations, as well as the [serene states of] the dhyanas and formless states, in the manner of cause and effect.

[13,28] Thus, through the latter three recollections one brings to mind the 'three things which create merit'.

[13,29] The 'seven noble riches' are faith, giving, discipline, learning, modesty, conscientiousness, and discriminating knowledge. Each should be preceded by the word 'perfect'. They are described thus because all noble beings possess these seven perfect qualities, which can never be exhausted, and because these are their wealth.

[13,30] The five eyes:

i) The 'physical eye' is an eye faculty produced from merit which sees the subtle and gross forms from one-hundred leagues up to the great thousandfold world-system.

ii) The 'divine eye', the divine sight that occurs effortlessly in the present life through the ripening of the cultivation of the dhyanas in former lifetimes, perceives death, transmigration and rebirth.

iii) The 'knowledge eye' sees the truth of dharmata.

iv) The 'Dharma eye' knows the Dharma of Statements and the Dharma of Realization, as well as how to assess the faculties of all the noble individuals possessing these Dharmas.

v) The 'Buddha eye' is the wisdom that perceives all aspects of knowable things.

[13,31] The 'four adornments of a bodhisattva' are discipline, samadhi, discriminating knowledge and retention.

[13,32] The 'ten great aspirations of a bodhisattva are': *i)* to venerate the buddhas; *ii)* to retain the sacred Dharma; *iii)* to manifest all bodily

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ནི། སངས་རྒྱས་མཆོད་པ། དམ་ཆོས་འཛིན་པ། ལུས་ཀུན་དུ་སྟོན་པ། ཞིང་ཀུན་ཏུ་འཇུག་པ། ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ། ཞིང་སྦྱང་བ། བྱང་སེམས་རྣམས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་མཐུན་པར་གནས་པ། སྤྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་དོན་ཡོད་པ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པའོ།

སྨོན་ལམ་དེ་བཅུ་ལ། སྨོན་ལམ་གྱི་འཁོར་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་ཡོད་ཅིང༌། དེ་བཅུ་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པའི་གནས་བཅུར་སྒྲུབ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང༌། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ཇི་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་དགུ་པོ་བསྡུས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་པོ་དེ་ནི་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་མུ་མེད་པར་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་སྲིད་དུ་སྨོན་ལམ་གྱི་འཕྲུལ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ།

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ནི་བདག་གིས་ནམ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ནུས་སྙམ་པ་དང༌། ནམ་སེམས་ཅན་དབུལ་བ་རྣམས་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་ལ་འཇོག་ནུས་སྙམ་པ་དང༌། ནམ་ཤ་ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ནུས་སྙམ་པ་དང༌། ནམ་ཞིག་བདག་དམྱལ་བར་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་སྙམ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་མི་ཕན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་སྒོ་གསུམ་དང་ནོར་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་དང་ལྡན་པ་དང༌།

forms; *iv)* to enter into all realms; *v)* to perfect the paramitas; *vi)* to bring sentient beings to maturation; *vii)* to purify the realms; *viii)* to abide by the experience that accords with all bodhisattvas; *ix)* to be meaningful in all modes of behavior; and *x)* to attain the great enlightenment. Accompanying these ten aspirations, there are hundreds of thousands of aspirations, as well as countless minor ones.

[13,33] These ten are fulfilled as the 'ten never-ending principles'. What does this mean? Their fulfillment is as far-reaching as the extent of the realms of sentient beings, the realms of world-systems, and the realms of space. In magnitude, they extend as far as [the realms] of the Sacred Dharma, of nirvana, of the occurrence of buddhas, of the wisdom of the buddhas, of the aims in the minds of all sentient beings, and the realms of the experience of the wisdom of buddhas. Combining the [first] nine, the tenth [extends as far] as the 'realms of the nature of the world, of the nature of the Dharma and of the nature of wisdom'. As these ten pervade throughout space and time without limitation, one should understand that engaging in the magical manifestation of these aspirations pervades to the same extent.

[13,34] The 'eight thoughts of a great being' are the thoughts:

i) "When will I be able to eliminate the suffering of all beings!"

ii) "When will I be able to establish all impoverished beings in great wealth!"

iii) "When will I be able to benefit beings with my body of flesh and blood!"

iv) "When will I be able to bring benefit to beings, even if I must remain in the hells for a long time!"

v) "Throughout all my lives, may I never possess a rebirth, three doors, wealth, power, and so forth that fails to benefit sentient beings, may I never delight one-sidedly in the taste of the ultimate, and may I never cause harm to sentient beings!"

དོན་དམ་པའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་ཚེ་རབས་ཀུན་དུ་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང་། ནམ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྡིག་འབྲས་བདག་ལ་སྨིན་ཅིང་བདག་གི་དགེ་འབྲས་དེ་དག་ལ་སྨིན་ནས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང་། ནམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་སྙམ་པ་དང་། ནམ་ཞིག་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་འབྱིན་ནུས་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ།

ཡང་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། ཕྱི་མ་འདིར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཅན་གྱི་བཟང་པོའི་ཕྲིན་ལས་ཇི་སྙེད་པ་འདུས་སོ།

ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་ནི། མི་རྟག །སྡུག་བསྔལ། བདག་མེད། མི་སྡུག་པ། འཆི་བ། སྣང་བ། ཆགས་བྲལ་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་དང་། ཟས་ལ་མི་འཕྲོད་པ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ། མཚན་མ་ཀུན་འགོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཡང་འདུ་ཤེས་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུའོ།

གཞན་ཡང་མདོ་ལས་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པ་ལས། བདག་འཁོར་བ་ལས་མཐར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་འཇིག་པ་ཀུན་གྱི་གཡང་སར་ལྷུང་བ་དང་། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འཕགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་རྙེད་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་པ་སོགས་སྐྱོ་བ་དང་དྲེགས་པ་སེལ་བ་དང་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།

vi) "May the results of evil deeds of all beings ripen upon myself, may the results of my own virtues ripen upon them, and may they be happy!"

vii) "With great mundane and supramundane wealth, when will I be able to accomplish, according to their wishes, the hopes of all sentient beings!"

viii) "Having become a buddha, when will I be able to deliver all sentient beings from suffering!"

[13,35] The "three wheels" are: *i)* the learning wheel of study and reflection; *ii)* the renunciation wheel of meditation, and *iii)* the action wheel of [meaningful] deeds. The latter includes all excellent activities that are of benefit to the doctrine and beings.

[13,36] The 'ten notions to which all shravakas continually adhere' are: *i)* the notion of impermanence, *ii)* suffering, *iii)* no-self, *iv)* repulsiveness, *v)* death, *vi)* light, and *vii)* detachment. In addition, there are the notions of *viii)* not taking delight in foods, *ix)* not feeling true fondness for all that is worldly and *x)* the notion of the cessation of all attributes. Before each term above should be appended 'the notion of'. Thus, altogether there are ten.

[13,37] Furthermore, various kinds of notions are taught in the sutras, such as: "I am not liberated from samsara!" "I am not free from the disturbing emotions!" "I have fallen into the abyss of misery and terrors!" "I am not beyond creating karma!" "I may die without attaining the qualities of the path of the noble beings!" and "Taking rebirth in samsara will make it difficult to achieve comforts such as possessing the freedoms and riches!"

These, and other such notions, will cause householders and so forth to feel weariness. They will eradicate conceit and induce one to enter the path.

[13,38] Various notions of questioning have been taught, such as: "Having, presumably, become a follower of a Buddha, turned away from a householder's activity and from objects of desire in order

བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། ཁྲིམ་པའི་བྱ་བ་དང་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན། བྱ་བ་ངན་པ་སྤངས་སམ། བཟང་པོ་ལ་ཞུགས་སམ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་ཐོབ་བམ་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་གསུང་བ་ནི། དེ་དག་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པའོ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་བྱུས་པ་གཟོ་བ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་གུས་པ་སྐྱེ་བ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་མར་ཤེས་ཤིང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་བསྒོམ་པའི་འདུ་ཤེས་སོགས་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། མདོ་ལས་འདུ་ཤེས་འདི་དག་ལ་རྒྱས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་སྣ་ཚོགས་གསུང་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ནས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དྲུག་པོ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ།

ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞིར་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་སྤང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མི་གཙང་བ་བསྒོམ་པ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དབེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེས་ལུས་མཉེན་ཅིང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའོ། ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཚན་མོ་ཡང་ཉིན་མོའི་དུས་ལྟར་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པའོ། ཤེས་རབ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པའོ།

to strive for the good qualities of the path and its result, have I left behind unwholesome actions? Have I entered into the wholesome? Have I attained any results?" These notions will cause all ordained persons to exert themselves in what should be adopted and in what should be abandoned.

[13,39] Notions of feeling gratitude when understanding the virtues of the Buddha, of feeling respect when understanding the special qualities of the path of the Greater Vehicle, of wishing to attain the virtues of the buddhas and bodhisattvas when learning of them, of acknowledging all sentient beings as one's parents, of cultivating the attitude of compassion and so forth are for the purpose of entering the Greater Vehicle.

[13,40] Understand that the sutras teach various extensive and concise classifications regarding these notions.

[13,41] Concerning the 'three samadhis', the 'emancipation-door that is the samadhi of emptiness' possesses, among the sixteen aspects of the fourth truth, the feature of emptiness and no-self. Similarly, the '[emancipation-door that is the] samadhi of wishlessness' possesses six features — the two aspects of impermanence and suffering in addition to the four aspects of origin. The '[emancipation-door that is the] samadhi of marklessness' possesses the feature of the eight aspects of cessation and path.

[13,42] Moreover, four samadhis are taught: *i)* the 'samadhi of discarding attachment' refers to meditation on uncleanness; *ii)* the 'samadhi of peaceful resting in this life' refers to a body which is pliable and permeated with the delight and bliss arising from the samadhi of seclusion; *iii)* the 'samadhi of attaining the wisdom vision' refers to cultivating the notion that night is as bright as daylight, and *iv)* the 'samadhi of attaining discriminating knowledge' refers to cultivating the samadhi of the fourth dhyana.

[13,43] The 'four qualities of a virtuous practitioner' are: *i)* not to return a scolding when being directly scolded with hurtful words, *ii)* not to

དགེ་སློང་གི་ཆོས་བཞི་ནི། དངོས་སུ་ཚིག་ངན་པས་སྨྲས་པ་ལ་སླར་མི་སྨྲ། བརྡེག་པ་ལ་སླར་མི་བརྡེག །ཤློག་ནས་གཤེ་བ་ལ་སླར་མི་གཤེ། ཁྲོས་པ་ལ་སླར་མི་ཁྲོ་བ་སྟེ། བཟོད་པ་ལས་བྱུང་བ་བཞིའོ།

སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་ན་མི་སྡུག་པ། ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་ན་བྱམས་པ། གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བས་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དྲན་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་མི་སྡུག་པ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་ན་མི་གཙང་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་དང་། ཀེང་རུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ། གང་ལ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་གཙང་བར་ཤེས་ཤིང་གོམས་པར་བྱ་བ་སྟེ། མི་གཙང་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་དུའོ།

ལུས་ལ་ཡོད་པའི་མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག་ནི། སྐྲ་དང་། ཁ་སྤུ་དང་། སོ་དང་། སེན་མོ་དང་། ཕྱི་དང་། གཅིན་དང་། རྟུལ་དང་། བསྣབ་དང་། མཆི་མ་དང་། མཆིལ་མ་དང་། དྲི་མ་དང་། པགས་པ་དང་། ཤ་དང་། ཁྲག་དང་། རུས་པ་དང་། ཚིལ་དང་། རྐང་དང་། རྩ་དང་། རྒྱུས་པ་དང་། གློ་བ་དང་། སྙིང་དང་། མཆིན་པ་དང་། མཚེར་པ་དང་། མཁལ་མ་དང་། ཕོ་བ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་། ལོང་ཀ་དང་། གཉེ་མ་དང་། ལྷང་པ་དང་། ཞག་དང་། ཆུ་སེར་དང་། རྣག་དང་། བད་ཀན་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། གླད་པ་དང་། གླད་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སོ་དྲུག་གོ།

འདི་སྐབས་དྲི་མ་ཞེས་པ་མིག་གི་རྫུ་མ་དང་། རྣ་སྤབ་དང་། སོ་དྲེག་སོགས་སོ། གཞན་བརྡའ་འཕྲོད་སླའོ།

return the beating when being beaten, *iii)* not to return criticism when being secretly criticized, and *iv)* not to return anger with anger. These four result from patience.

[13,44] When cultivating the path of training one's mental behavior, to remain mindful of repulsiveness when attachment predominates, mindful of loving kindness when anger predominates, mindful of the meaning of interdependence when delusion predominates, mindful of the classification of the elements when conceit predominates, and mindful of the inhalation and exhalation of breath when conceptual thinking predominates are the remedies against exceedingly indulging in these disturbing emotions.

[13,45] In this regard, how is repulsiveness to be cultivated? There are three meditations — on the aspect of the unclean, on the aspect of the repulsive, and on the aspect of the skeleton. Of these, the first is to understand and grow used to the fact that the nature of the body that one is attached to is unclean; it naturally embodies 36 types of impurity.

The '36 impure substances' present in the body are as follows: head hairs, facial hairs, teeth, nails, feces, urine, sweat, nasal mucus, tears, saliva, secretions, skin, flesh, blood, bones, fat, marrow, veins, sinews, lungs, heart, liver, spleen, kidneys, stomach, small intestines, large intestines, colon, urinary bladder, body oil, lymph, pus, phlegm, bile, brain, and cerebral membrane. Thus, there are 36. In this context, while 'secretions' refers to eye discharge, ear wax, teeth plaque and so forth, the others are easy to comprehend.

[13,46] Moreover, in order to pacify the '[four] attachments' to color, shape, touch, and dignity, one should observe a motionless corpse left in a charnel ground and think, "Just like this, all bodies will become this very same way."

[13,47] In this respect, there are 'nine perceptions of repulsiveness': The perception of the bloated, the worm-infested, the bleeding, the

ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་དང་བསྙེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་ཞི་བར་བྱ་ཕྱིར། དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་བའི་ཤི་རོ་གཡོ་མེད་ལ་བལྟས་ཏེ་དེ་ཇི་ལྟ་བར་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ལ་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་དགུ་ནི། རྣམ་པར་བམ་པ་དང་། རྣམ་པར་འབུས་གཞིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དམར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྔོ་བ་དང་། རྣམ་པར་གནག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཟོས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཐོར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཚིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རུལ་བའི་འདུ་ཤེས་དགུའོ།

ཀེང་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་གོང་གི་ཆགས་པ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་ལུས་རྣམས་ནི་ཀེང་རུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཀེང་རུས་དེ་བསྒོམ་ཚུལ་དང་པོར་རང་ལུས་ཧྲང་པའི་མཐེ་བོང་ངམ་དཔྲལ་བའི་དབྱིབས་སོགས་ནས་མྱུགས་ཏེ་རུས་པ་མཐེབ་གང་ཙམ་ལ་སེམས་གཏད་ནས། རིམ་གྱིས་ལུས་རིལ་པོ་ཀེང་རུས་སུ་བསྒོམ་ཞིང་། ཀེང་རུས་དེས་གནས་ཁང་དང་མཐར་གྱིས་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་ཞིང་བསྒོམ་པ་དང་། ཚུར་རང་ལུས་ཀྱི་ཀེང་རུས་ཙམ་གྱི་བར་སྡུད་ཅིང་། ཡང་སྔར་ལྟར་སྤྲོ་ཞིང་སྡུད་པའི་ཚེ་ཧྲང་པའི་རུས་པ་བོར་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་སྡུད་པ་དང་། ཡང་སྤྲོ་ཞིང་ལུས་ཕྱེད་དང་ཐོད་པའི་ཕྱེད་དང་། སྨིན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པ་མཐེབ་གང་ཙམ་ལ་བསྡུ་བ་སོགས་སྤྲོ་བསྡུ་བྱེད་པར་བཤད་དོ།

གང་ལྟར་ཡང་ཀེང་རུས་སུ་དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ།

ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཆགས་ཡུལ་ཕྱོགས་རེ་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ། མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་པས་ཆགས་བྲལ། ཞི་གནས་ཀྱིས་གནོན་པས་ཆགས་བྲལ། གཉེན་པོས་སྤང་བའི་ཆགས་བྲལ་ལྔ་ཡོད་དོ།

livid, the festering, the gnawed, the scattered, the burning, and the rotting [corpse]. Thus nine.

[13,48] 'Perception of the skeleton' is the supreme antidote to the 'four attachments' mentioned above. That is to say, all physical bodies born form a womb are by nature skeletons, without exception. Meditating on skeletons involves first focusing one's mind on either the thumb or forehead of one's own body whereby it opens up and rots. Thereafter, one focuses on a thumb-sized bone. Next, one gradually imagines one's entire body is a skeleton. One then visualizes this skeleton expanding, filling one's dwelling place and finally spreading out as far as the ocean. Then, it is gathered back to the size of one's own physical skeleton.

[13,49] Again, when expanding and re-absorbing as before, one excludes the leg bones yet gathers back all the other bones. Once again, one expands the skeleton, yet gathers back only half of the skeleton and half of the skull. [This process is repeated] until [the skeleton] dwindles to only the thumb-sized piece of bone between the eyes. It has been explained that this is the way one should expand and re-absorb. In any case, focusing on [bodies as being] skeletons and growing accustomed to that, one will discard attachment.

[13,50] The 'five kinds of detachment' includes these variations: *i)* 'partial detachment' towards objects of attachment; *ii)* 'complete detachment'; *iii)* 'detachment through realization' of discriminating knowledge; *iv)* 'detachment through suppression' by means of shamatha, and *v)* 'detachment through discarding' by means of the remedy.

[13,51] Moreover, there are 'ten types of detachment': *i)* 'natural detachment' toward suffering and its basis; *ii)* 'harmful detachment', such as the absence of yearning due to engagement in sexual intercourse; *iii)* 'supported detachment', such as not desiring delicious food when full; *iv)* 'detachment through upgrading', such as not

ཡང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་དང་དེའི་གནས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་བྲལ། འཕྲིགས་ཞུགས་གདུང་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་གནོད་པས་ཆགས་བྲལ། འགྲངས་པས་ཟས་ཞིམ་མི་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་ཆགས་བྲལ། བཟང་པོ་རྙེད་པས་ངན་པ་མི་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་ཆགས་བྲལ། བྱིས་པ་རྣམས་མྱུར་འདས་མི་འདོད་པ་རྨོངས་པས་ཆགས་བྲལ། འདས་དང་མ་འདས་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་གཉེན་པོས་ཆགས་བྲལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཁམས་གསུམ་མི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཆགས་བྲལ། ས་ནས་སར་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤང་བ་སྤོང་བས་ཆགས་བྲལ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་རང་གི་ཆགས་བྲལ་གོང་མར་བཅས་པའི་ཆགས་བྲལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆགས་བྲལ་ལོ།

བྱམས་པ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་རང་དང་ཚུལ་འདྲ་བར་ཤེས་ཤིང་བསམ་ལ། འདི་དག་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་བདེ་བ་འདོར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ལེན་པ་སྙིང་རེ་རྗེ། འདི་རྣམས་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་རྣམས་སུ་བདག་གི་མ་སོགས་སུ་གྱུར་པ་གྲངས་མང་ལ། དེའི་ཚུལ་གྱིས་ཕ་མ་དང་། སྤུན་སྲིང་དང་། བུ་བུ་མོ་དང་། གཉེན་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་དང་། བཤེས་དང་གྲོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སེམས་པ་བཅུས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་དུ་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་བསྒོམས་པ་ལས་དེ་དག་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། བྱམས་པའི་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བསྒོམ་པའོ།

བསམ་གཏན་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་པའི་སེམས་ཁོན་དང་དགྲ་ཟླ་མེད་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་བྱས་ཏེ། གནས་པ་ནི་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་བྱམས་པའི་

desiring an inferior quality when having obtained that which is superior; *v)* 'deluded detachment', such as immature beings not desiring nirvana; *vi)* 'detachment through remedy', such as discarding disturbing emotions by means of the mundane and supramundane paths; *vii)* 'detachment through complete knowledge' is having no desire for the three realms after attaining the path of seeing; *viii)* 'detachment through discarding' is having discarded disturbing emotions, from one level to the next; *ix)* 'inferior detachment' is the detachment of mundane persons, shravakas and pratyekabuddhas; and *x)* 'unexcelled detachment' is the detachment of buddhas and bodhisattvas.

[13,52] 'Cultivating loving kindness' is engaged in by acknowledging and contemplating: "All sentient beings resemble me in my desire for happiness and disdain for suffering. What a pity it is that they deludedly cast away happiness and embrace suffering! All have been my own mother numerous times in my former lives!"

[13,53] In the same manner, regard them as your fathers and mothers, brothers and sisters, sons and daughters, paternal and maternal relatives, friends and companions. Through these ten ways, cultivate an affection for all sentient beings and thereby let loving kindness, the desire for them to be happy, arise. Again and again, accustom yourself to this kind of loving attitude and cultivate it, thus, to include all sentient beings.

[13,54] By means of one of the four dhyanas, whichever is suitable, the 'samadhi of loving-kindness' aims at embracing all the worlds in the ten directions with this loving attitude, free from enmity or rivalry.

[13,55] Although this samadhi may not have occurred, it is taught that countless benefits result from just a single moment of [trying] to cultivate the attitude of love.

སེམས་ཐང་གཅིག་ཙམ་དུ་བསྒོམ་པ་ཡང་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་བྱམས་པ་བསྒོམ་པས་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེ་སྡང་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ནི། འདིས་བདག་ལ་སྔར་གནོད་པ་བྱས་སོ། ད་ལྟ་བྱེད་དོ། མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་མཛའ་བ་ལ་སྔར་ཏེ་གསུམ་དང་། བདག་གི་དགྲ་ལ་འདིས་པན་བཏགས་སོ། འདོགས་པར་བྱེད་དོ། འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའོ།

བྱམས་པའི་ཕན་ཡོན་བྱམས་ཆོས་བརྒྱད་ནི། ལྷ་དང་མི་རྣམས་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་དང་། ལུས་བདེ་བ་མང་བ་དང་། དུག་གིས་མི་གནོད་པ་དང་། མཚོན་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། འབད་པ་མེད་པར་དོན་རྣམས་ཐོབ་པ་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ།

གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ་བསྒོམ་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྟག་ཆད་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་བཞིན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་རྨོངས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ།

ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་ན་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། རང་ལས་ཡོན་ཏན་ཆུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ལས་བདག་ཆེ་ལ། མཚུངས་པ་དང་མཉམ་མོ་སྙམ་པ་ང་རྒྱལ་ཙམ་མམ་ཆུང་བའི་ང་རྒྱལ། མཚུངས་པ་བས་ཀྱང་བདག་ཆེའམ་འཕགས་ལ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ།

[13,56] Through cultivating love in this way, that which is contrary to its attitude, all types of anger which result from the 'nine bases for a hostile attitude' will be pacified.

The 'nine bases for a hostile attitude' are thinking, "This harmed me in the past! It is harming me now! It will harm me in the future!" In the same way, three can be applied to one's friends and [enemies, by] thinking, "This has helped," "It is helping," or "It will help my enemy in the future!"

[13,57] The benefits of loving kindness are these 'eight qualities of love': one will be cherished by all gods and humans, protected by spirits, experience abundant mental pleasure and physical pleasure, remain untouched by poison, remain unscathed by weapons, effortlessly achieve one's aims and be reborn in the world of Brahma.

[13,58] As the remedy for delusion, 'contemplation of interdependence' establishes, as explained above, the fact that all outer and inner phenomena originate in dependent connection, and thus arise free from eternalism or nihilism. Therefore, through repeatedly growing accustomed to this, one becomes free from all delusion.

[13,59] When conceit predominates, one should contemplate the classification of the elements.

[13,60] In this context, there are seven types of conceit:

i) 'Plain conceit' or 'lesser conceit' is, regarding those who have fewer qualities than oneself, to think, "I am greater than that person!" Or, regarding those comparable to oneself, to think, "I am equal to that person!"

ii) 'Larger conceit' is to regard oneself as greater or more exalted than one's equals, or to regard oneself as equal to one's superiors.

iii) 'Outrageous conceit' is to regard oneself as greater than those superior to oneself.

iv) 'Egocentric conceit' is to think "I am!" while regarding the five perpetuating aggregates as "I" and "my."

ཆེ་བ་བས་ཀྱང་བདག་འཕགས་སྙམ་པ་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་དུ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་བདག་གིར་ལྟ་བ་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྙམ་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། ཆེས་འཕགས་པ་བས་བདག་ཆུང་དམན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་བཟང་ངོ་སྙམ་པ་ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། ཡོན་ཏན་མིན་པའི་སྐྱོན་ཉིད་ཡོན་ཏན་དུ་རློམ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ།

དེ་དག་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ངའོ་སྙམ་པའི་གཞི་རང་གི་ཕུང་པོ་འདི་དག་ལ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་རྣམས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེ་སྡུག་དགེ་མི་དགེ་སོགས་སྣ་ཚོགས་དང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་ཆའི་བར་དུ་དབྱེ་བར་བྱ་ཞིང་དེའི་དོན་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་འདི་ལ་མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག་པོའི་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྡུལ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་རང་བཞིན་ཅན།

ནས་དང་འབྲས་སོགས་བསྲེས་པའི་ཕུང་པོ་ལྟར་བློས་དབྱེ་ཞིང་དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་ནས་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་སོ་སོར་བརྟག་པ་གོམས་པས་རིལ་པོ་དང་གཅིག་པུ་དང་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྨྲོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྲུན་ཕྱུང་བས་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལྡོག་ལ། དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་བདག་མེད་པའི་དོན་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།

v) 'Presumptuous conceit' is to think, "I have attained the higher virtues!" without having attained them.

vi) 'Arrogant conceit' is to think, "I may be slightly inferior to those who are especially exalted, yet I am still excellent!"

vii) 'Unfounded conceit' is to take pride in a fault, pretending it is a quality while it is not.

[13,61] In order to pacify these types of conceit, one should dissect one's own aggregates — the basis for thinking "I am!" — into the six components of earth, water, fire, wind, space and consciousness, and then subdivide these elements down to their final, most subtle particles. [One should dissect], as well, the consciousness down to the various kinds of pleasure, pain, virtue, nonvirtue, and so forth, on down to the smallest 'moment of time finality'. One should then accustom oneself to the meaning of that.

Furthermore, this body is composed of various combinations of the 36 impure substances which, yet again, have the nature of the minutest particles.

[13,62] Dissecting the five aggregates into their parts and subparts, just as when mentally separating a heap of mixed grains of barley and rice, one grows accustomed to analyzing their momentary nature of arising and ceasing.

[13,63] Through this, one eliminates egocentric conceit by refuting the object that was deludedly considered whole, singular and permanent. In addition, all types of conceit which share that root will subside and the nature of no-self will be perceived.

[13,64] When conceptual thinking predominates, one should apply mindfulness of the exhalation and inhalation of breath. By growing accustomed to that, one will attain stillness of mind.

[13,65] How should this be done?

i) Directing the attention on simply *counting* the exhalation and inhalation of breath unerringly to a number, such as ten.

རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གོམས་པས་སེམས་གནས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་ཀྱི་གྲངས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མ་ནོར་བར་བགྲང་བ་ཙམ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། དབུགས་ལུས་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་རྗེས་སུ་སེམས་འགྲོ་བ་དང་། དབུགས་དེ་སྣ་རྩེ་ནས་རྐང་མཐིལ་བར་ནོར་བུའི་ཐག་པ་ལྟར་ནར་གྱིས་གནས་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ལ་འདི་ནི་རླུང་རྫས་བརྒྱད་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་དཔྱད་ཅིང་ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་། དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་དང་དྲོ་བ་སོགས་དགེ་བ་རྣམས་སྒྱུར་ཏེ་དམིགས་པ་བསྒྱུར་བ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་དེ་དག་མཐོང་སློམ་མི་སློབ་ལམ་དང་སྦྱར་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དྲུག་གི་ཚུལ་གྱིས་དབུགས་ལ་སེམས་གཏད་པས་རྣམ་རྟོག་ཞི་བར་བྱེད་དོ།

དེ་རྣམས་ནི་ལམ་བདེན་དང་འབྲེལ་བར་སྐབས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་བསྟན་པའོ།

ii) *Embracing* with attention the coming and going of breath in the body.

iii) *Settling* the attention on the breath that remains, like a string of jewels, connecting the tip of the nose straight down to the soles of the feet.

iv) While exhaling and inhaling the breath, examining and *discriminating* the eight types of particles and, based thereon, the nature of the five aggregates that are endowed with mind.

v) Directing the attention to *changing* focus by combining the exhalation and inhalation of breath, as well as the warmth, with virtuous [states of mind].

vi) *Completely purifying* means bringing to mind the paths of seeing, cultivation, and no-learning while combining that with the exhalation and inhalation of breathing.

Conceptual thinking will subside by focusing the attention on breathing by means of these six types.

[13,66] These are some classifications of qualities which are taught as additional points to the chapter about the truth of the path.

ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཆོས་གཞི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ལམ་ཕར་ཕྱིན་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་དང་། འབྲས་བུ་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་བསླུ་མེད་ཀྱི་ངོས་ནས་བཞག་པ་ཇི་སྙེད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་སོ།

དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཆོས་དེ་དག་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཞག་པ་སྟེ་ཇི་ལྟ་བ་ཟབ་མོའི་ཆོས་སོ།

དེ་གཉིས་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ཟུང་འཇུག་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་རྟོགས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ནོ།

ཡང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་།

14
The Two Truths

[14,1] The buddhas have taught the two truths, the relative and the ultimate, for the sake of establishing [certainty about] the nature of knowable things.[8]

[14,2] 'Relative truth' includes all types of perceived phenomena: the 'ground' which refers to the aggregates, elements, and sense-sources comprising the conditioned and the unconditioned; the 'path' which refers to the paramitas and the bodhi-factors; and the 'fruition' which refers to the ten powers and so forth. In short, defined in terms of the unfailing 'perceived mode' of all knowables, relative truth refers to the extensive aspects of all existent phenomena.

[14,3] Defined in terms of the 'real mode' of all these phenomena of ground, path and fruition, 'ultimate truth' refers to the profound aspect of the nature as it is and to the fact that the nature [of phenomena] is emptiness which cannot be established as anything whatsoever.

[14,4] Realizing that these two truths are, in the perfect sense, an indivisible equality is the final meaning — the most eminent among all objects of realization.

[14,5] The *Sutra Taught by Inexhaustible Wisdom* mentions three truths: relative truth, ultimate truth, and the truth of characteristics. This means that the division into the first two truths cannot be finally established by means of their individual characteristics, but rather

བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡང་མཐར་ཐུག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བདེན་པ་གཅིག་པུ་ཟུང་འཇུག་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ།

བདེན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྐབས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།

that they are taught as a single truth, the great equal unity. This is dharmadhatu, the final and ultimate truth.

[14,6] This was the full explanation of the chapter on learnedness in the truths.

Notes

[1] For the 'three components', please see *Volume I,* Chapter 1.
[2] Indifferent or 'neutral' sensation.
[3] The term 'personal identity' (bdag) is also translated as 'self'.
[4] Acharya Yeshe explained that the belief in a mistaken path is the same as holding a discipline and ritual as paramount. Otherwise, there would be nine described here.
[5] For these and other summations of the discards, please refer to the appendix the website under *Gateway to Knowledge* at WWW.RANGJUNG.COM.
[6] Acharya Yeshe Trinley clarified that the discards of the path of cultivation are the inherent aspects, while only the path of seeing discards the imputed aspects.
[7] The term 'perfection', opposed to 'affliction', refers to states and qualities belonging to nirvana.
[8] The topic of the two truths will be dealt with in more details in coming volumes.

This book is produced by Rangjung Yeshe Translations & Publications under the guidance of Ven. Tulku Chökyi Nyima Rinpoche. It belongs to a series of Buddhist scriptures published as a service to students and practitioners worldwide.

For more information on publications, teaching schedules, study and practice programs, the Tibetan-English Buddhist Dictionary, retreat centers, etc., connected to this lineage of masters, please look at the regularly updated websites:

www.rangjung.com

www.shedrub.org

A website dedicated in particular to studies of the *Gateway to Knowledge*, including glossaries, the Tibetan edition of the scripture, etc., can be found at:

www.rangjung.com/gateway.htm

The printing of Buddhist scriptures is often sponsored by benefactors. For information on sponsorship, please contact rangjung@earthlink.net, or the most current email address listed on the website www.rangjung.com